השר שחל: מינואר — שוק חופשי לדלק

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„בינואר אני מתכוון לבצע את ביטול קרטל חברות הדלק בארץ". — הודיע שר האנרגיה משה שחל, בסוף השבוע בכרמיאל.
שר האנרגיה ציין, שכשלב ראשון יבוטל על פי צו את חלוקת השוק שקבעו בינם לבין עצמם חברות הדלק.
„אני מקווה שכבר בינואר נוכל להכריז על מכירה חופשית של בנזין מהול במטנול, שיהיה זול ב־5 אחוזים לפחות מבנזין מאותו אוקטן. בה בשעה יוחל בשיווקו של אותו סוג דלק בכל תחנות הדלק לאורך הכבישים המהירים מירושלים עד חיפה. השר ציין, שכל סוגי השמנים יכללו אף הם בשוק החופשי.
השר הודה, שהוא נכשל בנסיונו לשכנע את עובדי חברת החשמל לוותר באורח חד־צדדי על חלק מההטבות בקבלת חשמל חינם.

הסופר איזידורו בלישטיין עלה לארץ מארגנטינה

מאת שלי יחימוביץ׳ כתבת „על המשמר"

הסופר היהודי הארגנטינאי, איזידורו בלישטיין, הגיע בשבוע שעבר לישראל. בלישטיין עזב בחשאי את ארגנטינה, לאחר שבתקופה האחרונה היה נתון להטרדות ולאיומים מצד ארגון נאו־נאצי.
לפני שלוש שנים זכה בלישטיין בארצו בפרס הלאומי לספרות. רוב ספריו תורגמו לאנגלית, וחלקם הוסרטו.
בחודשים האחרונים הגיעו לסופר איומים על חייו מצד ארגון נאצי ארגנטינאי בשם „הקומנדו הנאצי" והשלטונות הציבו שמירה סביב ביתו.
60 מסופרי ארגנטינה חתמו על עצומות הזדהות עימו אך משגברו האיומים, עזב בלישטיין בחשאי את ארגנטינה, תוך שיתוף פעולה של ממשלות ארגנטינה וישראל.
בלישטיין הגיע עם רעייתו, עיתונאית אופנה במקצועה, למצפה רמון, בה מתגוררים בתו וחתנו, דבורה ומשה פיטילר, שעלו ארצה לפני כמה שנים.
בקבלת פנים שנערכה לכבודו בעיירה, הודה בלישטיין לגורמים בארגנטינה ובישראל שסייעו בהבאתו ארצה. הוא אמר, כי למרות שהגיע לישראל, הוא חש חובה לציין, כי ממשלת ארגנטינה, ברשות הנשיא אלפונסין, היא ממשלה דמוקרטית, וכי הקבוצות הנאציות בה מהוות מיעוט מבוטל.

משרד־הפנים מבטיח לבחון בניית המסגד בכמון מחדש

מאת קאסם זייד, ויהודה צור, כתבי „על המשמר"

ראשי הרשויות המקומיות הערביות, דחו ברגע האחרון דיון על בנייתו מחדש של המסגד שנהרס בשבוע שעבר בערב אל כמנה.
ראשי הרשויות, שהיו אמורים להתכנס אתמול בערב באל כמנה במגמה להחליט על בנייתו מחדש של המסגד, נענו לקריאתו של הממונה על מחוז הצפון עמרם קלעג'י, לדחות את הדיון בנושא.
לכתבנו נודע, שקלעג'י הבטיח לראשי הרשויות הערביות לבדוק יחד עם שר הפנים את האפשרות לבנות מחדש את המסגד.
יו"ר המועצה האזורית משגב, אריק רז, מאשים חוגים פוליטיים ה„רחוקים מאמונות דת־ית" בהחישה בפרשת המסגד בהר־כמון, שנהרס לפני שבוע במבנה בלתי חוקי.
הוא ציין, שעל הר־כמון יש כ־100 מבנים בלתי חוקיים שנבנו ללא רשיון, אך מקובלת עליו החלטת הממשלה לא לפגוע במבנים בלתי חוקיים עד שועדת המנכ"לים תחליט על המדיניות במגזר הערבי.

קופ"ח מאיימת לנתק הקשרים עם „שערי־צדק"

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

הנהלת בית החולים שערי צדק עומדת בפני החלטה קשה אם להמשיך ולאפשר לרופאים הבכירים במוסד לקיים בין כתליו שירות רפואי פרטי (שר"פ), או לנתק את הקשר עם קופת חולים ההסתדרותית.
לפני ימים אחדים הזהיר יו"ר קופת חולים פרופ' חיים דורון את בית החולים, כי אם לא יחתמו רופאיו על טיוטת הסכם להקמת עמותה־משותפת עם קופת חולים -- הסכם שיחייב אותם לוותר על רפואה פרטית במסגרת המוסד -- תפסיק קופת חולים לתת לשירותים רפואיים לחבריה בבית החולים.
לפני שלוש שנים התקשרה קופת חולים עם בית החולים שערי צדק ומאחר ואין לה בית חולים בירושלים, היא שולחת את חוליה לאישפוז ולטיפול במרפאות.
העיתון „כל העיר" המדווח על המשבר מציין, כי בשלוש השנים האחרונות השקיעה קופת חולים במוסד כעשרה מיליון דולר.

אב מעזה תובע את המדינה על הריגת בנו

מאת שלי יחימוביץ׳, כתבת „על המשמר"

צחר ג'ונדייה, בן 29 מעזה, תובע פיצויים ממשרד הבטחון, על הריגת בנו בן החמש ע"י חיילי צה"ל.
בכתב התביעה נאמר, כי בספטמבר אשתקד נסע ג'ונדייה במכוניתו ברחובות שכונת שג'אעייה. במחסום צה"ל התבקש ע"י החיילים לעצור. אך עם עצירתו, נאמר בכתב התביעה, ניתכו יריות על מכוניתו והוא ובנו איימן נפצעו קשה.
„התובע הינו אזרח צייתן ושומר חוק שלא היה מעורב בשום נושא בטחוני, ולא הוחשד בפעילות עויינת נגד מדינת ישראל", אומרת התביעה.
ג'ונדייה ובנו הובאו לבית־החולים באשקלון, ומאמצי הרופאים להציל את חיי הילד עלו בתוהו, והוא נפטר זמן קצר לאחר שנורה. התובע עצמו, כך אמר, נזקק לאישפוז במשך חודש, ואף עבר מספר ניתוחים.
מאז הפגיעה, שוכב התובע בביתו, ואינו מסוגל לפרנס את משפחתו. הוא תובע ממשרד־הבטחון פיצויים כספיים בשל הוצאות טיפול רפואי, הוצאות עזרה בבית, אובדן כושר השתכרות עד הגיעו לגיל פרישה, צער, כאב, סבל ואובדן הנאות החיים.
טרם הוגש כתב הגנה מטעם המדינה.

הוגש כתב־אישום על בגידה וריגול חמור נגד מרדכי ואנונו

דינם של מעשים אלה — מיתה או מאסר־עולם ● הוצא צו איסור פירסום על תוכן כתב־האישום

כתב־האישום נגד מרדכי ואנונו, שלו מיוחסים אמצעי תקשורת זרים את מכירת סודות הגרעין הישראלי, הוגש ביום ו' לבית־המשפט המחוזי בירושלים. יחד עם כתב־האישום הוגשה בקשה להאריך את מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.
מרדכי ואנונו מואשם בסעיפי אשמה המופיעים בפרק הבגידה ובפרק הריגול בחוק העונשין.
שלושה סעיפי האשמה מיוחסים לו: סעיף 99 (א): „מי שעשה בכוונה לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל, מעשה שיש בו כדי לסייעו, דינו — מיתה או מאסר עולם. לענין סעיף זה — „סיוע", לרבות מסירת ידיעה בכוונה שתגיע לידי האויב או ביודעין, שהיא עשויה להגיע לידי האויב. ואין נפקא מינה שבעת מסירתה לא התנהלה מלחמה". ההלן הוא מואשם בסעיף 113 (ב) האומר: „מי שמסר ידיעה סודית, כשאינו מוסמך לכך והתכוון לפגוע בבטחון המדינה, דינו מאסר עולם". ובאותו סעיף (ג), בו נאמר: „מי שהשיג, אסף, הכין, רשם או החזיק ידיעה סודית כשאינו מוסמך לכך, דינו — מאסר 7 שנים. התכוון בכך לפגוע בבטחון המדינה, דינו — מאסר 15 שנים".
בשעה 9.45 בבוקר הגיע קצין הבטחון של משרד־המשפטים לבית המשפט המחוזי בירושלים עם כתבי האישום והבקשה להארכת המעצר.
נציג משרד־המשפטים הסתגר עם מזכיר בית־המשפט המחוזי במשרדו. ספרי האישום הפלילי הובאו למזכיר בית המשפט המחוזי. כתב האישום והבקשה להארכת המעצר נרשמו בספרים ת"פ 401/86 מדינת ישראל נגד פלוני וב"ש 458/86 בקשה למעצר עד תום ההליכים המשפטיים.
משעות הבוקר המוקדמות ביום ו' הגיעו לבית־המשפט עתונאים רבים והמתינו להגשת כתב־האישום. כתב־האישום הוכנס לכספת בית המשפט ומאוחר יותר הועברו התיקים לידי השופט התורן צבי כהן שידון היום אחר הצהרים בבקשת המדינה להאריך את מעצרו של ואנונו.

צו איסור פירסום

ממשרד־המשפטים נמסר, כי נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים השופט יהודה ויים הוציא ביום ו' צו איסור פרסום על תוכן כתב־האישום ותוכן בקשת הארכת המעצר, מטעמי בטחון המדינה. בשל צו בית־המשפט לא ניתן לפרסם דבר על תוכן כתב האישום או פרטים על עדי התביעה. ניתן רק אישור לפרסם את עובדת הגשת כתב האישום.
על כתב האישום חתום היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. כמתחייב מהחוק, מטעם התביעה יופיעו במשפטו של ואנונו המשנה לפרקליט המדינה עו"ד דורית ביניש ומנהל המחלקה הפיסקאלית בפרקליטות המדינה עו"ד עוזי חסון.
העונש המירבי על העבירות המיוחסות למרדכי ואנונו הינו עונש מוות, אך התביעה לא תדרוש עונש זה וספק אם תוכל לעשות זאת.

סניגורו של ואנונו, עו"ד אמנון זכרוני, קיבל לידיו את כתב־האישום ואת הבקשה להארכת המעצר ביום ו' בצהרים במשרדו בתל־אביב. עו"ד זכרוני אמר, כי הוא לא פגש את מרשו זה כשבוע ימים. הוא יפגוש בו היום, כאשר יובא לדיון המשפטי בבקשת המדינה להארכת המעצר. אז יימסר לידיו של ואנונו עותק מכתב־האישום.
הדיון בבקשת המדינה להאריך את המעצר יתקיים בדלתיים סגורות בפני השופט התורן צבי כהן.
עדיין לא נקבע מועד לדיון המשפטי. עם זאת קובע החוק, כי על הישיבה המשפטית הראשונה להיערך בתוך 60 ימים מיום המעצר עד תום ההליכים. (עתים)

חברי הכנסת של מפ"ם בראש הפגנת עובדי „פרי זה" (צילום: ויקי כהן)

ח"כ גרנות בהפגנת עובדי „פרי זה":

לא ניתן להפוך את חדרה לביצת האבטלה של המדינה

מאת ניצה ריימן, כתבת „על המשמר"

מאות מפועלי פרי־זה הפגינו ביום שישי בבוקר נגד סגירת המפעל וקיפוח זכויותיהם. המפגינים צעדו ברחובותיה הראשיים של חדרה ובראשם חברי הכנסת יאיר צבן ואלעזר גרנות וכן עשרות חניכי מוסד רמות־חפר.
חברי הכנסת קראו לשר־האוצר לתת ערבות מדינה בסך מיליון דולר לבנק לאומי לישראל על מנת לאפשר את חידוש העבודה במפעל ועבודה בחוזה יצוא. עונת פרי ההדר החלה, ואם יאבד המפעל את חוזה היצוא ייסוגו הספקים מהחוזים שהיו להם עם המפעל.
„לא ניתן שחדרה, שקמה על ייבוש ביצות, תהפוך לביצת האבטלה של מדינת ישראל. אנחנו בעזור לעובדי „פרי זה" במאבקם הצודק", קרא ח"כ גרנות מעל בימת הנואמים, שהוצבה בחזית סניף בנק לאומי בחדרה.
ח"כ צבן אמר: „אדור המשבר החברתי המעניש בראש ובראשונה את הפועלים ומשפחותיהם ולא את ההנהלות הכושלות".

מגילה עתיקה התגלתה בבית חשודים בפרשת רפי לוי

מגילה עתיקה, שייתכן והיא שייכת למגילות הגנוזות, נתגלתה ביום ו' בחיפוש שעשו אנשי היחידה לחקירות הונאה במשטרת ישראל בביתם של שני אחים מעשירי בית לחם בקשר לפרשת רפי לוי. שני האחים נעצרו לחקירה.
על החיפושים בביתם של שני האחים הוחלט בעקבות המידע שהצטבר במהלך החקירה המתנהלת בשלושת השבועות האחרונים נגד הממונה על מחוז ירושלים במשרד־הפנים, רפי לוי, בחשד שקיבל טובות הנאה ושוחד מאישים שונים.
החיפוש נערך בבתיהם של השניים בשיתוף עם קצין המטה לארכיאולוגיה במינהל האזרחי. בבתיהם נמצאו עתיקות רבות שהוחזקו ללא היתר. ביניהם מגילה עתיקה בעלת ערך ארכיאולוגי רב, שככל הנראה היא חלק מן המגילות הגנוזות.
לדברי האחים שוויה של אותה מגילה נאמד בחצי מיליון דולר. היא הועברה לבדיקתו של קמ"ט ארכיאולוגיה במינהל האזרחי.
שני האחים יובאו היום להארכת מעצרם בבית־המשפט השלום בתל־אביב. (עתים)

ארה"ב מוליכה באולימפיאדת השחמט ערב הסיבוב האחרון

קאמפומאנס ימשיך לכהן כיו"ר פדרציית השחמט הבינלאומית

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

נבחרת ארה"ב מוליכה בראש באולימפיאדת השחמט בדובאי ערב הסיבוב האחרון. לארה"ב, שניצחה באולימפיאדה את בריה"מ, 36.5 נקודות, והיא מקדימה את בריה"מ (36) ואנגליה (35.5).
בסיבוב האחרון תתמודד ארה"ב עם בולגריה, בריה"מ נגד פולין ואנגליה נגד בראזיל. כך שכל אחת משלוש המוליכות בראש עשוייה לזכות במקום הראשון. באולימפיאדת הנשים כבר הבטיחה בריה"מ את נצחונה.
הפיליפיני פלורנציו קאמפומאנס, ימשיך לכהן כיו"ר פדרציית השחמט הבינלאומית, פיד"א, לאחר שנבחר פה אחד מחדש לתפקיד בועידת הפדרצייה הנערכת בנסיכות הנפט הערבית דובאי.
בחירתו של קאמפומאנס פה אחד, באה לאחר שהבראזילאי לוסאנה, שנתמך על־ידי מדינות מערב אירופה, הודיע על הסרת מועמדותו. זאת לאחר שהתברר לו שאין לו כל סיכוי להביס את הפיליפיני.
נציגי מספר מדינות אירופאיות, שאף האשימו את קאמפומאנס בשחיתות, זעמו על הסרת מועמדות לוסאנה. אלוף העולם בשחמט גארי קאספרוב, המנהל מאבק ממושך נגד קאמפומאנס הודיע כי ימשיך במאבקו.
יצויין שמספר מדינות אירופאיות וכן גורמים מישראל האשימו את האיגוד הישראלי לשחמט בטענה שלא נאבק מספיק נגד קאמפומאנס בכך שאיפשר עריכת אולימפיאדת השחמט בדובאי מבלי שישראל תוזמן לשם. היה מי שהאשים את האיגוד הישראלי לשחמט בעשיית יד אחת עם קאמפומאנס. ראשי האיגוד הישראלי לשחמט טענו כי לאחר שהתברר להם שיש רוב גדול לעריכת האולימפיאדה בדובאי הם הגיעו להסכם עם קאמפומאנס שתוקם ועדה שתפעל לביטול הסעיף המאפשר עריכת אולימפיאדת שחמט במדינה שלא מזמינה חברה בפיד"א אל האולימפיאדה. זאת כדי שתופעה כזו לא תישנה בעתיד.

אזולאי ייחקר היום שוב בפרשת ח"כ עמר

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

אלברט אזולאי ייחקר היום שוב במטה המשטרה בפתח־תקווה על מעורבותו בפרשת שיחרורו של ח"כ עמר משירות מילואים בלבנון.
אלברט אזולאי, תושב קריית־שמונה, מסר, כי לא חזר בו מהצהרותיו הקודמות ביחס למה שאירע.
נודע, כי חקירת המשטרה עומדת להסתיים בקרוב והמסקנות יוגשו לפרקליטות, כדי שזו תקבע אם יש מקום להגיש כתב־אישום נגד ח"כ עמר ויתר המעורבים בפרשה.

30.11.86

לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

השופט העליון לשעבר חיים כהן לקה בהתקף לב חריף

השופט העליון לשעבר חיים כהן אושפז אתמול במצב קשה בבית־החולים „מאיר" בכפר סבא, לאחר שלקה בהתקף לב חריף.
השופט חיים כהן שהה במלון „מגדל דניאל" בהרצליה כאשר הוזעקו אליו צוות ניידת טיפול נמרץ של מד"א. הצוות מצא את השופט כהן במצב של מוות קליני.
במשך 25 דקות נעשו לשופט כהן נסיונות החייאה ולאחר שוק חשמלי, הוחזר לו הדופק והוא הועבר חסר הכרה לביה"ח מאיר בכפר סבא.
מנהל בית החולים „מאיר" מסר לכתב עתי"ם, כי השופט כהן עובר טיפול החייאה ביחידה לטיפול נמרץ. (עתי"ם)

יום ב', כ"ט בחשון תשמ"ז, 1 בדצמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13205 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

בקונגרס תובעים מריגן חקירה בסגנון „ווטרגייט"

ריגן משבח את עוזריו המודחים ומצהיר: משלוחי הנשק לאיראן לא היו מישגה ● האף.בי.איי. מבקש לתשאל ישראלים ● ניוזוויק: שרון שכנע את אלכסנדר הייג ● „ניו־יורק טיימס": סעודיה מעורבת יותר מישראל

מאת זאב בליצר, וחנה אוש־הורוביץ, כתבי „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הנשיא רונאלד ריגן יצא אתמול בתוקף להגנת החלטתו למכור נשק לאיראן, וחלק שבחים מפליגים ליועצו לשעבר לעניני בטחון לאומי, ג'ון פוינדקסטר, ולעוזרו אוליבר נורת'.
בהזכירו, כי נורת היה ממונה על המבצע האמריקני ללכידתם של חוטפי האוניה „אקילה לאורו", וכן עם כמה וכמה מבצעים אמריקניים רגישים מאוד, הגדיר ריגן את נורת כ„גיבור לאומי", ואמר, כי לפוינדקסטר ולנורת רשימת הישגים מצויינת.
בראיון, שפורסם אתמול בשבועון (המשך בעמוד 2)

המחבלים מתחפרים במאגדושה ומרחיבים את אחיזתם באזור

אש"ף דרש כינוס דחוף של מועצת שרי החוץ של הליגה הערבית ● תובע לשים קץ לפעולות ההרס והחיסול נגד מחנות הפליטים

צידון. — המחבלים הפלשתינים חיזקו אתמול את אחיזתם בכפר מאגדושה, החולש על מחנה הפליטים עין אל־חילווה באיזור צידון, למרות המאמצים הנעשים בסיוע הסורים לארגן הפסקת אש ב„מלחמת המחנות" העקובה מדם, המתחוללת עתה בלבנון.
„החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין", בראשותו של נאיף חוואטמה, הודיעה אתמול, כי המחבלים הפלשתיניים השלימו את כיבוש מאגדושה והתקדמו בשני צירים לעבר שני כפרים שיעיים נוספים בלבנון — גאוויה ואנקון, השוכנים דרומית־מערבית ומזרחית למאגדושה. בהודעת „החזית" נאמר, כי הגיזרה המזרחית של מאגדושה, שהיתה בידי לוחמי „אמל", נפלה אתמול בבוקר גם היא בידי הפלשתינים.
בינתיים נמשכת בביירות אש ארטילריה במחנות הפליטים שאתילה וברג' אל בראג'נה. הפגזים מתפוצצים בתדירות של פגז מדי 20 שניות.
כתב סוכנות הידיעות הצרפתית (המשך בעמוד 2)

התביעה תדרוש מאסר עולם

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בירושלים

שעה לאחר שבית המשפט המחוזי ברחוב סאלח אדין בירושלים סגר את דלתותיו בתום יום שגרתי של משפטים הגיע לפתחו האחורי רכב אזרחי מסוג טרנזיט ובתוכו ארבעה נוסעים: שלושה אנשי בטחון ואזרח מגודל זקן־מרדכי ואנונו.
עשרות עתונאים וצלמים היו היחידים שהמתינו לואנונו בדרכו למשפט. מחמת אמצעי הבטחון המיוחדים והסודיות הרבה שבה אמור להתנהל המשפט התייצב מרדכי ואנונו בפני השופט המחוזי צבי טל, בדלתיים סגורות.
נציג התביעה עוזי חסון, שביקש את הארכת המעצר אמר, כי ואנונו יואשם כמי שעשה בכוונה לסייע לאוייב במלחמתו נגד ישראל. סיוע הוא לרבות מסירת ידיעה בכוונה שתגיע לידי האויב, או ביודעין שהיא עשויה להגיע לידי האויב. ואין נפקא מינה שבעת מסירתה לא התנהלה המלחמה.
סעיף אחר בו מאשימה התביעה את ואנונו הינו מסירת ידיעה סודית לגורם שאינו מוסמך לכך מתוך כוונה לפגוע בבטחון המדינה.
העונש שעומדת התביעה לדרוש הוא מאסר עולם. כפי שנודע אין לדעת הפרקליטות לבקש להטיל עונש מוות על מרדכי ואנונו.
פרקליטו של ואנונו עורך הדין אמנון זכרוני פנה לשופט בבקשה לדחות את הדיון, ובתקופת־ביניים זו שעד למשפט הסכים שמרשו ישאר כלוא במאסר. זכרוני אף פנה בבקשה לקיים דיון פומבי אולם השופט לא נענה לרצונו זה.

מרדכי וענונו בעת הגיעו אתמול לביהמ"ש המחוזי בירושלים צילום: רחמים ישראלי

צוות שרים ימליץ על הפורום שיקבע שכה"ל באוניברסיטאות

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה החליטה אתמול להקים צוות שרים שימליץ על הפורום שיקבע את שיטת ואת גובה שכר הלימוד באוניברסיטאות בשנת הלימודים הבאה. הצוות יכלול את ראש הממשלה יצחק שמיר, ממ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק (המשך בעמוד 2)

„קיבינימט בית־אל, קיבינימט הכותל" — ציטט שרון שיר שפורסם ב„סימן קריאה" וקרא להפסיק התמיכה ברבעון הספרותי

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון קרא אתמול בישיבת הממשלה להסיר את תמיכת משרד החינוך והתרבות מן הרבעון הספרותי „סימן קריאה". לאחר שהקריא מתוכו שיר וקטע פרוזה. שרון אמר, כי מדובר בכטאון הנערך באוניברסיטת תל־אביב והפקתו נתמכת על־ידי משרד החינוך והתרבות וההסתדרות הכללית. „זה חלק מהכספים שאנו נותנים. יש דברים שאנו לא צריכים לתמוך בהם". (המשך בעמוד 2)

בצה"ל מודאגים מירידה במספר דוברי הערבית

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בחיל המודיעין ובאגף המודיעין של צה"ל מודאגים מחוסר הולך וגובר של דוברי ערבית רהוטה במדינת ישראל.
מקורות בחיל המודיעין טוענים, כי משנה לשנה יורדת כמות הנערים המגוייסים לצה"ל, הבקיאים בשפה ובתרבות הערבית — מצב שיוצר קושי באיוש תפקידים במערך המודיעין. השנה לומדים רק 1000 תלמידי י"ב ערבית ספרותית ברמה הנדרשת לצה"ל. וראה רשימה בעניין זה במדור „מטען חלול" עמ' 5.
חברת הכנסת אמירה סרטני (ר"צ) פנתה אתמול בשאילתה לשר החינוך והתרבות בעניין זה.
ח"כ סרטני אומרת בדברי ההסבר לשאילתה: „בדיוני ועדת החינוך של הכנסת הזו ובכנסות קודמות נדון לימוד השפה הערבית והתרבות הערבית בבתי הספר היהודיים. מסקנות כל הדיונים היו זהות — ההכרח בהכנסת למודים אלה למערכת החינוך. בכתבה המתפרסמת היום ב„על המשמר" אנו למדים על עוצמת הבעיה בערך המודיעין של צה"ל אולם לנושא זה השלכות ישירות גם על היכולת לחיות בדו־קיום בין יהודים לערבים במדינת ישראל", אומרת ח"כ סרטני.
חברת הכנסת מבקשת מהשר נכון להשיב לה לשאלות הבאות: האם יוגבר לימוד הערבית בבתי הספר? האם נקבעה שיטת הלימוד? בכמה ובאלו בתי ספר מלמדים ערבית? כמה כסף הקציב המשרד למטרה זו? אילו סמינרים מכינים ועוסקים בלימוד הערבית, והאם הוקצו משאבים מתאימים לצורך זה?, שואלת ח"כ סרטני.

רוצחי עמדי רצו לרצוח גם יהודי בנצרת ● עמ' 15

מפעל „פרי זה" יופעל מחדש על־ידי תשלובת תבורי ● עמ' 16

רה"מ לשעבר מנחם בגין יצא אתמול מביתו כדי להשתתף בטקס האזכרה לרעייתו עליזה בגין. בתמונה נראה בגין נתמך על ידי שתי בנותיו. (צילום: רחמים ישראלי)

„חוק נקש" — תקדים מסוכן

אם הכנסת תאשר את הצעת „חוק נקש" המוצעת על ידי הממשלה, הרי ל„חוק" הזה יהיו סיכויים טובים מאוד להכנס לספר השיאים של גינס. הרעיון שלפיו פושע יהודי, שבצע את פשעיו בארץ אחרת ונדון שם (שלא בפניו) למאסר עולם, יירצה את עונשו בכלא הישראלי ראוי שיירשם כפטנט ישראלי. וממציאו שר המשפטים (והתיירות) אברהם שריר עוד יזכה בפרס ישראל על הגברת העלייה לארץ. שהרי בעקבות נקש יזרמו פושעים יהודים מארצות הגולה לישראל — כארץ מקלט — ללא כל חשש שיוסגרו „לשלטונות של הגויים". ויליאם נקש הואשם בהריגה במעשה רצח על רקע פלילי. אך נמלט לישראל בתקווה שיצליח לעורר רגשי סולידאריות בבחינת „כל היהודים ערבים זה לזה". שר המשפטים שריר בנה כנראה את הטענה בדבר „הסכנה המאויימת על חייו של נקש, אם יישב בכלא הצרפתי", ובמיוחד התרגש מן הפנייה של חוגים דתיים, הטוענים בזכות „פיקוח נפש", כי „אסור על פי ההלכה להסגיר יהודי".
מדינת ישראל היא מדינת חוק (עדיין על פי הצהרותיה) אשר חתמה על הסכמי הסגרה עם שורה של מדינות, על בסיס של הדדיות. שר המשפטים קיבל כנראה בירושה מקודמו, יצחק מודעי, את חוות הדעת נגד הסגרתו של נקש. בעקשנות, הראויה למטרה נעלה יותר, דוחה שריר אף את דעתו הנחרצת של היועץ המשפטי יוסף חריש, הטוען, כי חובה להסגיר את נקש לשלטונות צרפת. כדי לעקוף את ההודעה בדבר סירוב ההסגרה, בישל שריר הצעת חוק, שיכלה להיוולד רק במוחו של מי שהסכיל מעט מאוד הבנה בסוגיות משפטיות.
הכיצד יוכל פושע שנידון שלא בפניו לרצות את עונשו בישראל? ומה אם ירצה האיש לערער על פסק הדין, ולזכות בעונש קל יותר. כיצד יגיע לערכאות בצרפת? ומי יחליט בבוא הזמן על קיצור עונשו או על חנינה, אם פסק הדין אינו שייך כלל למערכת המשפטית בישראל? אפשר להרבות בשאלות רבות, המוכיחות את האבסורד שבחקיקה חסרת שחר זו.
אך מעבר לפגמים אלה יש בעצם החקיקה הזאת, התפורה על־פי מידות אינטרסנטיים, משום פגיעה בשלטון החוק בארץ. נכון, כי כל חוק המאושר על ידי הכנסת הוא מבחינה פורמאלית חוק מחייב. אך ראינו כבר חוקים במדינות אחרות, שעיקר מטרתם לשים ללעג ולקלס את מהותו של שלטון החוק. חוק נקש, אם אכן יאושר, שייך לאותם חוקים מלאכותיים, שאינם מתיישבים עם רוח שלטון החוק בארץ.

שולץ מתווה מדיניות חדשה כלפי איראן

וושינגטון. — שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, הורה לאחד מעוזריו הבכירים להתוות מדיניות ממשלתית חדשה כלפי איראן וכלפי בעיית בני־הערובה האמריקניים בלבנון — מסרו אמש פקידי־רשות אמריקניים.

העוזר הבכיר שמונה לתפקיד זה הוא מייקל ארמאקוסט, תת שר החוץ לעניינים פוליטיים, והוא עוסק עתה, כחברת עוזריו, בהתווית תוכנית חדשה לשיחרורם של חמשת האמריקנים שעדיין מוחזקים כבני־ערובה בלבנון.

„אנו עובדים בשקט מאחורי הקלעים. אנו בוחנים דרכים שונות, העשויות לסייע בשחרור החטופים, בהבאת המלחמה בין איראן לעיראק לסיומה, בשכנוע השלטונות האיראניים להפסיק לתמוך בטרור ובפתיחת דו־שיח עם נציגים „מתונים" ו„מעשיים" יותר של הממשלה האיראנית", אמר מקור במשרד החוץ האמריקני, שביקש לשמור על אלמוניותו. (איי.פי)

בקונגרס תובעים מריג"ן

(המשך מעמוד ראשון)

האמריקני „טיים", עבר הנשיא ריגן ממיגננה למיתקפה. הוא אמר, כי הפרשה כולה הותירה טעם מר בפיו. בהגינו על החלטתו לבחון את האפשרות לשפר את יחסי ארצו עם איראן, התשובה כל כך מבחינה אסטראטגית, אמר ריגן, כי אין כלל בדעתו להתכחש למדיניותו, והוא משוכנע גם עתה, כי מדיניות זו לא היתה בגדר מישגה.

הנשיא ריגן עמד לשוב אמש לוושינגטון מחופשתו בסאנטה בארבארה, בקליפורניה, שבה שהה בימי „חג ההודייה", ונראה, כי נגוזה לחלוטין תקוותו, שבימי החג תפוג המחלוקת הקשה בעניין הפרשה האיראנית. כמה מוועדות הקונגרס עומדות לדון בפרשה זו השבוע — כמה מהן בדלתיים סגורות ואחרות בדלתיים פתוחות — ונראה, כי בעתיד הנראה לעין תמשיך הפרשה לתפוס את הכותרות הראשיות של העתונים. ועדות הקונגרס ינסו לקבוע, אם העברת הכספים למורדי ה„קונטראס" הפרה את חוקי ארה"ב ומי מאנשי המימשל היו מעורבים בעניין.

תשאול הישראלים

פקידי־רשות אמריקניים אמרו אתמול, כי הם כבר פתחו בשיחות מוקדמות עם ישראל ביחס לתשאולם של כמה ישראלים — פקידי ממשלה וסתם אזרחים — שהיו מעורבים בפרשה. פקיד משרד המשפטים האמריקני אמר, כי צוות של הבולשת הפדראלית (אף.בי.איי.) מקווה לבוא בקרוב לישראל לשם תשאולם של מנהיגים ישראליים, בכללם גם מן המעלה הראשונה, ושל סוחרי נשק ישראליים פרטיים, שהיו מעורבים בעיסקת הנשק עם איראן.

מסמכים מזוייפים

השבועון „ניוזוויק" כתב אתמול, כי ישראל קיימה סחר־נשק משגשג עם איראן במשך זמן ניכר. לדברי השבועון, פעלה ישראל בשיתוף פעולה הדוק עם אחד מעושי דברו של פרדיננד מארקוס, נשיאה לשעבר של הפיליפינים, לשם השגת מסמכים, שיעידו על „משתמשי קצה" מזוייפים, כלומר, מסמכים, שלפיהם מוכרת ישראל נשק אמריקני לפיליפינים כביכול, בעוד שלמעשה, נשלח נשק זה לאיראן.

כאשר שאלה ישראל לאן יש לשלוח את הכסף האיראני, השיב נורת, לדברי „ניוזוויק", כי יש להפקיד את הכסף בבנק בשווייץ.

שרון שכנע את הייג

„ניוזוויק" כתב עוד, כי בשנות ה־80 המוקדמות, נענתה ישראל לבקשת הסי.איי.איי. לשלוח למורדי ה„קונטראס" נשק קל מתוצרת סובייטית בשווי כ־50 מיליון דולר, שנטלה שלל, אך כעבור זמן, שילמה סוכנות הביון האמריקנית לישראל רק 30 מיליון דולר, בטיעון שהיא שרוייה במצוקה כספית.

בשנת 1981, כששר החוץ האמריקני דאז, אלכסנדר הייג, ביקר במזרח התיכון, הוא נפגש עם השר אריאל שרון. שרון אמר להייג, שמכירת נשק לאיראן תאפשר לישראל לחדור לתוך מדינה זאת וליצור קשר עם יורשיו העתידיים של חומייני. הייג השתכנע, אף כי היום הוא מכחיש זאת. עוזריו של הייג התחלחלו מהסכמתו.

אבן מגנן

בהופיעו אתמול בתוכנית החדשות של „איי.בי.סי", „השבוע עם דייוויד ברינקלי", אמר ח"כ אבא אבן, כי הוא משוכנע שממשלת ישראל תגלה את כל העובדות לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שהוא היו"ר שלה. כחיזוק לדברי שר החוץ שמעון פרס, אמר אבן, כי בראש ובראשונה היתה ישראל מעוניינת להיענות לבקשת ארה"ב, שהיא תשתף עימה פעולה במאמץ לפתוח צוהר לאיראן ולשחרר את בני־הערובה האמריקניים בלבנון. אבן הכחיש כי ישראל היתה מעורבת בהעברת כספים למורדי ה„קונטראס".

אך מקורות אמריקניים רשמיים עדיין משוכנעים, כי כמה „נציגים" ישראליים היו מודעים למבצע העברת הכספים למורדים בניקאראגואה. הם לא פירסמו עדיין ראיות כלשהן להוכחת החשדות הללו ואף לא נקבו בשמות של ישראלים כלשהם.

סעודיה מעורבת מאוד

במאמר ארוך, שפירסם אתמול בעמודו הראשון, מוסר „ניו־יורק טיימס", כי סעודיה מילאה תפקיד מרכזי אפילו יותר מזה של ישראל בפרשת משלוחי הנשק לאיראן והעברת הכספים ל„קונטראס".

„לוס אנג'לס טיימס" מסר אתמול, כי שר המשפטים האמריקני, אדווין מיז, החליט לתבוע מבית־משפט פדראלי בוושינגטון למנות „תובע בלתי־תלוי מיוחד", שינהל את חקירת משרד המשפטים בעניין הספקת הנשק לאיראן.

העתון מוסיף, כי נוכח הלחצים הגוברים של הקונגרס ושל אישים בכירים שונים במימשל, יש לצפות שמיז יודיע על החלטתו בזמן הקרוב ביו־

...ש וקירה

מנהיג הסיעה הרפובליקנית בסנאט, סנטור רוברט דול, קרא אתמול לנשיא רייגן לכנס עוד השבוע מושב מיוחד של הקונגרס, כדי למנות ועדה, בדומה לוועדת ווטרגייט, שתחקור את הפרשה. בראיון ברשת הטלוויזיה „איי.בי.סי" אמר הסנטור רב־ההשפעה, כי זוהי פרשה „איומה" מנקודת־מבט פוליטית.

„קיבינימט בית־אל, קיבינימט הכותל" — ציטט שרון שיר שפורסם ב„סימן קריאה" וקרא להפסיק התמיכה ברבעון הספרותי

(המשך מעמוד ראשון)

שרון הקריא את שירו של יצחק לאור „כתובות נאצה", שפורסם ב„סימן קריאה" מס' 19, שיצא לאור במארס השנה. אחדות משורות השיר הן אלה: „קיבינימט בית־אל, קיבינימט הכותל, כשהנאצי כהנא מדבר בעברית שלנו ולוי רוחץ לו את הידיים בכניסה לבית אלוהים". עוד שורה שקוממה את שרון בשיר היתה „לך תזדיין לך מארצך וממולדתך".

בקטע הנוסף נאמר, בערך, „לרצוח, צריך לרצוח את שרון".

לשאלתי אמר אמש עורך „סימן קריאה" פרופ' מנחם פרי, כי לא זכור לו קטע שהתפרסם ב„סימן קריאה" הקורא לרצוח את שרון.

אשר לשירו של לאור אמר פרופ' פרי, כי „אריאל שרון לא מבין בניואנסים וודאי שאינו מבין בשירה. לוא היה מסוגל להבין אותה, לא היה אריק שרון".

„פילים כמוהו", המשיך פרופ' פרי, „לא צריכים להכנס לחנות חרסינה. גם כך הם עושים מספיק נזקים. כל מה שהאוניברסיטה ומשרד החינוך השקיעו וישקיעו בשנים הקרובות ב„סימן קריאה" הוא הרבה פחות מן הנזק הכספי ששרון גרם למדינת ישראל — רבע מיליון הדולר שקיבל ויקבל „סימן קריאה" במשך 40 שנה, נופל ממחיר פצצה אחת".

צוות שרים ימליץ

(המשך מעמוד ראשון)

נבון ושר האוצר משה נסים.

הצוות לא ידון בשאלת גובה שכר הלימוד ויצטרך לקבוע אך ורק מי יקבע את שכר הלימוד. קיימות שלוש הצעות לכך והן — מליאת הממשלה, הוועדה הבין־משרדית בראשות שר החינוך, הבודקת דרכים להבראת מצב האוני־ברסיטאות (כהצעת שר האוצר), וועדה בראשות איש ציבור, שתכלול את נציגי האוצר, האוניברסיטאות והסטודנטים (כהצעת שר החינוך).

ההחלטה על הקמת צוות השרים נתקבלה בתום דיון ממושך שקיימה הממשלה על המשבר בהשכלה הגבוהה בארץ.

17 מ' דולר לשנה

שר החינוך שב וסקר בראשית הישיבה תמונה קודרת של מצב ההשכלה הגבוהה והמחקר בארץ, שנגרם כתוצאה מהקיצוצים התקציביים הרבים שהיו במיגזר זה בשנים האחרונות. השר נבון הטעים, כי מצד תהליך ההתייעלות והחסכון באוניברסיטאות, על הממשלה להגדיל את בסיס התמיכה התקציבית באוניברסיטאות תוך 4 שנים בשיעור של כ־68 מליון דולר (ובכל שנה ב־17 מליון דולר מהם 12 מליון בבסיס התקציב ו־5 מליון למחקר בסיסי).

השר משה ארנס טען כי „ההשקעה הטובה ביותר היא בחינוך". לדבריו, שכר הלימוד בארץ הוא מהנמוכים בעולם.

ארץ אנטי־השכלתית

שר המסחר והתעשייה אריאל שרון הציג נתוני מחקר שערך משרדו, שלפיהם אם לא יוגבר קצב ההכשרה של בעלי מקצועות טכנולוגיים בארץ צפוי כאן בשנים הבאות מחסור קשה במהנדסים, הנדסאים וטכנאים במשק הלאומי ובתעשייה. מחסור זה עלול לגרום, לדבריו, להאטה בפיתוח התעשייה והתקדמות הטכנולוגית של ישראל.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר, כי נוכח מצוקת האוניברסיטאות הוא מתחיל לחשוב ש„אנו מתחילים להיות ארץ אנטי־השכלתית, אנטי־אוניברסיטאית ו־אנטי אקדמית." הוא קרא להציל את האוניברסיטאות, והטעים כי פיתוח המדינה בכל התחומים תלוי בהשכלה הגבוהה.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר, כי אין לקשור את הדרישה להוסיף תקציב לאוניברסיטאות עם העובדה החמורה שאנשי מחקר יורדים מן הארץ. בעניין שכר הלימוד אמר, כי צריך למצוא שיטה, שלפיה מי שיש לו אמצעים ישלם יותר ממי שאין בידו אמצעים. שמיר הטעים, כי על הממשלה לעמוד על כך שבכל מקרה לא יהיה סטודנט שלא יוכל ללמוד מסיבה כלכלית.

שר הפנים הרב יצחק פרץ הציע להנהיג שכר לימוד מדורג באוניבר־סיטאות וטען, כי גם מצב הישיבות קשה מאוד.

מתנגד לשיתוף הסטודנטים

סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון דוד לוי הצטרף לדעתו של שר החינוך, כי יש רבים שרוצים להמשיך ללמוד בהשכלה הגבוהה, אך אינם יכולים להגיע לכך מסיבה כלכלית. „אין צדק חברתי בתחום הזה", אמר.

אחרון הדוברים, שר האוצר משה נסים, אמר, כי יש עוד הרבה מה לייעל ובמה לחסוך בסקטור המינהלי של האוניברסיטאות. הוא אמר, כי הוא נכון לקבל את ההצעה להקים ועדה ציבורית לקביעת שכר לימוד, ובלבד שלא תהיה כל תמיכה ממשלתית נוספת בהשכלה הגבוהה. השר נסים דחה כל אפשרות להגדיל את תקציב האוניברסיטאות בטענה כי לא רק ההשכלה הגבוהה מבקשת תוספת תקציב, ומבקשים זאת עוד מגזרים רבים במשק. הוא התנגד לשיתוף הסטודנטים בקביעת שכר הלימוד.

צלצול מהיר

פרופ' זאב שטרנהל, מומחה למדע המדינה

חוסר מעמד הח"כים מסרס את הרשות המחוקקת

בארה"ב, מניעה פרשת הספקת הנשק לאיראן מערכת מימשלית שלמה, החוקרת, תובעת הסברים ועורפת ראשים. ואילו אצלנו, כך נראה, מנועה המערכת הפוליטית מנקיטת אמצעים כלשהם, לבד ממתיחת ביקורת. מהן הסיבות להבדלים בין שתי המערכות?

אי־אפשר להשוות בין המבנה המוסדי של הדמוקרטיה הפרלמנטרית אצלנו למבנה הפדרלי של חלוקת הכוח בארה"ב. האבות המייסדים האמריקנים, בתבונתם כי רבה, סברו, כי הכוח משחית, וצריך לחלקו כך, שכל רשות תאזן ותבלום את הרשות האחרת, תוך כדי פיקוח וביקורת הדדית. כך מפרש בית־המשפט העליון, ששופטיו מתמנים ע"י הנשיא ובאישור הסנט גם יחד, את החוקה. ואילו הקונגרס מפקח על הנשיא ויכול גם להדיחו. יתרה מזו: כשוועדת הקונגרס חוקרת נושא כלשהו, לא יקרה שמישהו יסרב להופיע לפניה. כך שאין כל דמיון בין ועדות הסנט לבין ועדות הכנסת.

ואצלנו?

מצד אחר זקוקה הממשלה לאמון הכנסת, אולם, מרגע שקיבלה את הרוב הפרלמנטרי, אין היא חייבת לכנסת דין וחשבון, ויכולה להכריז מלחמה, לפשוט את הרגל ולסבך את ישראל במחדלים קשים, בשעה שלכנסת יש רק סנקציה אחת: להצביע אי־אמון בממשלה. היא אינה יכולה לפקח או להשפיע והחלטותיה אינן מחייבות את הממשלה ואינן יותר ממישאלות גרידא.

האם ניתן לשנות את המצב?

שינוי יעיל אחד הוא קיומה של אופוזיציה חזקה, שתבקר ותתריע על מחדלים אפשריים — מצב שאיננו קיים היום, שעה שהקואליציה מקיר אל קיר משתקת את הכנסת. וכן — חקיקה, שתחייב כל איש הנקרא להעיד לפני ועדה מוועדות הכנסת, להעיד בשבועה, כאילו העיד לפני ועדת חקירה ממלכתית. במצב הנוכחי, היה רפול יכול, בהיותו רמטכ"ל, לומר לחברי ועדת החוץ והבטחון: אם אינכם רוצים בי, אתם יכולים לפטר אותי. וכוודאי שאין לוועדה שום אמצעי להכריח את שר הבטחון להופיע לפניה. אפילו פקידי הממשלה אינם מחוייבים במסירת מידע לוועדות הכנסת. בכך נהפכות הוועדות לחסרות אונים, בלא שיש להן הכלים החוקיים להתגבר על כך.

ומה באשר לשינוי שיטת הבחירות?

זה עשוי להועיל. שיטת הבחירות הקיימת, המשעבדת את הח"כ למפלגתו, בוודאי אינה תורמת לעצמאותו ולבטחונו העצמי. ח"כ עצמאי הוא ח"כ, שלא יופיע ברשימה בבחירות הבאות, לבד מיוצאים מן הכלל. הסנטור בארה"ב נבחר קודם כל ע"י בוחריו והוא תלוי בהם הרבה יותר מאשר במפלגתו. כך שאין שום דמיון בין חוסר המעמד של חברי־הכנסת, הגורם לסירוס הרשות המחוקקת, לבין מעמדם העצמאי של הסנטורים בארה"ב.

אתי רונאל

המחבלים מתחפרים

(המשך מעמוד ראשון)

אש"ף פונה לליגה הערבית

אש"ף דרש אתמול רשמית מהליגה הערבית לכנס בדחיפות את מועצת שרי החוץ של הליגה, כדי לשים קץ „לפעולות ההרס והחיסול" המכוונות נגד מחנות הפליטים בלבנון.

אבו־איאד, חבר הוועד המרכזי של „פתח", גינה את „השתיקה הרועמת" של המדינות הערביות.

ערפאת פונה לאו"ם

יאסר ערפאת קרא אתמול להצבת כוח או"ם, שיגן על המחנות בלבנון, או יאפשר לאש"ף להבטיח הגנה עצמית למחנות, כל עוד אין הממשלה המרכזית הלבנונית מסוגלת להבטיח הגנה כזאת.

בראיון לרדיו מונטה קארלו, האשים ערפאת, כי מטרת המיתקפה השיעית היא לגרש את הפלשתינים מדרום לבנון ולהקים שם קנטון שיעי.

הוא האשים את הסורים בשיגור כוחות מחטיבה 6 הלבנונית, במסוקים סוריים, כדי להשתתף בהתקפות על המחנות הפלשתינים. הוא טען, כי הוקם חדר מבצעים לתיאום הפעולות נגד הפלשתינים ועליו מפקח אישית ראש המנגנון המודיעין הסורי בלבנון.

ירדן מקצה לפיתוח השטחים 77 מיליון דינר לרצועה

רבת־עמון. — תוכנית הפיתוח הירדנית „לשטחים הכבושים" כוללת הקצבה של כ־77 מיליון דינאר למימון תוכניות פיתוח ושירותים שונות ברצועת עזה — הודיע השר הירדני לענייני השטחים, מארוואן דודין.

לדברי העתון „ג'ורדן טיימס", המתפרסם בשפה האנגלית ברבת־עמון, הודיע דודין, כי תוכניות אלה כוללות ציוד בתי־חולים ומרפאות ברצועה בציוד רפואי חדיש בשווי 5 מיליון דינאר והקמת שלושה בתי־חולים חדשים בעלות של 10 מיליון דינאר והקמת שלוש תשלובות רפואיות בצפון הרצועה, במרכזה ובדרומה, בעלות של 1.5 מיליון דינאר.

בתחום התעשייתי מדברת התוכנית בהקמת מפעלים למיצי פרי הדר, שייצרו גם דשנים ומזון לבעלי־חיים ויספקו תעסוקה לאלפי מתושבי הרצועה. עוד כוללת התוכנית הקמת מפעלים לחידוש צמיגים, לתרופות, לייצור צינורות פלסטיק, לייצור מערכות השקיה בטיפטוף למצברים ולמוצרי חלב.

במלאת שנה לפטירתה של

זרשה פומרנץ ז"ל

נעלה לקברה להתייחד עם זכרה ביום ד' 3.12.86 בשעה 15.00

המשפחה וקיבוץ שריד

"על המשמר" עתון יומי
المرصاد جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102־121, טל' 6־225125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

כדי לאפשר רמה מינימלית של אימונים ותחזוקה

עברי: על תקציב הבטחון לגדול ב־400 מיליון שקל

בשנת הכספים הקרובה ● בשנים האחרונות ירד מספר משרתי הקבע ב־10־13 אחוז ● קיצוץ ההזמנות הביא לפליטת 5000 עובדים מתעשיית האלקטרוניקה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

תקציב הבטחון צריך לגדול ב־400 מיליון שקל בשנת הכספים הקרובה, כדי לאפשר לצבא רמה מינימאלית של אימונים ושל תחזוקת המערך — אמר אתמול מנכ"ל משרד הבטחון, דוד עברי.

בפגישה עם כתבים כלכליים אמרו עברי ופקידים בכירים אחרים במשרד הבטחון, כי יש להעלות את שכר אנשי הקבע כחלק מהמאמץ למנוע המשך הנשירה מצבא קבע. הם גילו כי בשנים האחרונות ירד מספר משרתי הקבע בין 10 ל־13 אחוז. כדי לפתור בעיה זו, רוצה משרד הבטחון שהכנסת והממשלה יחוקקו חוק המנתק את שכר משרתי הקבע משאר הסקטורים במשק, תוך העלאתו ב־16 אחוז.

עברי ועמיתיו אמרו, כי שום סקטור במשק לא תרם לקיצוצים כמו מערכת הבטחון. לדבריהם, במונחים מצטברים, קוצץ תקציב הבטחון ב־5 השנים האחרונות ב־4.7 מיליארד ש"ח. הם הודו שאכן היתה עלייה בשנים האחרונות בסיוע הצבאי האמריקני אך הוסיפו שיחד עם הגידול בסיוע חלה עליית מחירים תלולה בפריטים הצבאיים שמערכת הבטחון רוכשת. בו בזמן יש נושאים כמו פיתוח ה„לביא", אשר ממומן מתקציב הבטחון.

השיחה עם הכתבים הכלכליים נערכה כמה ימים לאחר שמשרד האוצר האשים את מערכת הבטחון בהצגה מכוונת של נתוני תקציב הבטחון ובהטעיית הממשלה והצי־בור בכל מה שקשור לירידה מסו־כנת בסדרי הכוחות. אנשי הבטחון אמרו אתמול, שלמעשה, האוצר מודה שאכן היה קיצוץ בתקציב הבטחון והזהירו מפני התוצאות על העוצמה הצבאית של ישראל של קיצוץ כזה בשנים הקרובות.

לדברי הפקידות הבכירה במשרד הבטחון, המערכת הצבאית נאלצה בשנה האחרונה לקצץ בכ־50 אחוז את ההזמנות שלה מהתעשיה המקו־מית, דבר שהביא לפליטת כ־5000 עובדים מהתעשיה האלקטרונית המתקדמת. בדברם על השכר של אנשי קבע, אמרו פקידי משרד הבטחון שאם הממשלה והכנסת לא יחוקקו חוק הנותן ייחודיות לשירות הקבע, יש לחליפין להעלות את השכר של אנשי קבע ב־20.6 אחוז, כדי למחוק את השחיקה שנרשמה בשכר אנשי הקבע בשנתיים האחרו־נות לעומת השכר של עובדי הסקטור הציבורי.

על־פי הצעת משרד הבטחון, אם יחוקק חוק המנתק את שכר אנשי הקבע מיתר הסקטורים, הרי שהם יקבלו גם הצמדה מלאה למדד המחירים לצרכן מדי חודש וכמו כן עדכון חצי־שנתי בהתאם לשינויים בשכר הממוצע במשק.

אושר שטר בוררות טאבה

יוסקה שפירא נמנע, שרון התנגד והציע הצבת תנאים חדשים למצרים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה החליטה אתמול לאשר את שטר הבוררות על טאבה, שנחתם בין ישראל ומצרים ב־11.9.86. התנגד לאישור שר התעשיה והמסחר אריאל שרון; השר יוסקה שפירא נמנע. שטר הבוררות ייכנס לתוקפו עם חילופי מסמכי ה־אישור בין ישראל ומצרים ב־8 בדצמבר בז'נווה.

שרון הציע לעכב את אישור שטר הבוררות עד שמצרים תעשה שלושה דברים: תסדיר את הפיצויים למשפחות הנרצחים בראס בורקה, תסיר את המכשולים העומדים בפני תיירים מצריים לישראל ותסגור את משרד אש"ף בקהיר. שרון ציין, כי אחרי הפיגוע בכותל המערבי לקח עליו דובר אש"ף בקהיר את האחריות למעשה.

היועץ המשפטי של משרד החוץ רובי סייבל העיר בעניין ראס בור־קה, כי יש הסכמה מצרית עקרונית לתשלום פיצויים למשפחות, אך המו"מ על כך עדיין לא הסתיים. שר הבטחון יצחק רבין אמר, כי שטר הבוררות סוכם ואין חזרה ממנו ולכן יש לאשרו.

השר שפירא אמר, כי יימנע בהצבעה מאחר שאינו מסכים עם כך שנושא שטר הבוררות הובא לממשלה רק לשם אישור ואילו כל הדיונים בעניינו לרבות אישורו התקיימו בקבינט. „זה סוד צבאי?" שאל שפירא. „אי־אפשר להביא זאת לשיקול הממשלה כולה? לקבינט היה אפשר להחזיר את הדיון בכל שלב".

ראש הממשלה יצחק שמיר, שסיכם את הדיון, אמר, כי ישראל כבר הסכימה על שטר הבוררות. אמנם צריך לעמוד על קיום כל ההסכמים עם מצרים, אמר, אבל יש לאשרר גם את השטר.

שר החוץ שמעון פרס הציג את שטר הבוררות. הוא מסר, כי בית הדין לבוררות יהיה מורכב מרות לפידות (ישראל), חאמד סולטן (מצרים) ושלושה בוררים בין־לאומיים: פייר בלה, דיטריך שינדלר וגונאר לגרגרן, שיהיה נשיא בית־הדין.

השאלה, שעליה יתבקש בית־הדין להחליט היא: „מיקומם של עמודי הגבול של הגבול הבין־לאומי המוכר בין מצרים ובין שטח ארץ־ישראל המנדטורי לשעבר, בהתאם לחוזה השלום, להסכם מיום 25 באפריל 1982, ולנספח (לשטר הבוררות)".

בנספח לשטר הבוררות נאמר, כי החלטת בית הדין על מיקומם של עמודי הגבול 27 ו־85 — בית הדין יצטרך להכריע בין המיקום המצרי או הישראלי של עמודי גבול אלה — תקבע גם את מיקומם של עמודי הגבול הסמוכים להם.

על פי שטר הבוררות יתכנס בית הדין תוך 30 יום מכניסת השטר לתוקפו.

תקציב הוועד־הפועל: 125 מיליון ש'

מאת כתבנו לענייני עבודה

תקציב הוועד־הפועל לשנת 1987 יהיה בשיעור של 125 מליון ש"ח. גזבר ההסתדרות שהגיש את ההצעה על שולחן הוועדה המרכזת אתמול, ציין כי ההצעה מבוססת על ההערכה, לפיה עליית המדד תהיה בשיעור חודשי ממוצע של 1.6 אחוז.

מזכ"ל ההסתדרות מסר בסיכום ביניים, כי עוד השבוע תסיים הוועדה את הדיון הכללי והיא תובא לאישור הוועד־הפועל לקראת סוף דצמבר. קיסר הבטיח כי ההסתדרות תעמוד בהתחייבויותיה כלפי קופת־חולים, כפי שהוסכם בזמנו. הוא ציין לשבח את עבודת ישראלוביץ ומחלקת הגזברות.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, עמד על הצרכים של קופת־חולים ושל „משען". הוא תבע להעביר את תקציב „דור לדור" למשען. עוד הציע לבדוק דרכים מעשיות למשיכת בני־נוער וצעירים מהקיבוצים ומההתיישבות לפעילות בקרב נוער במועצות הפועלים.

על־פי ישראלוביץ, 96.5 מההכ־נסות הן מהמס האחיד. חלקה של קופת־חולים מהמס האחיד יעלה ל־71 אחוז. מאז שנת 81 גדלה ההשתתפות מ־64 אחוז ל־71 אחוז. ההערכות לגבי הכנסות המס לשנת 87 הן 610 מיליון ש"ח לעומת 454 מיליון ש"ח ב־86.

רצ הגישה לקומפורט מחאה על אוזלת היד של משטרת י־ם

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" ירושלים

מחאה נמרצת על אוזלת ידה של משטרת ירושלים שוגרה לניצב רחמים קומפורט מפקד המחוז הדרומי, על־ידי תנועת רצ בבירה.

אנשי רצ מאשימים את מפקדי המשטרה, כי „לא מצאתם לנכון לעצור את הבריונים החרדים והכה־ניסטים. לא מנעתם פוגרומים חוזרים ונשנים בתושבי העיר הערבים, אותם תושבים שמאז סיפוח ירושלים, הפכו להיות אזרחיה במלוא מובן המלה."

אנשי רצ קובלים, כי שבוע שלם לאחר השתוללות לאומנית יהודית ללא תגובה, נזכרה המשטרה ביכולתה לאסור הפגנות ותהלוכות. „מדוע הופעלה „יכולת" זו רק נגדנו ונגד אותם גופים אחראים, ושפויים הדוגלים בדו־קיום ובשלום בירושלים", הם שואלים.

מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת מוסר:

„ועדת ספור" למעקב הליכוד אחרי האיזון בתקשורת האלק־טרונית, סבורה כי הטלוויזיה והרדיו היו חד־צדדיים ונטו לערבים, בדיווחים על ירושלים, בשבוע שעבר, אחרי רצח עמרי.

הוועדה תבעה ממוסדות רשות השידור לדאוג, כי הטלוויזיה תבדוק עתה אם מערכת החינוך בישראל דואגת לחנך את הנוער לנאמנות למדינת ישראל, לחיי דו־קיום ולדמוקרטיה, שפירושה היותה של ישראל מדינה יהודית.

● קבלת פנים חמה נערכה אתמול בנמל התעופה בן גוריון למדען ולאשתו. באמצע: חיים צ'סלר, יו"ר המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ

מסורב העליה אירלין מאושר ומקווה לעבוד במכון וייצמן ברחובות

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

בני הזוג, ד"ר יוסף אירלין וסווטלאנה הגיעו אתמול לשדה התעופה בן־גוריון ונתקבלו בנשיקות וחיבוקים על־ידי חוקרים ואנשי מדע לחקר הסרטן, שפעלו למען עלייתם לישראל.

„זה כמו חלום: אינני מאמינה עדיין שאני בישראל; לא האמנו עד לרגע האחרון, עד אשר עלינו למטוס בדרכנו לווינה", אמרה סווטלאנה וביקשה מעתה לקרוא לה אורה.

ד"ר אירלין אמר: „אני למעלה ממאושר שאני סוף־סוף במדינה שלנו, ומקווה שתינתן לי ההזדמנות לעבוד במכון וייצמן, עליו שמעתי רבות במוסקבה.

„רוב מסורבי העליה", אמר, „רוצים לעלות לישראל. יש כאלה שנמנעים מלהגיש את הבקשות לאחר שהם רואים את החיים הקשים של מסורבי העליה". לדבריו, הוא מבקש לממש שתי מטרות: „בהיותי על אדמת ישראל הייתי רוצה לחזור לעבודתי באונקולוגיה ניסיונית בה לא עבדתי 7 וחצי שנים. המטרה השניה עוד יותר חשובה: „אני רוצה לעשות כל שביכולתי כדי לעזור לחברים שלי, מסורבי עליה כדי שיוכלו לצאת מבריה"מ. אני מקווה שהקהילה המדעית בישראל ובעולם תסייע לי במאבקי.

בין הסיבות שהניעו את השלטונות הסובייטים להתיר את עלייתו ציין יוסף אירלין את שביתת הרעב שקיים 21 יום, ופעולת המדענים מארה"ב מישראל ומאירופה, לרבות ההסכם האמריקני־סובייטי לפעול במשותף בנושא האונקולוגי.

כפרים ערביים בצפון מבקשים להקים משא"ז

כמה מהכפרים הערביים בצפון שהוכרו באחרונה כיישובי עימות ואף זכו, עקב כך, להנחה של 10 אחוז במס ההכנסה, מבקשים להקים ביישוביהם יחידות של המשמר האזרחי.

„אי־אפשר להיות חצי קו עימות. או שאנו קו עימות או שלא", הסבירו ראשי הכפרים.

ראש מועצת גוש־חלב, כפר מארוני נוצרי ליד צפת, ז'קי ג'ובראן אישר, כי הנושא הועלה לדיון בפגישה עם מפקד המחוז והמרחב כשאלה ביקרו בכפר. „הדבר לא סוכם ומוקדם לדבר על נושא חשוב זה קודם שנזכה לכל ההטבות האחרות ואחר־כך נלחץ גם בנושא הזה", אמר ג'ובראן. (עתי־ם)

צבן מבקש הארכת המועד לתשלום ההיטל החד־פעמי לרכב

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר"

יאיר צבן (מפ"ם) פנה אתמול לממונה על הכנסות המדינה, ישראל ברון, וקרא לו להאריך את המועד לתשלום היטל הרכב החד־פעמי מהיום, ליום ראשון הקרוב.

צבן סבור, כי אזרחים רבים לא קלטו עדיין את משמעות ההנחה הגדולה הטמונה בתשלום החד־פעמי. דווקא בעלי רכב שהכנסתם אינה גדולה צריכים להבין שכדאי להם לשלם את התשלום הנ"ל, אפילו על־ידי משיכה מהאוברדראפט בחשבון הבנק שלהם, וכן בדרך התשלומים החודשיים גלומה ריבית של 12 אחוז.

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו
קח פרי ותהיה לי בריא!
מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.
1.85 ש"ח לק"ג
מחיר מירבי לצרכן
המבצע על זני אטינגר ופוארטה
מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

קו העימות דורש פגישה עם שמיר

מאת יהודה צור,
כתב „על המשמר"

ראשי ישובי קו העימות שיגרו מברקים לראש הממשלה ובהם דרישה לפגישה דחופה עימו כדי להציג את תביעות ראשי הישובים. בפגישה של ראשי הישובים שהתקיימה במעלות, קבלו המשתתפים על כך שהממשלה לא מילאה את כל ההבטחות שניתנו לישובים בסמוך לנסיגת צה"ל מדרום לבנון.

ראשי הישובים קובלים על כך, שכמה משרדי ממשלה טרם החלו בצעדים למימוש ההבטחות. בין היתר, הועלו טענות נגד משרד החינוך על הקיצוצים בחינוך המשלים, פגיעה בתקני פסיכולוגים בישובים, ועוד.

יוסף לוי, הממונה על מחוז הצפון במשרד החינוך, אמר שלא היו קיצוצים בחינוך המשלים בישובי קו העימות והממשלה צריכה לדון עתה על תוספת 15 תקנים של פסיכולוגים בישובי קו העימות. ראשי הישובים דורשים גם לדון בקיצוצים במישרות שוטרים של משמר הגבול בישובים עצמם. ראשי הישובים סבורים, שאם יקוצצו התקנים ברבים מישובי קו העימות יבוטלו, למעשה, תפקידים חיוניים של שוטרי משמר־הגבול שהם חברי הישובים. ראשי הישובים ציינו לטובה את משרד הבטחון, אשר מילא עד כה את כל התחייבויותיו כלפי ישובי קו העימות.

במחאה על קיצוץ התחבורה הציבורית

תושבי עמנואל יחסמו היום הגישה לשומרון

„דן": אוטובוסים נסעו ריקים והקווים הפכו להיות בלתי־רווחיים

„חסימת התחבורה לישובי השומרון על־ידי תושבי עמנואל תתבצע במתוכנן למרות מזג־האויר הסוער, היום בשעה 2.00 בין כביש קלקיליה־לאזון, ליד בית־האריזה" — מסר אמש דובר עמנואל.

הפגנת התושבים נעשית במחאה על קיצוץ התחבורה הציבורית לעיר על־ידי משרד התחבורה והנהלת חברת „דן".

לדברי תושבי העיר, משמעות צעדים אלה היא הטלת עוצר על עמנואל משעה 7 בערב, פגיעה בהתאוששות עמנואל העומדת בפני איכלוס מאות משתכנים בחודשים הקרובים, פגיעה בהתיישבות בשומרון, סכנה לעזיבת תושבים את העיר, חשיפת התושבים לפגיעות בטחוניות (טרמפים בלילה), פגיעה בתושבי העיר שבאו להתיישב במקום בגלל מערכת התחבורה הקיימת, פגיעה בפרנסת תושבי העיר העובדים מחוץ לעיר.

אתמול הפגינו מאות מתושבי עמנואל בשומרון בסמוך לבית אריזה אזון בכביש קלקיליה, המוביל לישובי השומרון, במחאה על שינויי תחבורה לישובם. המפגינים חסמו את הכביש במשך כמחצית השעה.

טורי מכוניות נתקעו בפקקי תנועה ונאלצו להמתין עד שהמשטרה פינתה את המפגינים והתנועה בחזרה לזרום כרגיל, סמוך לשעה 15.00.

תושבי עמנואל הפגינו נגד משרד התחבורה וחברת „דן" שהודיעו לתושבי הישוב, כי החל מהיום תצומצם התחבורה הציבורית לישוב וקו 89 הנוסע מבני־ברק לעמנואל, ייצא בשעה 19.15 במקום ב־21.30 עד כה.

(עתים)

חשש בכרמיאל לעזיבת עשרות מהנדסים וטכנאים

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

קיים חשש לעזיבתם של עשרות רבות של מהנדסים וטכנאים את כרמיאל — אם ימומשו ניסיונות הקיצוצים במפעל רפא"ל השוכן לא הרחק מן העיר.

ראש העיר ברוך ונגר הביע חשש שאם ימומשו הקיצוצים יעזבו המפוטרים את העיר וירדו, לדבריו, לשפלה או לחוץ־לארץ. ברוך ונגר מסר, כי רק בזמן האחרון החלו לתכנן רבים מעובדי המפעל של רפא"ל בניית שכונה חדשה של בתים שייבנו במימונם.

עתה, לאחר שהובע חשש לפיטורים במסגרת הקיצוצים נמסר על נכונותם של טכנאי ומהנדסי רפא"ל לעזוב את העיר אם יקוצצו התקנים.

נודע, שנעשים מאמצים רבים למנוע את ניסיונות הפטורים על־ידי תוספת תקציב למשרד הבטחון שיופנה בעיקר למוסדות המחקר ולמפעלים כגון רפא"ל כדי למנוע בריחתם של המהנדסים והטכנאים.

דובר ראש הממשלה, יוסי אחימאיר:

הגבלות הצנזורה בעניין ועננונו הוסרו באופן סופי לפני שבועיים

„ההגבלות הוטלו בהסכמת ועדת העורכים" ● חברים בוועדת העורכים: לא היתה הסכמה

מאת עודד ליפשיץ,
כתב „על המשמר"

בתשובה על מכתב מחאה של קבוצת עיתונאים ועורכים, הודיע דובר ראש הממשלה יוסי אחימאיר, שההגבלות המיוחדות על הפירסומים בפרשת ועננו, הוטלו בהסכמת ועדת העורכים של העיתונות, שנענתה לפניית ראש הממשלה דאז, שמעון פרס.

העיתונאים מחו על כך, שלאחר פירסומי „סנדיי טיימס", „הוטלו על העיתונות מגבלות שאינן נובעות מהסכם הצנזורה המתיר לפירסום דעות ופרשנות בכל נושא", בעוד שבפרשת ועננו הוגבלה העיתונות לציטוט מקורות זרים בלבד.

במכתבו משיב אחימאיר, כי „הוויכוח איננו ביניכם לבין ראש הממשלה, אלא ביניכם לבין המוסד העיתונאי הרם — ועדת העורכים, שקיבל על עצמו מלכתחילה את המגבלה לפרסם בנושא זה אך ורק ציטוט של מקורות זרים.

הצנזורה, ביוזמתה, היא זו שהקלה בהדרגה את איסורי הפירסום. לדברי אחימאיר, תחילה הותרו דברי פרשנות וביקורת, אחר־כך אושרו לפירסום מה שהוא מכנה „סיפורי ועננו" ולפני כשבועיים הוסרו ההגבלות האחרונות.

מארק גפן, חבר ועדת העורכים מטעם „על המשמר", אמר אתמול כי אחימאיר אינו מדייק באומרו שחברי ועדת העורכים הסכימו לאיסור טוטאלי של דברי פרשנות, והראיה — גם לאחר ישיבת ועדת העורכים כמעט כל העיתונים הגישו חומר פרשני לצנזורה — שנפסל. גם אם היתה הסכמה כלשהי של ועדת העורכים למגבלות בפירסום פרשה זו, והדבר שנוי במחלוקת, הסכמה זו חלה רק על חקירה יזומה ופירסום פרטי הפרשה. אין יסוד לטענות של אחימאיר שהפסילות הנרחבות של מאמרי רקע ופרשנות, ואפילו מובאות בספרים ומחקרים שפורסמו בארץ, נעשו בהסכמת ועדת העורכים.

גרשום שוקן, עורך „הארץ", ומי שהיה יושב־ראש תורן באותה ישיבה של ועדת העורכים עם פרס, טוען שלא היתה כל הסכמה להגבלת פירסום בפרשת ועננו מעבר למתחייב מכללי הצנזורה הרגילים. הוא אינו מקבל את גירסת פרס, לפיה היתה הסכמה בשתיקה מצד העורכים לבקשותיו בעניין ועננו. הסכמה כזו יכולה להתקבל רק בהחלטה מפורשת, ולאחר דיון בוועדה. במקרה זה לא היו דיון והחלטה. שוקן אומר שהבהיר זאת לפרס בחילופי מכתבים ביניהם לאחר אותה ישיבה.

היוזמה למכתב המחאה שנשלח לראש הממשלה החלה בישיבת חידום של עיתונאי „על המשמר". על מכתב המחאה שנשלח לכמה עשרות עורכים, כתבים מדיניים וצבאיים, חתמו גרשום שוקן מ„הארץ", ישעיהו בן־פורת ובועז עברון מ„ידיעות אחרונות" רינו צרור, אמנון רבי, אלכס פישמן וצבי גילת מ„חדשות", אמנון אברמוביץ מ„מעריב", אורי אבנרי ורונית אנטלר מ„העולם הזה" ורן ארליסט מ„מוניטין".

מגבלות הצנזורה ופעולות ועדת העורכים בפרשת ועננו עוררו ביקורת בקרב עיתונאים בכל כלי־התקשורת. ב־9.11.86 כונסה ישיבה של אגודת העיתונאים בתל־אביב בה נמתחה ביקורת קשה והועלו ספקות רבים באשר לעצם נחיצותו של מוסד ועדת העורכים. האסיפה החליטה על הקמת ועדה מיוחדת שתבדוק מחדש את ההסדרים הקיימים בין העיתונות והצנזורה ותגבש הצעות להסדרים אחרים, שיהיה בהם למנוע בעתיד פגיעות שרירותיות, בחופש העיתונות בפרשיות רגישות.

● סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, הקים בימים אלה יחידה חדשה במשרדו שתעסוק בהעמקת החינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום. נבון החליט על הקמת היחידה החדשה כדי להבטיח שהנושא יהפוך למרכיב קבוע בעבודה החינוכית הנעשית בארץ.

למנהל היחידה מונה יצחק שפירא (40) בוגר בית־הספר הריאלי והחוגים להיסטוריה, מדעי המדינה וחינוך באוניברסיטה חיפה.

(עש"ת)

החוג הרעיוני־פוליטי של סניף מפ"ם ירושלים בשיתוף עם מועדון „צוותא"

הזמנה לערב פתיחה ביום ג' 2.12.86 בשעה 8.30 בערב, במועדון „צוותא" רח' המלך ג'ורג' 38, ירושלים.

היש עתיד לציונות הסוציאליסטית?
ערב מוקדש לספרו של ד"ר גדי יציב

„הדברים בשפת ליבם"

משתתפים:
ח"כ יאיר צבן — מפ"ם.
פרופ' משה ליסק — מרצה לסוציולוגיה באוניברסיטה העברית.
אסתר אלכסנדר — כלכלנית.
ד"ר שלמה אלבז (מזרח אל השלום)
מנחה — נחום סולן יו"ר סניף מפ"ם בירושלים
משיב — דוקטור גדי יציב מחבר הספר

צוותא לתרבות מתקדמת

אנשים ואירועים

● תת־אלוף בן־ציון פרחי נתמנה אתמול לנשיא בית־הדין הצבאי לערעורים והועלה לדרגת אלוף. פרחי בא במקומו של האלוף דוד מימון שסיים את שירותו בצה"ל ונתמנה לנציב שירות בתי־הסוהר (צילום: דובר צה"ל)

בכירים ירכזו המאמץ להגברת הסחר ישראל־צרפת

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי־כת"א

ישראל וצרפת ימנו שני פקידים בכירים — במשרד לסחר חוץ של צרפת ובמשרד התעשיה והמסחר — שירכזו את המאמצים להגברת הסחר בין שתי המדינות. כך הוחלט אתמול בדיונים בין השר הצרפתי לסחר חוץ, מישל נואר לשר התעשיה והמסחר, אריאל שרון.

במסגרת המאמץ לעודד חילופי משלחות משני הצדדים, הודיע השר הצרפתי, כי צרפת תשתתף במאי '87 בתערוכה בתחום הטכנולוגיה המתקדמת, שתיערך בתל־אביב. במקביל הוחלט, כי בעת ביקורו הממלכתי של שרון בצרפת, בשנה הבאה, תתלווה אליו משלחת של תעשיינים מישראל, שתיפגש עם גורמים כלכליים בצרפת.

עוד הוכרז בדיונים, כי מינהלת פרויקט „יורוקה" (התאחדות האירופית לפרויקט „מלחמת הכוכבים"), תעביר בקרוב לישראל רשימה נוספת של פרויקטים לישראל. דבר זה נעשה בהתאם לסיכום שהושג במהלך ביקורו של שר התעשיה הצרפתי, אלן מדלן, בישראל.5

● פרופ' פנחס זוסמן, סגן נשיא האוניברסיטה העברית, ייכנס לתפקידו כמנכ"ל האוניברסיטה ביום שני 1.12.86 המנכ"ל היוצא הוא סגן הנשיא, ישראל ברגיל. פרופ' פנחס (סיקו) זוסמן, המכהן בקתדרה ע"ש סם מ. קוהודס לכלכלה חקלאית, הוא יליד הארץ (בן 59) ולמד באוניברסיטה העברית לתואר ראשון ושני. ב־1960 קיבל תואר דוקטור מאוניברסיטת קליפורניה וב־1961 הצטרף לסגל המחלקה לכלכלה חקלאית בפקולטה לחקלאות ברחובות. ב־1966 מונה למרצה בכיר. ב־1973 מונה לפרופ' חבר וב־1981 הועלה לדרגת פרופ' מן המניין.

תינוק המבחנה ה־50 נולד בבי"ח רמב"ם

תינוק מבחנה ה־50 במספר נולד אתמול במרכז הרפואי „רמב"ם בחיפה. התינוק במשקל של כ־4 ק"ג נולד למשפחת אלימלך, לאחר שהיולדת סבלה תשע שנים מעקרות. הלידה היתה בניתוח קיסרי.

לידת תינוק המבחנה ה־50 במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה עומדת כסימן ליישום פיתוחו של מכשיר חדשני ייחודי בעולם לשאיבת ביציות דרך הנרתיק, תוך בקרה של מכשיר סונר. מכשיר זה פותח על־ידי רופאי מחלקת נשים ויולדות בבית־החולים, יחד עם חברת אלסינט. (עתים)

הגיע שר החינוך הבלגי

שר החינוך הפרנקופוני בממשלת בלגיה, אנדרה דמסו, ורעייתו הגיעו אמש לביקור בישראל כאורחיהם של סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון.

בשדה התעופה ע"ש בן־גוריון בלוד התקבלו האורחים על־ידי מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני.

השר הבלגי יבקר במהלך השבוע במערכת החינוך בארץ ויקיים שיחות עבודה עם שר החוץ וראשי משרדו על הרחבת שיתוף הפעולה בתחומי החינוך והתרבות בין שתי המדינות. (עש"ת)

היום

היזהרו ממשוגעים ומגנראלים

מאת פ. סבר

בתגובה לטענותיהם של אבא אבן ועזר ויצמן, שתייגו את המשטר החומייניסטי ואת האיסלאם השיעי הקיצוני כסכנה הקיומית הגדולה ביותר לישראל, נזעקו מגיני עיסקות־הנשק עם איראן ואמרו, כי יש סכנות גדולות מאלו. אל תגזימו, הם אמרו. ראשית, מפני שחומייני משוגע, ותורתו הדתית־לאומית סהרורית, לגמרי, ולכן לא מעשית, ואיראן שתחת שלטונו מסוכנת הרבה פחות מן העוצמה הקרה והמחושבת של סוריה או עיראק. שנית, מוסיפים התנים הללו בידענות רבה, יש להפריד בין חומייני הנוטה למות, וראשו נוטה להזיות, לבין הגנראלים של צבא איראן, המסוקרים על מלחמה מעריכותית זו נגד תוקפן עיראקי, והם רק מגיני־מולדת הרחוקים מן הטירוף של המסבגרים.

אינני מתיימר להיות מומחה למשחקי הכוחות הפנימיים בטהראן ובחצרות חומייני, ולא אפסוק הלכה בעניינים אלה. אך שמיעת המשמיעים היום את קולם בזכות עיסקות הנשק הללו למרד עליו, ועל הטעמים להצדקתן, מן המתפרסם בעיתונים בלבד. אנסה רק להעלות כאן שני ספקות היסטוריים קרים כאשר לתקפות הבסיסית של שתי הטענות, בדבר המשוגעים המחות־נסכנים ובדבר הגנראלים המתונים.

אשר למשוגעים: רודפי היהודים היו אנזר מטורפים בנפשם. הפילוסוף ז'אן פול סארטר אמר, לאחר מלחמת העולם השניה, כי אינך יכול רק „להחזיק בדעות אנטישמיות", אלא שאתה כולך בעל אישיות אנטישמית. הנאציונאלסוציאליסטים היו כאלה, קנאי האיסלאם היו כאלה. הסוציולוגים והפסיכולוגים ניתחו בהרחבה את הטיפוס של האישיות הסמכותנית, כלומר זו הנופלת קורבן מלא למהוג או להשקפה טוטאליטארית סמכותית וקיצונית. והסכנה הגדולה ביותר לישראל, ולעם היהודי, היא מן המשוגעים המשטנים אותנו לא בגלל סכסוך לאומי או גיאופוליטי, שאפשר לחפש לו פתרון, אלא משום שהם כאלה ואנחנו כאלה ואין השלמה עם בני השטן. שינאת־קודש מוחלטת מפעפעת היום במלוא עוזה במקום אחר באיזורנו, בהטפות החומייניזם הקיצוני.

ועוד, אומרים מומחינו, הוא משוגע, הטפותיו קריזיו, מה, הוא ילך בראש מצעד המיליונים על ירושלים?! הה, הה, הה.

הוקן קוקו, אל לנו לחשוש מפניו.

כאשר אני שומע דיבורים כאלה, אינני יכול שלא לחוש צמרמורת מקפיאה בגבי. בדיוק כך חשב המערב למשמע התיאוריות הגזעניות המשוגעות של היטלר — הצבע הגס הזה, נמוך־השכל, אמרו אז, הוא לא יצליח להעביר על דעתם את הגרמנים המתורבתים, והדיבורים שלו על פתרון הבעיה היהודית, הה, הה, זה הלא שגעון גמור, לא מעשי לגמרי.

עם אויבים, שיש בינינו ובינם ניגודי אינטרסים, אפשר להגיע לשלום של פשרה. משוגעים ששינאתם טבועה בעומק תודעתם, ואנו להם מצטיירים כבני חושך, אני מפחד ממש. הם הסכנה. מולם צריך להתחזק ולהיות חזקים. להתחמש ולהיות חמושים. לתת להם נשק משלנו? יש לי יותר מספק.

אשר לגנראלים: הם לא ימרדו בשליט המשוגע, ואם כן, זה יהיה מאוחר מדי. קבוצה קטנה של גנראלים אומנם מרדה בהיטלר. אך רק כאשר תבוסת צבאם היתה כבר רשומה וודאית כמו על כף היד, ולא כאשר ניתנה להם הפקודה לפלוש לרוסיה. הנאמנות לנאצים החזיקה מעמד בוורמאכט כמעט עד הרגע האחרון, וחייליו נלחמו על חורבות ברלין המכותרת. לא זכורים לי הרבה מקרים בהיסטוריה של צבא מתון, המרים נס של התנגדות נגד שליטים טוטאליטאריים, לאומניים ודתיים קיצוניים, (אולי משום שידיעותי בהיסטוריה מוגבלות) אבל זכורים לי מקרים הפוכים לרוב.

זאת ועוד: ככל שמתקדמת מלחמת־הקודש הלאומית (ולמשטרים טוטאליטאריים מלחמה כזאת היא כורח חיים קיומי) מוחלפים הגנראלים היותר־מבוגרים, אלו שבאו מסביבתו של השלטון הקודם, ואת מקומם תופסים הקולונלים החרשים, המכורים לקנאות, או המשלימים איתו מתוך אופורטוניזם וקארייריזם נוה. לא מאלה ולא מאלה לא תבוא הישועה. הצבא הספרדי לא הדיח, בשנות השישים, את פראנקו, הצבא הארגנטיני לא הדיח את ראשי המשטר הצבאי שם, ואיך יוכל להדיח, אם הם באו מקירבו? בשנות השלושים סטאלין „פיזר", רצח ושילח למחנות את כל הצמרת הצבאית הוותיקה שלו, ונאלץ לאסוף את שרידיה כאשר התקרב היטלר לשערי מוסקבה; האם למדו מכך הגנראלים לקח כלשהו ב־1951, בטיהורים החדשים?

יש לי ספק. אם מן הגנראלים תבוא הבשורה המשחררת מן הקנאות החומייניסטית, ובינתיים, אנו דואגים לחזק גם את האחרונים וגם את הראשונים. עומס־יתר של חוכמה מאניפולאטיבית: אם בעתיד יידרשו חוקרי ההיסטוריה להעניק את תואר חלוצי־האיוולת לקבוצת אנשים כלשהי בפרשת קשר הנשק האיראני, לא יהיו אלה חומייני ובני חצרו ולא ראשי צבאו, ואפילו לא הפקידים המרובעים בבית הלבן. לממשלתנו־אנו סיכויים מצויינים לזכות בתואר.

אם יידרשו חוקרי ההיסטוריה להעניק את תואר „חלוצי האיוולת" לקבוצת אנשים כלשהי בפרשת קשר הנשק — יש לממשלתנו סיכויים מצויינים לזכות בתואר

סיוע הומניטארי לטרור

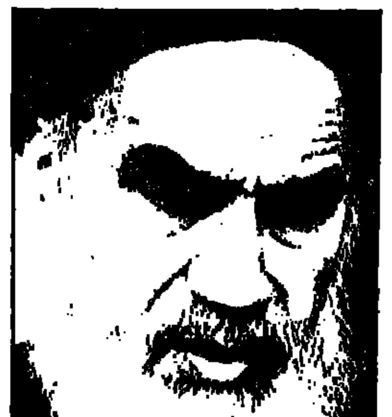

חומייני
מסוכן

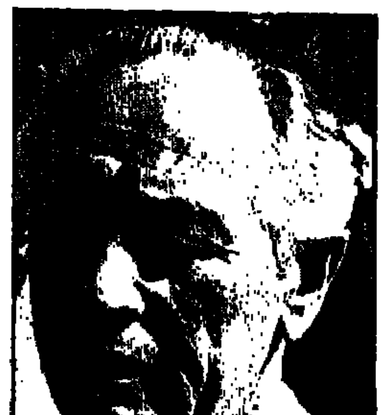

פרס
פטפוטים

בלי צ'יזבאטים

מאת לוי מורב

על דבריו של שמעון פרס חבל להשחית מלים. גם בהופעתו ה„בגינית" במליאת הכנסת וגם בהצגה התועמלנית במרכז מפלגת העבודה חזר על טענה מצחיקה: „פעלנו משיקולי מוסר ולא הרווחנו דבר". ועל כך נאמר כבר, שזהו כנראה מוסר הוטנטוטי ואם אמנם נכון שגם לא הרווחנו מתועבה זו פרוטה, הרי אנחנו גרועים אפילו מהגברת שהסכימה להיכנס למיטתו של ג'ורג' ברנרד שאו תמורת מיליון דולר. ממשלת ישראל עושה את זה בחינם.

בסוף השבוע פירסם שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, מאמר מצויין ב„מעריב" ובו הציג בצורה חדה וברורה את הרציונאל האמיתי שעומד מאחורי מכירות הנשק לאיראן. בצדק, ותאמינו לי שלא קל לי לכתוב את זה, כותב שרון: „... מבחינתנו אין בנמצא כל שיקול מוסרי או אידיאולוגי, אלא רק שיקול האינטרס הקר". לכן ברור, שהטענה כאילו „פעלנו משיקולי מוסר" היא בגדר פטפטת כוזבת וחסרת יסוד.

ומהו הרציונאל של שרון למכירת נשק לאיראן? „מאז 1980 דעתי היא, שבנצחון עיראק וכהתמוטטות איראן או אף בתוצאת תיקו שלא תחליש מוחשית ולזמן ממושך את כוחה העוצמה העיראקית — טמונה סכנה בטחונית חמורה מאד לישראל. סכנה זו גרועה לאין ערוך מזו הנשקפת לנו מהתרצאה ההפוכה". זהו הסיפור כולו, כל השאר זה תוספות. אריאל שרון והחושבים כמונו מעדיפים נצחון איראני חומייניסטי ומוכנים לסייע לכך. כל הסיפורים על שחרור בני־ערובה כמחווה הומניטארית ושאר ירקות הם בגדר צ'יזבאטים.

פגיעה בתהליך השלום

אבל אריאל שרון לא ממשיך את הטיעון הלאה, וכאן הוא מתגלה כאור הישן והנכון — גם כאשר הוא אומר אמת, הוא משקר. וכמו שאמר עליו דוד בן־גוריון: „שרון היה יכול להיות קצין מצטיין אילו נגמל מן ההרגל לשקר", אלא שהפעם אין שרון משקר במישרין. הוא פשוט לא מסביר את העיקר — מטרת התמיכה בחומייני איננה מניעת הסכנה של 12 אוגדות עיראקיות העלולות להישלח נגדנו כחיל משלוח אם תובס איראן, אלא פגיעה בתהליך השלום, חיסול „קמפ־דייוויד" והכנסת האזור כולו לתהליך של מלחמה ומאבק במקום פשרה, שלום והסדרים, הצורך במנהיג צבאי או ברמות פוליטית המייצגת הנהגה צבאית, הוא נמוך. כך הופך אריאל שרון, עוקר הטרור מעזה, מכה אש"ף מלבנון, האיש שצלח את התעלה וכו' — לשר המתעסק עם תעשיה ומסחר. מעבר לעניין האישי יש כאן השקפת עולם רחבה יותר. הרואה בהמשך המאבק המזויין בין ישראל לערבים גם בעיית גורל (ראה דברי משה דיין על קבר רועי רוטנברג מנחל־עוז) וגם אמצעי מרכזי לשמירת אחדות האומה והאינטרסים הכלכליים והפוליטיים של הקונגלומרט התעשייתי הצבאי, שצמח כאן תחת כנפיהם של בן־גוריון ושמעון פרס.

נגד מצרים וירדן

לא מקרה הוא ששני אישים כולטים, השר בלי תיק עייזר וייצמן ב„מוקד" ביום רביעי ואלוף (מיל) אהרון יריב ב„מבט" במוצאי שבת, טענו בדיוק את ההיפך הגמור. וייצמן התעלם במכוון מההיבטים „המוסריים" של הפרשה והתייחס למשלוחי הנשק לאיראן החומייניסטית אך ורק מנקודת המוצא של תהליך השלום. הוא קבע, כי מי ששולח נשק לצבא האיראני מתכוון בעצם לחסל את הסכמי קמפ־דייוויד. למצרים יש הסכם שלום עם ישראל. לירדן יש הבנה מרחיקת־לכת, שהיא למעשה שלום דה־פאקטו. שתיהן תומכות, במלחמה במפרץ, באורח חד משמעי בעיראק. לפי הפרשנות של המצרים והירדנים, תמיכה ישראלית באיראן היא לא רק מעשה אנטי עיראקי, היא קודם כל אקט נגדם ונגד העולם הערבי. אין זה מקרה שבעלת־הברית של איראן היא דווקא סוריה, האנטי סאדתית והאנטי „קמפ־דייוויד". זה בעצם מה שאמר עייזר וייצמן. מעבר לביקורת הנוקבת על צורת קבלת ההחלטות בממשלת ישראל, קבע וייצמן שהעדפת האוייב האיראני היא קודם כל אקט של תוקפנות כלפי תהליך השלום והמדינות הערביות להן יש הסדרי שלום עם ישראל. יש לזכור שהסכנה החומיינית הפונדמנטליסטית היא לא רק בכך שמיליוני איראנים יצעדו, פשוטו כמשמעו, לעבר ירושלים אחרי שיכבשו את עיראק ויחסלו את סדאם חוסיין. נצחון החומייניזם על עיראק יביא להתפשטותו ונצחונו במצרים, בירדן, בלבנון ויסילו אצלנו, בשטחים ואולי גם בטירה, בטייבה וכאום אל־פאחם. מי שלא מבין את זה, לא מבין שום דבר.

עדיף להילחם, וגם בזאת ספק אם יהיה צורך, ב־12 דיביזיות עיראקיות מאשר במיליוני קנאים מוסלמים שישלטו באמצעות חמולות בקאהיר, בעמאן, בביירות, בבגדאד ובטהראן. מבחינה זו מאמרו הגלוי והבוטה של אריאל שרון מכריח את המערכת, וזה הדבר חיובי, לקיים דיון רציני בשאלה, במקום להתרכז במלל ה„יכנאי" בנוסח „שיקולים מוסריים", בסגנון הפורח לאחרונה בכנסת ובמרכז מפלגת־העבודה.

שרון
מלחמה

נגד הקונטרא

אוולין פרננדס, האחראית על קשרי החוץ של צעירי התנועה הסנדיניסטית, על הקונטראס, הסי.אי.אי., פלורליזם פוליטי בניקראגואה וקשרים עם ישראל ● ראיון

מאת שלמה סלוצקי

בזמן השבועי של ליל שבת נראה נשיא ארה"ב, רונלד רייגן, מודה לקונגרס על שקיבל בהצעה לתת „סיוע הומניטרי לכוחות הדמוקרטיים מניקאראגואה", המוכרים יותר כ„קונטראס", שנה וחצי לפני כן, ב־10.6.85 — לאחר חטיפת מטוס טי.וו.א. שנעשה בכבוד העם האמריקני — הוא הצליח להסיר את התנגדותו של קונגרס זה לאישור ההקצבות והתמיכה הצבאית שכבר נתן — במשך ארבע שנות כהונתו — לחזית הטרוריסטית של הקונטראס.

באותם ימים תקף רייגן ואיים בצורה בוטה על הסנדיניסטים, כהצביעו על ניקאראגואה כעל אחד ממושבות מרכזי הטרור הבינלאומיים.

הצהרותיו אלה, יחד עם הלחץ שהפעיל על בית המחוקקים האמריקני למען תמיכה בקונטראס, מסבירים את הגדרותיו לגבי אותם מתנגדי המשטר הסנדיניסטי: „אחינו, לוחמי החופש הדמוקרטיה..." אמר עליהם. „...ערכם שווה לזה של חלוצי ארצנו ולחברי ההתנגדות הצרפתית, ואת התמיכה בהם יש לראות כנושא המוסרי העליון בזמננו".

כמו רייגן, כך גם התמונה אשר מנפק הבית הלבן לאמצעי התקשורת בארה"ב ובעולם, במידה לא קטנה של הצלחה.

לתמונת המציאות הזו מתנגדת בתוקף אוולין פרננדס, האחראית על קשר החוץ של צעירי התנועה הסנדיניסטית. בראיון שערכנו עימה לפני מספר חודשים בלוקסמבורג, ניהלה אוולין מערכה נחרצת על עמדת הסנדיניסטים במאבקם נגד הקונטראס ונגד המעורבות האמריקנית כולה.

תדמית מעוותת

— מדברים ששמעתי מפי נציגים אחרים במשלחת, שלכם עולה מעין טון פשרני בלתי מוצדק, התמונה החלו והשתלטה על הקריאה לדיאלוג, ולהתיימת הסכמי אירגון עבודת שיבטיחו את השלום באיזור. האם יש להבין את הטון הזה כתוצאה מהדרם ובלבלי שהוטל עליכם בעקבות כ־1 במאי 1985?

— מדובר לא מדובר על „טון פשרני" אלא על נכונות לדיאלוג מתוך שאיפה כנה לשלום. הנכונות הזו היתה קיימת בכל השלבים, החל מהרוחות של סומוזה ועד היום, ואם כי בזמנו של קרטר לא הכול היה פשוט ביחסינו עם הממשל האמריקני, הרי ברור שעלייתו של רייגן לשלטון סימנה עידן של תוקפנות אמריקנית גלויה נגד העם בניקאראגואה.

התוקפנות האמריקנית באה לידי ביטוי במהלכים צבאיים חסרי הגיון וחסרי פרופורציה, כמו הפלישה, ההסגר והמצור על נמלינו, התמיכה הצבאית בשרידי המשמר הלאומי של סומוזה, הניסיון להכתיב לנו את מדיניות הפנים והחוץ תחת איום צבאי וכלכלי.

הקריאה לדיאלוג היא דמותה האמיתית של המהפכה הסנדיניסטית, שכלל אינה תואמת את התדמית המעוותת שרייגן ושותפיו מנסים לכפות עלינו. איננו ממשלה טוטליטרית חסרת רסן — אלא במשטר פלורליסטי. איננו ממשלת בובות של ברית־המועצות... אנו מנסים לבנות את ארצנו, על אף הקשיים והמגבלות הכלכליות ועל אף התוקפנות האכזרית של ארה"ב ושכיריה החיל שלה, הקונטראס.

(המשך בעמוד 11)

תעלומת המיליונים

מאת פיל דייוידסון, רויטר

הגילוי שב־30 מיליון דולר מעיסקת הנשק האמריקנית־איראנית הועברו למורדי ה„קונטראס" בניקאראגואה, הושף סיכסוכים וחשדנות הדדית בין מנהיגי המורדים — אומרים משקיפים במרכז־אמריקה.

לדבריהם, מנהיגים רבים של המורדים, שקיימו בימים אלה ועידה גדולה, הזדעזעו בבירור מן הידיעות הללו, והם מנסים בראשונה לגלות, לאן הגיע הכסף הזה.

אחד המנהיגים הללו, אלפונזו רובלו, אמר לאחר כינוס הקונטראס בסאן־חוסה, כי לא היה לו כל מושג על העיסקה או על־כך, שלקונטראס יש חשבון בבנק בשווייץ. רובלו יצא אל מקום־סתר לשם התייעצויות דחופות עם שני המנהיגים האחרים, ארטורו קרוז ואדולפו קאלרו.

המשתתפים בוועידה היו למעשה כולם אחדים — על קאלרו ועל אנשי „צבא המורדים הדמוקרטיים של ניקאראגואה" שלו נאסרה הכניסה לקוסטה־ריקה. אחרים מן הנציגים אמרו כי אם הגילויים בוושינגטון הם נכונים, ומישהו ממנהיגי הקונטראס היה מעורב בדבר, הרי זה יכול היה להיות אך ורק קאלרו.

„יש רק שתי אפשרויות: קאלרו טיפל בעניין, או שהסי.איי.אי. נשא ונתן במישרין עם אנשינו בשטח. בכל מקרה, רוצים אנו לדעת לאן הגיע הכסף", אמר אחד האורחים מקרב הקונטראס, שרצה להישאר בעילום שם.

„בלא הוכחה כזו ייתכן, כי מיליוני דולרים, נעלמו בדרך מאיראן, מישראל או מבנקים שווייציים", אמר הנציג ל„רויטר".

„כל שאני יודע הוא כי לא ראיתיו מעודי, ושגם פקידי האוצר של האופוזיציה המאוחדת של ניקאראגואה (אירגון הגג המדיני של המורדים) מעולם לא ראוהו", הוא אמר.

רובלו, שרוגזו ניכר לעין, אמר לכתבים ששמע לראשונה על עיסקה כזו או על החשבון בשווייץ מן הגילויים בוושינגטון. אך משלחצו עליו בשאלות, אם ייתכן כי מיליוני דולארים עקפו אותו או מנהיגים אחרים, הוא השיב: „בכך, יש לנו צבא גדול בשטח והוא הצליח להמשיך במאבקו במשך השנתיים האחרונות, כאשר לא קיבל כל עזרה מארה"ב".

„אין זה קשה להוציא סכום כה גדול למטרות צבאיות. אך אם אמנם הגיע מן המקורות הנ"ל — הרי אני, מצידי, איני יודע על כך מאומה", אמר.

(המשך בעמוד 11)

עורכת אחראית של עמודי היום: לוי מורב · 1.12.86

הצל שדחק בגורבאצ'וב

מאת ד.ק. ג'ושי, ניו־דלהי

ביקורו של מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, מיכאיל גורבאצ'וב, בהודו, שהחל ב־25 בנובמבר, הוא התפתחות מדינית ואסטרטגית בעלת השלכות מרחיקות־לכת לגבי עתידה של דרום־אסיה ושל העולם כולו.

שתי עובדות בולטות כאן במיוחד: הודו היא המדינה הראשונה מחוץ לגוש הסובייטי שגורבאצ'וב החליט לבקר בה; ושנית, האקלים הבטחוני הנוכחי בתת־היבשת מאפשר למוסקבה למלא תפקיד יותר מרכזי באיזור. אפילו כל המנגנון הדיפלומאטי של בריה"מ היה עובד שעות נוספות, לא יכול היה ליצור אווירה יותר נוחה למעצמת־על זו בהודו הקיימת כיום, לאחר החלטת ארה"ב לספק מטוסי איוואקס לפאקיסטן.

יחסי הודו עם ברה"מ הם הדוקים וידידותיים בשלושים השנים אחרונות — לאחר החלטת ארה"ב מאמצע שנות ה־50, לספק נשק לפאקיסטן — וגורבאצ'וב היה זוכה בכל מקרה לקבלת־פנים חמה. ואולם להיטותה של פאקיסטן להגביר במידה משמעותית את כושרה הצבאי על־ידי רכישת מטוסי האיוואקס וייצור נשק גרעיני גרמה עצבנות בהודו, וביקור גורבאצ'וב נותן לה הזדמנות להגיע להסדר עם מוסקבה נגד צעדי שכנתה.

אין להאשים את הודו על שהיא מצפה ממוסקבה לעזרה נגד צעדיה הצבאיים של פאקיסטן, מאחר שזה המקור היחיד המוכן לבוא לעזרת הודו בזמנים קשים. לברה"מ, כמובן, טעמים משלה. אך הודו מודעת לעובדה זו וקושרת את קניות הנשק שלה עם הקמת תעשייה בטחונית משלה באמצעות ידע סובייטי.

ציר האסטרטגיה האמריקנית

ניו־דלהי אינה מבינה את ההגיון של וושינגטון בתיגבור העוצמה הצבאית של פאקיסטן, שהרי היא יודעת כי בכך היא דוחפת את הודו עוד יותר לזרועות הסובייטים.

ראש הממשלה ראג'יב גאנדי כבר נקט צעדים ראשונים לערכן את ציודה הצבאי של הודו בעזרת ברה"מ. השר הזוטר שלו לענייני הגנה, ארון סינג עמד לא־מכבר בראש משלחת צבאית שביקרה במוסקבה כדי למסור למומחים הסובייטיים לענייני הגנה על צרכיה הטכנולוגיים של הודו מול האיום החדש מפאקיסטן. אף שר־ההגנה החדש של הודו, נאראין ראט טיוואר"י, שוגר למוסקבה כדי שימסור למנהיגים הסובייטיים על הסכנה שבהופעת צילה של ארה"ב בשערי הודו.

מוסקבה הבטיחה כי תסייע לניו־דלהי בהשגת מערכת הגנה אווירית בפני כושר הכיוון לעומק, שמטוסי איוואקס האמריקניים מספקים לאיסלאמאבאד.

גורבאצ'וב, שאמור היה לדון עם גאנדי ועם מנהיגים הודים אחרים בבעיות בילאטראליות ובינלאומיות, ולנאום בפני חברי הפרלמנט ההודי, יביע בביקורו בהודו את התחייבויותיה החדשות של ארצו לעזור להודו בפיתוחה הכלכלי, בהרכבת סחרה ובהשגת הדרוש לה לשם הגנתה.

ניו־דלהי סבורה כי וושינגטון אחראית במידה רבה להגברת המתיחות בתת־היבשת. שיקולי האסטרטגיה הגלובאלית שלה גורמים לחוסר־רגישותה לגבי הנזק שתגרום למשקים של הודו ושל פאקיסטן על־ידי הגברת מירוץ החימוש ביניהן.

ארה"ב הגדילה את סיועה הצבאי לפאקיסטן, וגם הודעת שר ההגנה ויינברגר, שפאקיסטן תקבל מטוסי איוואקס, מצביעה על־כך, שוושינגטון הגיעה למסקנה סופית שאי־אפשר לשחרר את איראן מהשפעתו האנטי־אמריקנית של חומייני, וכי פאקיסטן נהפכה לציר של האסטרטגיה הצבאית והמדינית שלה בדרום־מזרח ובדרום־אסיה.

בשבועות האחרונים התנהלו שיחות בין שרים ופקידים הודים וסובייטיים הן במוסקבה והן בניו־דלהי, במטרה לקבוע את התחומים שאליהם ניתן להרחיב את הסיוע הכלכלי הסובייטי. גורבאצ'וב חותר לשיתוף־פעולה עם הודו בכל השטחים: בחקלאות, בתעשיה, בתחומי הנפט, האנרגיה, הפלדה, הפחם וההגנה. מצפים כי בביקורו בהודו ישמיע כמה הודעות ואף יחתום על כמה הסכמים ואולם ההתפתחות החשובה ביותר תהיה אולי בתחום ההשקפות של שתי המדינות בשאלות שלום ומלחמה. מעניין יהיה לעקוב אחרי המידה שבה גאנדי מוכן לאפשר צעדי־נגד סובייטיים לשם ניטרול החדירה הגוברת של ארה"ב אל האיזור.

מדיניות־חוץ עצמאית

תהיה זו אי־הבנה מוחלטת של אופיה ואישיותה הפוליטית של הודו להניח, כי גאנדי ייכנע לקסמיו של גורבאצ'וב ולצעדיו הערמומיים להגביר את ההשפעה הסובייטית באיזור, משום שהודו זקוקה לעזרת הסובייטים נגד הרפתקות צבאיות של פאקיסטן בתמיכת ארה"ב. הודו כבר השמיעה רמזים ברורים שיש לברוך לעומק את תוכנית הבטחון של גורבאצ'וב לגבי אסיה והאיזור הפאציפי, שפרש גורבאצ'וב בנאום שנשא בחודש יולי בוולאדיווסטוק, בטרם תוכל לקבלה.

ניו־דלהי מסרבת לבלוע את הפתיון של תנאים כספיים מושכים לקניית כור גרעיני. מוסקבה אף הכניסה שינויים בהצעתה הקודמת למכור לה תחנת־ענק שתפיק 1,000 מגאוואט חשמל כדי למלא את דרישות של הודו, והבטיחה להעלות את רמת הבטיחות בשני הכורים שמדובר בהם. יחסיה של הודו עם ברה"מ מושתתים על שיוויון ותועלת הדדית. ברה"מ מפיקה מהם יתרונות דיפלומאטיים.

עמדתן הקרובה של הודו וברה"מ בנושאים בינלאומיים רבים הניעה משקיפים מערביים לחשוב כי הודו הינה גרורה של־ברה"מ. אך זוהי טעות גמורה. הודו מנהלת מדיניות־חוץ עצמאית, והלהט שבו היא מצדדת בפירוק החימוש הגרעיני, בשלום, בדה־קולוניזציה ובהריסת מגמות ניאו־קולונאליסטיות, מעמיד אותה באותו צד כמו ברה"מ.

יחסיה של הודו עם ברה"מ הינם רב־פנים. חוזה השלום, הידידות ושיתוף־הפעולה משנת 1971 מבליט את אופיים של היחסים הללו.

אצולה נעלמת

מותו של אנואר נוסייבה מסמל גם את גוויעתה של "האצולה הפלשתינית"

מאת רונית מורגנשטרן

מותו של אנואר נוסייבה, המדינאי ואיש הרוח הפלשתיני, מסמל גם את גוויעתה של "האצולה הפלשתינית". כינוי זה ניתן לאותן משפחות מיוחסות, היושבות מאות שנים באזור יהודה ושומרון, אמידות מאד, מסורתיות, בעלות זיקה לירדן ומתונות יותר, לפחות בחלקן, ביחסן לישראל. השפעתן בגדה היתה ניכרת מאוד בתקופה הירדנית, אך מאז היא יורדת בעקביות. היום, לדברי ד"ר אלכס בליי מ"מכון טרומן" שבאוניברסיטה העברית בירושלים, מעורבותן הפוליטית מעטה ביותר.

ד"ר בליי היה גם המתאם האקדמי של הפקת "המילון הביוגראפי של דמויות פלשתיניות מדיניות וצבאיות במאה ה־20", שיצא לאור על־ידי "מכון טרומן" בעריכת ד"ר משה מעוז. מדובר ב־10־12 משפחות, אומר ד"ר בליי. שתיים־שלוש בעזה, א־שאווה היא הבולטת ביניהן. באזור השומרון וצפון יהודה משפחות ג'אברי, ובמידה מסוימת נאטשה. בירושלים — נוסייבה, חטיב, אלחאלידי, אלחוסייני. ברמאללה טויל, טוקאן. בשכם — אלמסרי.

— האמנם נכון, שאותן משפחות מתגוררות במקום מאות שנים ואולי יותר מאלף?

ד"ר בליי: המסורת המשפחתית היא בודאי כזו. השושלות שלהן מגיעות עד לפני יותר מאלף שנה, כמו במקרה של נוסייבה, למשל.

מהו מעמדן היום, הפוליטי בכלל?

היום הן כמעט ולא נחשבות מבחינה פוליטית. תקופת הזוהר שלהן היתה בתקופה הירדנית, 48־67, אז שימשו גם כלי בידי המלך עבדאללה, באמצעותו סופחה הגדה לממלכתו. היום הם בבחינת דור הולך ונעלם, והן כמעט מנותקות מהתהליכים הפוליטיים. הן הפכו יותר ויותר למשפחה תאית — במובן המערבי ופחות במובן של קבוצת אינטרסים. הן אינן מהוות היום מנהיגות פלשתינית. כמה מנהיגים פלשתינים באים מהן בחלקם הקטן מהמשפחות המסורתיות, בחלקן, ובחלקם מהמשפחות שזה מכבר הצטרפו לפוליטיקה כמו נאטשה, שכעה ומילחם, או כמו נאוים וארה, שחזר מירדן, לשם גורש לפני כמה חודשים. נוסייבה בלט יותר במעורבותו הפוליטית, מאשר המשפחות המסורתיות האחרות, היתה לו השקפה פוליטית די יוצאת דופן בשטחים. הוא דגל במו"מ עם ישראל יותר מאשר בעימות עמה. למרות שנקט בשנותיו האחרונות עמדות של אש"ף, קרא לפעילות פוליטית, ולא לפעילות טרוריסטית.

ממה נובעת המתינות הזאת?

אצל נוסייבה זה נבע מאופיו הוא היה איש רוח במלוא מובן המילה. לכן קראנו להם "האצולה הפלשתינית". לגבי המשפחות האחרות — אני לא כל כך בטוח שהן מתונות. מי אנחנו שניתן להן כותרות? להגדיר את כולן כמתונות, לא יהיה נכון. בכלל, היום הן לא קבוצה אחת. כל משפחה לעצמה. שיתוף הפעולה של חלק מהן עם השלטונות הישראליים עולה להן לעיתים ביוקר. זאפר אלמסרי מונה לראש עיריית שכם, וסופו היה רע ומר.

כלומר הסיכוי להגיע לחסדי כלשהו באמצעות משפחות אלו אינו ריאלי?

בעיני תושבי השטחים, אש"ף הוא הגוף הליגיטימי של הפלשתינים. כי לשמו [illegible] המשפחות המסורתיות ידועות [illegible] לירדן. לכן גם התמעטה השפעתן הפולי[illegible] משפחת אלמסרי, גם אם תרצה, לא [illegible] לצאת כהצהרות פרו־אש"פיות, כי שיר[illegible] הירדני הוא בן־משפחתה. משפחת [illegible] כבר לא משתתפת בשום אירועים פוליטי[illegible] היא מסוג המשפחות, שירדו לגמרי [illegible] הפוליטי. אחרות מנסות לשמור את [illegible] ידי מעורבות גבוהה בפוליטיקה הירדנית [illegible] משפחות א־שאווה ואלמסרי. משפחת [illegible] מייצגת כבר את הסוג השלישי של [illegible] היציאה מהמעורבות הפוליטית. בכלל [illegible] כנסות אל תוך האינטרס המשפחתי [illegible] הכלכלי־חברתי. ישנן משפחות אחרות [illegible] רמויות לאומיות פלשתיניות, כמו [illegible] איברהים טויל היה המשורר של פלשת[illegible]

ואם יהיה תהליך עם ירדן, תחזור תק[illegible] הזוהר שלהן, לפחות של אלו שיש להן [illegible] לירדן?

אני איני צופה תמונה כזאת. לדעתי, [illegible] יהיה תהליך עם ירדן, השפעתן של המשפחות האלו תהיה מועטה, כי בסופו של דבר [illegible] לדבר עם נציגי השטחים, ובעיני תושבי השטחים, לא משפחות אלו מייצגות [illegible] אלא אש"ף, כאמור.

וההתרחשויות האחרונות ביהודה [illegible] עשויות לעורר אותן לשנות את עמדותיהן?

אני לא מאמין שההתרחשויות ביהודה [illegible] ישפיעו על עמדותיהן. לא שמענו שום [illegible] בנושא מהכיוון שלהם, ואני מניח [illegible] נשמע.

משפחות אלו הן מסורתיות [illegible] הדתית?

אלו משפחות מסורתיות במובן [illegible] יותר — משפחות שבהן אבי המשפחה [illegible] עושה ההחלטות. ברובן המכריע הן משפחות מוסלמיות, חוץ מטויל, שהיא משפחה [illegible] וגם הרבה יותר אינטלקטואלית. זו [illegible] משפחה תאית במובן המערבי, אך על [illegible] להן גינונים של עשירים מערביים.

למשפחות האלו יש סניפים [illegible] במדינות ערב ובמערב. מה מניע [illegible] לעזוב?

המניעים בעיקר הם אקדמיים — [illegible] יוצאים ללמוד ולמנת קאריירה אקדמ[illegible] הבולטים ביניהם הם פרופ' ואליד אלח[illegible] וד"ר ראשיד אלחלידי, היושבים בארה"ב [illegible] להם מניעים אחרים לעזוב, מבחינה כלכ[illegible] הם מאד מבוססים.

מה היקף העסקים של המשפחות האלו?

בעיקר, הם עוסקים בתעשייה. [illegible] למשפחת אל־מסרי, שיש בתי־חרושת [illegible] לגפרורים. היא עוסקת גם בקבלנות [illegible] ובעיסוקים בנקאים. טוענים שחצי שכם שייכת למשפחת זו. ראשד א־שאווה [illegible] בעליה של נכסים קרקעיים רבים — פרדסים בעיקר. יש לו משרד־נסיעות שלו [illegible] ויזות לירדן. אלו משפחות עשירות מאד.

למשפחות האלו יש סניפים [illegible] במדינות ערב ובמערב. מה מניע [illegible] לעזוב?

המניעים בעיקר הם אקדמיים — [illegible] יוצאים ללמוד ולמנת קאריירה אקדמ[illegible] הבולטים ביניהם הם פרופ' ואליד אלח[illegible] וד"ר ראשיד אלחלידי, היושבים בארה"ב [illegible] אין להם מניעים אחרים לעזוב, מבחינה כלכלית הם מאד מבוססים.

מסע אוקיאניה

מאת ינון שנקר

שעות אחדות לפני שנחת מטוסו של הנשיא חיים הרצוג בשדה התעופה בן־גוריון, נאמר המשפט שמתאר אולי בצורה הטובה ביותר את המסע. הזכויות לאימרה שמורות כולן ליואל גורן, הכתב המדיני של הטלוויזיה. "לאורך כל הטיסה הזו התנהגנו כמו מטוס חטוף", הוא אמר. "ידענו מאיפה אנחנו ממריאים, אבל אף פעם לא ידענו איפה ננחת..."

הדבר נכון לפחות לגבי שבע תחנות במסע בן 18 הימים של הנשיא הרצוג, רעייתו, כלתו ופמלייתם.

בדרך לאוסטרליה נדרש מטוס חיל האוויר לבצע נחיתת ביניים לתדלוק. הכוונה היתה לנחות בבסיס צבאי בריטי באי דייגו־גרסיה. הבריטים סרבו בשל נוכחות עתונאים במטוס, ולכן שונה יעד הנחיתה לאי ראוניון, מזרחית למדגסקר.

אחר־כך היתה חניית ביניים נוספת בפרת שבאוסטרליה. רשמית הוסבר כי החניה נעשית כדי לאפשר למשתתפי הטיסה לינת־לילה מסודרת, קודם לתחילת הביקור הרשמי. רק אחר־כך התברר כי למעשה ראש ממשלת אוסטרליה, בוב הוק, ביקש לאחר את הגעת הנשיא ופמלייתו כדי שיוכל להשתתף בתחרות הסוסים "מרוץ מלבורן", הנערכת בכל שנה באותו מועד (ידוע מראש) והמהווה מעין חג לאומי לאוסטרלים.

אחר־כך בא סיפור טונגה, אי קטנטן הנמצא מרחק כשעת טיסה מפיג'י. חיים הרצוג דחה הזמנה של מלך טונגה לבקר בנוקואלופה הבירה, עוד קודם שיצא לסיור. כשהתברר בניו־זילנד שיש בעיות עם הביקור בפיליפינים — החליטו אנשי משרד החוץ לחדש את ההזמנה לטונגה ולנחות באי. "האם התקבל אישור ממשלה לשינוי בתוכנית הביקור?" נשאל הרצוג. "אני צריך רק להודיע לממשלה ולא לקבל את אישורה" השיב. מעניין. והלא עתה, עם גבור הביקורת על נסיעתו המתוכננת לגרמניה המערבית, נתלה הנשיא דווקא בהחלטת הממשלה והוא טורח להדגיש כי "הממשלה אישרה".

במקום לקירנס שבאוסטרליה טסנו לנחות בטאונסוויל; במקום לפיליפינים טסנו להונג־קונג לביקור פרטי, ובמקום לנחות בניירובי — נחתנו לתדלוק במומבסה.

ביקור סתע מתוכנן

אך הסיפור המפתיע ביותר היה סרי־לנקה. הודעתו הדראמטית של הנשיא במערכת הקשר הפנימית של המטוס על הנחיתה הצפויה בקולומבו, בירת סרי־לנקה, עוררה חיוך קל אצל אחדים מן העתונאים שנלוו למסע. "ביקור הפתע" הזה תוכנן כבר בחודש ספטמבר ע"י אבי פרימור ממשרד החוץ, אשר גם נלווה למסע. נווטי חיל האוויר תכננו כי ננחת בקולומבו — בדרך לאוסטרליה — לשם תדלוק. אך כיוון שהיה ידוע כי נחזור לסרי־לנקה בדרכנו חזרה לארץ, ל"ביקור עבודה רשמי", הונחו הטייסים לחפש נקודת תדלוק אחרת כדי לא לחשוף את הסוד הגלוי.

לא ניתן אלא להסיק כי במתכוון יצרו בפמליית הנשיא את הרושם של אקראיות בנחיתות והפתעות מדומות אחרות, וחבל. חבל, מפני שבסיוריו של הנשיא הרצוג עצמו, ממסעותיו הקודמים בלווית עתונאים, לימדוהו כי ניתן לסמוך עליהם שיהיו שומרי סוד בעת הצורך. אי שיתופם הפעם בתוכניות הביקור המלאה גרם להטעייתם במתכוון ולהטעיית הציבור על־ידי דיווחים לא מדוייקים. יכול, על כן, הנשיא להאשים לא במעט את עצמו ואנשי פמליתו בביקורת הפרלמנטרית והאחרת שנשמעה עם שובנו לארץ, ביקורת שהסתמכה רובה ככולה על דיווחי העתונאים הגלויים.

העתונאים שנלוו למסע הנשיא קבלו על הסודיות המופרזת שאפפה את הביקור בסרי־לנקה. חוץ מזה אין להם טענות. היה אוכל, היתה שתייה, היו גם כמה השגים.

"בית מעופף"

מי שראויים לכל הכבוד וההערכה על ההסתגלות המהירה לדרישות המשתנות, בתוואי ובנתיבים של מסע הנשיא הם אנשי צוות חיל האוויר, הטייסים ונווטי מטוס הבואינג 707. השינויים הקלים ביותר במסלול הצריכו מבחינתם עבודת־נמלים של שעות, חישוב מחודש של מרחקים ונתיבים, של שרות תעופה ושרות־חירום, ומעל לכל — חישובי דלק יקר.

רוב טיסותינו נעשו מעל אזורים הרחוקים אך מעט ממדינות עויינות או חצי־עויינות. סטייה קלה בנתיב עלולה היתה לסכן ממש את הנשיא, הפמליה והמטוס. הכל נלקח בחשבון בחישובי כל נתיב ונתיב. הטיסה להונג־קונג, למשל, בוצעה תוך שימוש במירב תכונות המטוס, עד לגבול מגבלותיו ממש. וכל זאת, בשל ביטול הביקור בפיליפינים.

"בית מעופף" כך כינה קברניט המטוס, בני, את הבואינג עליו פיקד. ואמנם, חיל האוויר בנה למען הנשיא, רעייתו והפמליה שלו מתקנים מיוחדים. שתי מיטות נשיאותיות חדר עבודה עם שולחן מיוחד, פינת איפור ותא לאיחסון הבגדים הרבים היו רק חלק מההתקנות המיוחדות שהכניס חיל האוויר למטוס הנשיאותי.

במהלך הטיסה צרכו כ־70 הנוסעים (אם נכלול את העתונאים) כמויות מזון בלתי מוגבלות. לפמליית הנשיא סופקו 1000 ארוחות, 6000 סנדביצ'ים, 2000 פחיות שתיה קרה ועוד עשרות בקבוקי משקה אלכוהולי וצ'ופרים רבים אחרים. כל זה ניתן במטוס, לצד הארוחות הממלכתיות בצהרים ובערב ולצד הסעודות הפרטיות של הנשיא ורעייתו על הקרקע, שלא לדבר על המשתה בטונגה.

החישוב שנערך לגבי עלות נסיעת הנשיא קובע שהוצאות הטיסה לבד היו כ־350,000 דולר. אם נוסיף לכך את הוצאות הבטחון, האירוח וההוצאות השוטפות האחרות שמלוות ביקור כזה הרי ניתן להוסיף על הסכום הזה עוד כהנה וכהנה.

גיבוש יחסים

חיים הרצוג לא יצא לסיור בשמונה הארצות בהן ביקר, עם סמכויות שמעבר לסמכויותיו הרגילות כנשיא, ולכן כל ציפיה ממנו — לחזור עם הסכמי־תרבות, שלום או כלכלה — אינה מכירה בעובדה הפשוטה שהנשיא אינו רשאי או אינו יכול לעשות כן.

כל שעשה הנשיא וכהצלחה רבה ביותר — היה להביא את דבר ישראל לאותן מדינות בחלק המרוחק ההוא של העולם ולנסות לשכנען בצדקת תפישתנו המדינית והבטחונית, ברמה הממלכתית. ההישגים היחידים שיוכל לזקוף לזכותו בהקשר זה הן המשלחות שכבר עומדות להגיע לארץ בימים הקרובים. משלחת סקר מפיג'י תגיע לכאן בעוד שבוע כדי לבחון אפשרות רכישה של ספינות "דבור", לדון בהגברת שיתוף הפעולה החקלאי בין המדינות ולבחון אפשרות השתלמות בארץ של קצינים מכוח פיג'י ביוניפיל במסגרת הכשרתם לראשי כפרים. מסרי־לנקה תגיע משלחת מומחים שתדון אף היא בשתוף פעולה חקלאי. יורש העצר של טונגה שיבקר בארץ בחודש הבא ישתדל לשוב לארצו כשבאמתחתו מטוס "ערבה" מתוצרת ישראל.

הביקורים הצפויים של ראש ממשלת אוסטרליה, ראש ממשלת ניו־זילנד ואישים מן המדינות האחרות בהן ביקר הנשיא — יתרמו לגיבוש מערכת יחסים חדשה עם אוקיאניה ודרום־מזרח אסיה, כפי שהיה באפריקה לאחר ביקורו של הרצוג בליבריה וזאיר. אם אכן ינצל משרד החוץ את קרש הקפיצה של ביקור הנשיא — יוכל חיים הרצוג להתברך בסיורו.

מטען חלול

מאת אבי בניהו

מודיעין במצוקה

תארו לכם, למשל, את מחלקת המודיעין העניפה של צבא ארצות־הברית, המטפלת באיסוף חומר על ברית־המועצות ומחקר ללא קצינים וחיילים הבקיאים בשפה הרוסית על בוריה. אין דבר כזה. בכל מערכת מודיעין רצינית בעולם תנאי בסיסי הוא לכל מי שעוסק באיסוף ומחקר על ארץ יעד כלשהי, להכיר את תרבותה, שפתה ומנהגיה של אותה ארץ. וזה כלל. במדינת ישראל של 1986 נמצאות מערכות המודיעין במצוקה אמיתית של מחסור בדוברי ערבית. הבעיה הולכת ומחריפה משנה לשנה.

בראשית שנות בניין כוח המגן של ישראל, היתה יחידת "השחר" של הפלמ"ח עיקר "קהיליית המודיעין". אנשי היחידה, הם עולים חדשים בני עדות המזרח, התפרסמו יותר בשם "המסתערבים" של הפלמ"ח. לימים התמזגו עם יחידות המודיעין של צה"ל ונטמעו בקהיליית המודיעין לזרועותיה. כל אנשי יחידת "המסתערבים" ידעו את השפה הערבית על בוריה. הערבית איפשרה להם לבצע פעולות יחוד בארצות־ערב בתנאי בדידות ומבוכות, לבצע שליחויות עלומות במדינות ערב ולהציב את אבני הפינה למערך מודיעין גדול ומתקדם.

"כל אחד מהם שווה לנו כגדוד", נהג לומר עליהם בני מהרשק "הפוליטרוק". הערבית, כאמור, היתה תנאי בסיסי להצטרפות. באחד הדו"חות הראשונים שכתב או יגאל פייקוביץ (אלון) מפקד "מחלקה סוריה" בפלמ"ח, למחלקה המדינית של הסוכנות, הוא דיווח לשולחיו על יחידת "השחר", וכתב: "אקרא באוזניכם מספר שמות של חברים שהיו בסוריה בפעולות ותראו שיש ביניהם כאלה שאינם מבדילים בין "חית" לבין "כף", ומספיק שייכשל במלה אחת וטעה בין ח' לכ' כדי שהעניין כולו ייכשל... צריך היה למצוא את האנשים שפעולותיהם מקרבות אותם לאפשרות של ממלאי התפקיד: ילידי הארץ, אנשי ארצות המזרח, דוברי ערבית, המתמצאים פחות או יותר במנהגים האלמנטאריים, שמתאימים גם מן הבחינה המקצועית לתפקיד".

התפקיד הזה, להיות שתול בארץ נכריה ועוינת, היה יותר קשה מן התפקידים האחרים וגם הרבה יותר מסוכן.

ומישהו ניסה או להגדיר את הטיפוס האנושי המתאים ביותר לתפקיד זה: "אדם ששחור מבחוץ ולבן מבפנים", אבל גם שהוא יתר־על־המידה לא יכול להתאים... וגו ראשון היה עלינו למצוא את האנשים, דבר שני — להכין אותם היטב מבחינת השפה, המנהגים, ההרגלים וכו', לעמוד איתם כדי לסגל להם בבירור את השפה הסורית ורק אז צורפו "למחלקה הסורית", כתב יגאל אלון.

עם פירוק מטה הפלמ"ח והקמת צה"ל, עתרו רוב אנשי "השחר" בצה"ל כקצינים. אפשר לומר שעד סוף שנות השישים התבססו חיל המודיעין ואגף המודיעין (אמ"ן) על יוצאי מדינות ערב, אולם אלה התבגרו ונפלטו מהמערכת. עם השנים, בהצטמצמה ואפילו פסקה העליה ממדינות ערב, הכפני חיל־המודיעין שצרכיו הולכים וגדלים, נוצרה הבעיה המחריפה של העדר דוברי ערבית "אוריגינלים". באמצעית שנות השבעים נוצרה בישראל אפנה חדשה שעבור בן־גוריון יתכן שהיתה נכונה אולם בחיל־המודיעין הבינו כבר אז, שתהיה לרועץ — בלחץ חברתי של החברה האשכנזית שישבה בארץ, פיתחו עולי המזרח התנכרות למוצאם, לשפתם ולעברם המזרחי. עולי מצרים, למשל, הפסיקו לדבר ערבית בינם לבין עצמם, כמה שלא עם או בפני ילדיהם. התוצאה היא שילידי הארץ, ביניהם של עולי ארצות ערב — אינם בקיאים בשפה. מה נעלמים בהדרגה יודעי "שפת האם", לשורת רוחם של המופקדים על הנושא בחיל המודיעין.

"הנשק" המרכזי של החיל ושל קהיליית המודיעין כולה, הוא האדם. בלי לפרט יתר־על־המידה, ברור שבישראל, כמו בשאר המדינות, אוספים מודיעין צבאי גם באמצעות האזנות, ועיון בעיתונות וכו'. זכורה השיחה בין מוחמד נאצר המצרי לחוסיין מירדן. על "נשק" האדם לא יכול החייל לוותר, לפיכך, החל מתחילת שנות השבעים החל להתבסס על לימוד עצמי בבתי־הספר בישראל. בסלנג של חיל המודיעין נקרא העניין "אינסטנט ערבית". הערבית הספרותית, ברמת המינימום הנדרשת לתפקודים בחיל־המודיעין, קשה לקליטה בידי נוער אשכנזי וצברים שלא שמעו את הערבית עם הסבא או עם ההורים. [illegible] מלווים בצה"ל את הוראת הערבית בבתי־הספר התיכוניים, ותומכים בה מבחינת הוראת השפה — בבתי־הספר

בכיתות ד' של בתי־הספר היסודיים בישראל, מתחילים מדי שנה 30 אלף תלמידים בלימודי השפה הערבית "המדוברת" במסגרת שאינה חובה. הערבית "המדוברת" לא נותנת מאומה לחיל־המודיעין — שם זקוקים לערבית הספרותית השגורה בפי מנהיגים ערביים, שרים ומפקדי הצבאות והחילות הערביים.

עם המעבר לחטיבות הביניים, בכיתה ז', ניתן לאתר את השבר הגדול בלימודי הערבית במערכת החינוך. מאותם 30 אלף, נותרים רק 8000 במגמת הערבית. כאשר רוב הפורשים פונים למסלולים טכניים, מגמות, ישיבות וכו'. השפה הצרפתית היא מתחרה רצינית לערבית. מנהלי בתי־הספר והמחנכים, כך נראה, אוהבים אותה יותר: בתי־ספר המלמדים צרפתית זוכים לסיוע נדיב משגרירות צרפת, כאשר אין מימון והקצאת שעות הוראה מספיקות להנחלת הלשון הערבית. כשמסתיימת תקופת חטיבת הביניים, נותרים מתוך אותם שמונת־אלפים לומדי ערבית — רק אלף.

אומר קצין בכיר בחיל־המודיעין, המופקד על איתור דוברי ערבית לחיל: "הבעיה היא בעיקרה בתוכנית הלימודים של בתי־הספר. אנחנו עושים מאמצים רבים, סורקים את כל בתי־הספר בארץ שהנהיגו לימודי ערבית ובנוער השוקד ומתמיד בנושא.

בישראל של 1986 מסיימים לימודי ערבית ספרותית ברמה הנדרשת למודיעין (3 נקודות לבגרות ומעלה) רק 1000 תלמידים מדי שנה. משנה לשנה יורדים המספרים כמותית ואיכותית. הנוער הישראלי נוהר אחר לימודי המחשב, אחר המקצועות הטכנולוגיים, ומעדיף את הצרפתית כשפה זרה שניה לבגרות. עם ישראל, הנוער וההורים, פיתחו אנטגוניזם מוזר מאוד כלפי מורשת ערב, כלפי השפה, התרבות והמנהגים. יש פה גם נגיעה ישירה לשאיפה לשלום, לחיים בדו־קיום במדינת ישראל, למלחמה בגזענות ולעוד נושאים רבים, אולם הפעם אנו עסוקים בבעיה האמיתית: חיל המודיעין נאלץ להתפשר ברמת השפה השגורה בפי חייליו, אם בכלל.

ונמצאים בקשר הדוק עם המנהלים, תוך נסיון לשכנעם ללמד ערבית ספרותית ברמה הנדרשת. השפה הערבית מוצעת כיום כמקצוע בחירה מול צרפתית, מול מגמת מחשבים או מגמת אמנות ותיאטרון. אז עכשיו תאמר לי, איזה ילד פראייר יילך ללמוד ערבית כמקצוע?

ב־18.12.85 הועברה ההצעה לוועדת החינוך של הכנסת. הוועדה דנה בהצעה במשך שתי ישיבות ושמעה דברים מפי אנשי משרד החינוך, המועצה להשכלה גבוהה, ארגון והסתדרות המורים וגורמי צה"ל. כמו תמיד אמרו שם, שהשפה הערבית חשובה "גם לבטחון המדינה וגם לשלום שיבוא", קבעו שורת המלצות אולם המציאות המרה ממשיכה לטפוח שנה אחר שנה בפניהם של מפקדי היחידות בחיל־המודיעין.

אנשי החיל מציינים, כי אצל שר החינוך הנוכחי, יצחק נבון, מצא אוזן קשבת לבעיה, במסמך שהוציא השר בעניין קידום השפה הערבית. הוא קובע כי בשנת 1986/7 יוקצו לפרויקט הערבית 150,000 דולר, וכן תוספת שעות־הוראה על־פי הצרכים והתקדמות הפרויקט.

אנשי חיל המודיעין, עם תקוות גדולות ממשרד החינוך ומהשר העומד בראשו, ממשיכים מזה מספר שנים בשורת פעולות להמרצת נוער ללימוד השפה הערבית. מדי שנה בחודשי הקיץ, מארגן חיל־המודיעין 1600 נערים לסמינר של שבוע ימים במסגרת "גדנ"ע מזרחנים". בשבוע מרוכז בבסיס הגדנ"ע בבית־ליד מתוודעים אנשי המודיעין של העתיד למזה"ת, לערבית, לאיסלם, לתרבות, למנהגים, לשורשי הסיכסוך באיזור, לעדות, למיעוטים ולמורשת חיל־המודיעין. סיפורו של המרגל אלי כהן ז"ל שבה את לב הנוער. נוסף על־כך מבקרים הגדנ"עים של חיל־המודיעין בכפרים ערביים ומתחקרים את אורח החיים במקום. המצטיינים שבהם זוכים לארוח של ארבעה ימים בשבט בדואי.

פעולה נוספת מתבטאת בליווי צמוד של סגל המורים לערבית במדינת ישראל. אלה אינם מאורגנים במיוחד וחיל המודיעין נמצא איתם בקשרים הדוקים ומסייע בלימוד תקשורת האזנה בערבית ומעקב אחר העיתונות הערבית. הגורמים המופקדים על כך בתוך חיל המודיעין מפיקים אחת לתקופה חוברת מיוחדת ובה קטעי ידיעות מהעיתונות הערבית בדרגות קושי שונות כאמצעי הוראה בידי מורה הערבית.

חיל המודיעין מפעיל בירושלים ובחיפה בתי־ספר קדם־צבאיים בתנאי פנימיה, שם משלבים תיכון טכנולוגי, לימודים לבגרות, לימוד השפה הערבית ברמת 5 יחידות ומקצועות שונים של חיל־המודיעין.

אמצעי נוסף הוא קורס טרום־צבאי. לקורס זה מגיעים בוגרי י"ב עם רקע בסיסי בערבית בקורס, הנמשך שישה חודשים בתנאי פנימיה, מכשירים את הנערים והנערות בלימוד השפה ומקנים לה מקצוע מודיעין בו יעסקו בשירותם הצבאי. התוצאות מרשימות ביותר — אולם ההיענות דלה, זו טיפה בים — אומר מפקד הקורס.

שאיפה ישנה של אנשי החיל עומדת, כנראה, להתגשם בקרוב. בשיתוף עם האוניברסיטאות ובמימון אגף המודיעין בצה"ל, עומדים לפתוח בקרוב עתודת מורים אקדמאים שיהוו את "הנבחרת הערביסטית" של ישראל. במודיעין מקווים שהמורים הללו יצליחו לסחוף אחריהם נוער רב ללימוד השפה.

בינתיים, נאלצים מפקדי חיל־המודיעין (ובהמשך, זרועות המודיעין האחרות) להתפשר על כמות דוברי הערבית ועל איכותם. "עם ישראל, הכנסת ומשרד החינוך צריכים להבין שחיל־המודיעין עוסק בהתראה והצלחתו במשימה עשויה להיות קריטית עבור המדינה ותושביה. בתחום דוברי הערבית במערכת המודיעין אנו במצב קשה. זה דורש טיפול לאומי שלא לדבר על השלום שגם בדרך אליו נזדקק לערבית טובה. אבל בינתיים אנחנו במצב מלחמה", אומר קצין בכיר במודיעין.

לשואלים את אנשי החיל "איך מקדמים את העניין באופן מיידי" — התשובה אחת: "להעביר את הצעת החוק בכנסת".

"פונקציה ישירה של האווירה במדינה"

דובר ערבית ספרותית הוא מצרך יקר מאוד לכל יחידה במערך המודיעין של ישראל. יחידת "חצב" היא היחידה מכל גורמי מודיעין האיסוף אותה ניתן לחשוף בפומבי.

"חצב" מופקדת על איסוף מודיעין ממקורות גלויים. אנשיה מאזינים 24 שעות ביממה ל־40 תחנות רדיו ערביות, משיגים, קוראים ומפרשים 250 עיתונים, שבועונים וכתבי־עת ערבים וצופים בכל רשתות הטלוויזיה של ארצות ערב.

העבודה ב"חצב" דורשת מיומנות רבה, שליטה מלאה בשפה הערבית על בוריה, והכרת העיתונים הערביים, אמינותם ומקורותיהם. כדי להגיע את רמת המיומנות הנדרשת, נציין כי אנשי היחידה מתמחים בניבים ובלהגים שונים בערבית: יש הערבית המצרית, הערבית הפלשתינית, התימנית, הסודנית, [illegible] ... אנשי היחידה אוספים, מעבדים חומר מודיעיני [illegible] ומפיצים אותו לצרכנים במחלקות בצה"ל ובמדינה.

משנה לשנה מתמודדים עם בעיית המחסור בדוברי השפה. 40 אחוז ממשרתים ב"חצב" הם צעירים יוצאי ארצות ערב עם רקע ערביסטי — כל השאר למדו את השפה "בצורה סינטטית".

לסיכך, נאלצת היחידה להאחז באוכלוסיה הוותיקה. ניתן למצוא רבתים מול מקלטי הרדיו ומול מסכי הטלוויזיה יוצאי עיראק וסוריה בני 50 ואפילו 60.

בתנופת האילוץ מגיעות ליחידה בנות יותר מבנים. בשנתיים של שירותן בצה"ל תרומתן למערכת אינה גדולה במיוחד. רק לומדים את העבודה, משתפשפים בשפה ומתחילים לעבוד — והופ, מגיע השחרור.

מפקד יחידת "חצב" קצין בדרגת אלוף־משנה, אומר: "הדור שידע את השפה נפלט מהמערכת, הדורות הבאים מתקשים לשלוט בשפה. ניתן לומר שבתחום הערביסטי הדור הולך ופוחת. לדעתי, זו פונקציה ישירה של האווירה במדינה — לא רוצים להכיר ולדעת את השפה והתרבות הערבית, למי שכן יודע ומכיר — אין מוטיבציה לשמור את השפה והידע... במודיעין של מדינות ערב מקדישים תשומת־לב רבה יותר ללימודי עברית ולהכרת ישראל. בסוריה בירדן ובמצרים יש פקולטות שמלמדות עברית בראייה של "הכר את האויב..." ורוב הבוגרים אכן משרתים אחר־כך בגופי מודיעין. הוסף לכך את הפלשתינים שוהכיים ומכירים עברית מהבית, ותבין שכל אלה עונים על כל צרכי המודיעין של מדינות ערב בתחום זה" — אומר מפקד "חצב".

"אם הקיבוצים לא מספקים נוער טוב — ניקח מהישיבות"

באחת היחידות של חיל המודיעין משרתים ארבעה קיבוצניקים בלבד. במודיעין צמו ומצפים מהתנועה הקיבוצית "להרבה יותר בתחום הערביסטי".

"לחברי הקיבוץ אין בעיה של מגע [illegible]. מצפים שמי שנמצא בקירבה פיזית לכפרים הערביים ומקיים איתם מגע שוטף יותר משאר האזרחים — ינהיג במוסדות החינוך שלו לימודי ערבית לבגרות במקצוע חובה", אומר קצין בכיר במודיעין.

בחלק לא גדול של מוסדות החינוך בתנועה הקיבוצית נהוג כיום לימוד השפה הערבית במקצוע מחייב ברמה נמוכה. אין אף מוסד חינוכי המלמד ערבית ספרותית ברמה של 5 יחידות ולמעט בית־הספר "בית ירח" הקיבוצניקים ותנועות השלום [illegible] ... כמעט אין היענות".

[illegible] לנו שייצא שהשירות במודיעין אינו שירות של ג'ובניקים: זה תפקיד מבצעי מלווה בהילה, אפוף סודיות. זה מקצוע שמקנה קרקע טובה [illegible]. חשוב לנו מאוד תחום התנועה הקיבוצית.

חיל־המודיעין מציע כעת לכל קיבוץ לפתוח במשותף עם החיל כיתה ללימוד ערבית ברמה גבוהה. צה"ל יהיה מוכן לסייע בכך, בכל שלביו, במימון ובעזרה בהוראה. גורמי חיל־המודיעין עומדים לפתוח במסע הסברה בעניין זה בתנועה הקיבוצית וגם בישיבות התיכוניות. "גם שם יש נוער איכותי ואם הקיבוצים לא מספקים נוער טוב, או ניקח גם מהישיבות", אומרים בחיל.

עם כל התלונות והפניות מדגישים במודיעין בסיפוק את המכון הערבי ללימודי המזרח התיכון ב"גבעת חביבה". שם, בסמינריון של הקיבוץ הארצי, פועל קורס מיוחד לבוגרי י"ב ללימוד השפה הערבית [illegible]. בשנה הבאה, מקווים בחיל־המודיעין, שהקורס יהיה גדוש יותר והמודעות לעניין תגדל. "גבעת חביבה היא פנינה עבורנו. אבל זו טיפה בים", אומרים.

רשות הקורא

"משלחת נפל" או מלחמות נפל

הראיון שהעניק מזכ"ל מפ"ם ל"על המשמר" 21.11.86 הסעיר את הרוחות בקרב חברי מפ"ם הערבים, ובמיוחד בקרב פעיליה הוותיקים שירדו על בשרם את טעם היסורים בגלל בחירתם בדרכה של מפ"ם ושמירה על עקרונותיה.

מפ"ם של היום, אם דברי המזכ"ל מייצגים אותה נאמנה, והשמצת חברים מסורים בתוכה על־ידה, מחייבים בירור מעמיק ויסודי של אמינות מפ"ם לעקרונותיה בכלל וכלפי הערבים כולל הפלשתינית בפרט.

יש להדגיש, שכתוצאה ממפגש "משלחת הנפל" עם הפלשתינים לא נפלו קורבנות ולא נגרם הרס כלכלי ופוליטי למדינה, כהשוואה למשלחות "הביטחון והשלום" ששלחו ממשלות ישראל ממבצע קדש ועד לשלום הגליל. קראתי שהפלשתינים מחזיקים בידם האחת נשק ובשנייה עלה זית. ומה מחזיקות ממשלות ישראל כולן — האם לא תותח, טיל ראם. 15. מי קבע שרק על גולגלותיהם וגוויותיהם של בני עמי צריכים לחיות בני עם מדינתי? מי קבע שהיהודים צריכים לחיות רק במקום הערבים? אם לא הגזענים.

מי שמשלה עצמו כי הפלשתינים יכנעו, טועה ומטעה. מי שחושב כי תושבי הגדה והמלך חוסיין ואחרים יכולים להביא שלום, שוב טועה. כל המלחמות לא הועילו וכל הפגישות שהתקיימו עד כה לא הוכיחו את עצמן, ולכן משלחת ה"נפל" ראתה במפגש ובדו־שיח פריצת דרך ולו גם לכוונות טובות של חלק מאזרחי המדינה. הפגישה, אם לא הועילה, לפחות לא הזיקה אלא למחרחרי המלחמה, שמטרת חייהם הם כיסם וכיסאם והרגש האנושי וערך האדם נשמטו ממחשבתם, לבם ושכלם.

ברגשות מעורבים אני פונה לניצולי מחנות ההשמדה, לכל שוחרי השלום יהודים וערבים. אני פונה לכל מי שיצר האדם חזק בנפשו — פיתחו חיקכם לשלום. עקרו שורש הגזענות, השאירו פתח להידברות. כירתו את הגידול הממאיר — השנאה. חפשו דרכים שיובילו למפגש עם הפלשתינים, מפני שרק איתם או לידם נחיה, ולא יבוא יום שנחייה תחתם.

ומי אם לא מפ"ם צריכה לצעוד בראש מחנה כזה.

חסן זועבי, כפר סולם, גלבוע

קרן מקפת, לא סוף פסוק

ביום 28.11.86 הופיעה בעתונכם הנכבד ידיעה עם כותרת על שלושה טורים: "מקפת אמרה לא להסתדרות". ברצוני להבהיר, כי ההיפך הוא הנכון. מועצת קרן מקפת שאליה מתייחסת הידיעה אישרה, ברוב של 44 מול 9 נמנעים, את הצעת ההנהלה שנתמכה על־ידי ההסתדרות, לפיה יש להמשיך בבירורים עם ועדי העובדים, וכתום הבירורים הללו תיפגש משלחת עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ועם יו"ר האגף לביטחון סוציאלי בוועד הפועל, רב פלג. לאחר מכן יתכנסו מוסדות הקרן לסיכום ולהחלטה בעניין איחוד קרנות הפנסיה. מפליא הדבר, כיצד ניתן לכנות החלטה זו, שנתמכה על־ידי רוב גדול כיותר, "קרן מקפת אמרה לא להסתדרות"?

נושא שני שהועלה באותה הידיעה היא שיטת חישוב הפנסיה. יו"ר ההנהלה, אליהו רייך, הודיע בפירוש כי משלחת בראשותו התייצבה אצל מזכ"ל ההסתדרות ויו"ר האגף לביטחון סוציאלי, ותיארה את המצב המיוחד הקיים בקרן מקפת. על יסוד בירורים והבהרות אלו הוסכם, כי קרן מקפת תמשיך גם לאחר ה־1 בינואר 1987 לחשב את המשכורת הקובעת לצורך תשלום פנסיה לפי הממוצעים הרב־שנתיים ולא לפי הממוצעים של השכר בשלוש השנים האחרונות, כהחלטת הוועדה המרכזת. כיצד אפשר לכתוב שמועצת קרן מקפת "דחתה את החלטת הוועדה המרכזת", כאשר ההסדר נעשה בעצה אחת עם הוועדה המרכזת ובהסכמת נציגיה המוסמכים? ההיפך הוא הנכון: מועצת קרן מקפת אימצה את עמדת ההסתדרות ודחתה את ההצעה, שהיה בה משום ניגוח, גם אם אולי המציע לא התכוון לכך.

יוסף גולן, דובר קרן מקפת

אורי נחשון מגיב:

דובר קרן מקפת לא אהב את כותרת הידיעה, אבל בפרטיה אין כל פגם. הוועדה המרכזת החליטה לעבור לשיטת חישוב אחרת, אנשי "מקפת" התנגדו להחלטה, עירערו עליה והודיעו לוועדה המרכזת כי ימשיכו לחשב את הפנסיה כפי שהם נהגים כיום.

אשר לעניין האיחוד, יוסף גולן חוזר על מה שנכתב בגוף הידיעה: הנהלת הקרן תיפגש עם קיסר ופלג, ותרוויח להבהיר, כפי שמשקפת הידיעה, רוב המשתתפים בדיון תקפו את האיחוד בחריפות.

המערכת אינה מחזירה כתבי־יד הנשלחים אליה

מאת שלי יחימוביץ'

הג'יע תור האחרים

תת־תזונה בקרב הילדים

הכושים העבריים בדימונה היו כמעט הגומים בשנצפו בתבנית "במבט שני" שהוקדשה להם ולבעיותיהם.

זו הפעם הראשונה, אמרה לי ידה, שבכתבה דיברה על תת־תזונה בקרב הילדים — שמתייחסים אלינו כאל בני אדם. זו הפעם הראשונה, היא אמרה, שהכושים קיבלו ביטוי בכלי תיקשורת כמי שיש להם כליות ולב, ולא כמטרד אקולוגי שיש איכשהו להיפטר ממנו.

באותו שבוע הופיע ראש עיריית דימונה, אלי הללי, בפני ועדת הפנים של הכנסת. "תארו לכם", אמר הללי, "שבאחד המקומות במדינה מסתובבים אנשים חסרי זהות, ללא תעודות, ללא שום זיקה לרשות המקומית ולשלטון המרכזי במדינה — וכולם עוברים על כך לסדר היום".

הללי אמר כי המצב הוא בלתי־נסבל, וכי על הממשלה לקבל החלטה מהירה וחד־משמעית בעניין. "אם אינכם יכולים לפתור את העניין", אמר הללי, "אוי אני מבקש להוציא את אנשי הכת מתחומי דימונה. איננו רוצים להיות החצר האחורית של מדינת ישראל. אנחנו כבר תרמנו את חלקנו בנושא זה — עכשיו הגיע תורם של מקומות אחרים במדינה".

מחפשים כשרונות

גם השנה תקיים הסינפונייטה הישראלית באר־שבע את התחרות השנתית למלחינים צעירים. התחרות הזו היא ביטוי למדיניות הסינפונייטה, השואפת לאתר כשרונות ולאפשר להם לבצע פריצת דרך באמצעות נתינת במה וכלים.

התחרות הזו הפכה, במרוצת שש שנות קיומה, למסורת בעלת ערך, המהווה נקודת מפנה בחיי מלחינים צעירים בארץ. בין הזוכים בתחרויות קודמות — ריקרדו הגמן, משה רסיוק, בועז תרסי ומשה זורמן.

נושא התחרות יהיה הלחנת יצירה קאמרית תזמורתית: פתיחה קונצרטית שאורכה 10 דקות. התחרות פתוחה למלחינים ישראלים המתגוררים בארץ, וחבר השופטים בה — בראשותו של המנהל המוסיקלי של הסינפונייטה, פרופ' מנדי רודן.

זהירות, הבית מתפרק

באוגוסט השנה התגלו סדקים בבית הדירות ברחוב רינגנבלום מס' 1 בבאר שבע. מהנדס העיר הוציא צו פינוי ל־30 המשפחות המתגוררות בבניין, ולאלה נמצאו פתרונות חלופיים על־ידי משרד השיכון.

חודשיים אחר־כך התגלו סדקים בעמוד נוסף בבניין, מה שזרז את עיריית באר־שבע ואת משרד השיכון לשבת ולדון בעניין. היו מהנדסים שאמרו שהבניין יוכל להוסיף ולעמוד לבטח על שאר עמודיו, אולם לבסוף הוחלט שלא ליטול סיכונים.

הבניין, כך הוברר, זקוק לשיפוץ יסודי. לדיירים, שבינתיים שוכנו במלון "זוהר" — התעורר צורך למצוא פתרון יסודי יותר. משרד הבינוי, בזריזות ובויעילות ראויות לציון, החליט כמה החלטות אופרטיביות: סיוע כספי בדיור חלופי עד לשיפוץ, מימון השיפוץ השתתפות בהוצאות הפינוי מהבניין העומד בפני התמוטטות.

במשרד השיכון גם הבטיחו למפונים, שכשישובו — ישובו לבניין משופץ ובטוח.

מצחיק עד דמעות

חבר מועצת עיריית באר שבע, שושן חורי, הגיש בשבוע שעבר להנהלת העירייה, הצעה ברלקמן: המועצה תפרסם ברבים את מועדי ישיבותיה, על מנת שתושבי העיר יוכלו להגיע לישיבות ולצפות בהן.

חורי אומר שישיבות המועצה הן מעניינות ומרתקות. "שלא לדבר על כך שהן מצחיקות עד דמעות, ויש בהן מתח ובלאגן. אז למה שהתושבים יפסידו?"

סימני מחלוקות בליכוד בין צרכי הפוליטיקה והכלכלה

ככל שקרב הזמן להחלטות לגבי המדיניות הכלכלית לשנה הבאה, כן מתעצמים והולכים המתחים בין חוג הפוליטיקאים המקורבים ליצחק שמיר לבין שר האוצר משה נסים והפקידות הבכירה במשרדיהם. בעוד שמיר מעוניין להציג חבילת צעדים מרחיקת־לכת בתחילת 1987, הפקידות באוצר רוצה להבטיח תחילה שהמקורות הדרושים לאותן הרפורמות יהיו בנמצא.

המתחים בין האוצר לבין שמיר היו גלויים בשבועות האחרונים, על רקע הדיונים על עתיד מפעל מנועי בית־שמש: לא רק שראש הממשלה סירב לתמוך בהמלצת נסים למנות כונס נכסים למפעל, הוא גם סירב לקבל את תביעתו לכלול את שר הביטחון יצחק רבין, התומך בעמדת האוצר, בוועדת השרים שדנה בעתיד מנועי בית־שמש. שמיר אף הביא למינוי ועדה בה יש רוב למתנגדים למינוי כונס נכסים. השרים פרס, יעקובי וארנס, לעומת עמדתו הנגדית של נסים.

עיקר הוויכוח בין שמיר לנסים ממוקד סביב החשיבות שיש לייחס לקיצוצים בתקציב בשנה הבאה. כל עוד יהיה סיכוי שהתקציב יקוצץ, יפעלו נסים ושמיר במאוחר. השאלה היא, מה יעשו אותם פוליטיקאים המקורבים לרה"מ, אם יתברר שקיצוץ כזה הוא בלתי אפשרי.

החוגים המקורבים לשמיר היו רוצים לראות בתקציב רק מרכיב אחד בסידרה שלמה של צעדים "רפורמות". למעשה מדובר בשינוי רדיקאלי של מערכת המיסים ובליברליזציה של שוק ההון. אנשי האוצר מסכימים שהרפורמות נחוצות: רק מדגישים בכל ויכוח כי המקורות הדרושים למימון שיעורי מס נמוכים יותר, או למיחזור קטן יותר של החוב הפנימי, חייבים לבוא מקיצוץ בתקציב. למעשה, על־פי לוח הזמנים של אנשי האוצר, הרפורמות יתבצעו רק לאחר שיובטח שאכן תקציב המדינה יקוצץ.

השיקול הכלכלי איננו השיקול היחיד בעיני חוג הפוליטיקאים בליכוד. שמיר זקוק לצעדים דרמטיים, שיאפשרו לו להותיר את חותמו על המשק. צרכיו הפוליטיים של רה"מ קובעים במידה רבה את החשיבות שהוא מעניק לרפורמות. מה עוד שאליבא במימסר הכלכלי בישראל רפורמות אלו נחוצות לחידוש הצמיחה ועל כן אין. מנקודת ראותו, סתירה בין

צרכיו הפוליטיים לצרכי המשק. רוצים רפורמות ללא הצמדה לקיצוץ

כלומר, מנקודת ראותם של מקורבי המדיניות הכלכלית בליכוד, אין לבוא אל ציבור עם סתם עוד תוכנית לקיצוצים בלתי אפשריים בתקציב, שכן הציבור יתייחס, ובצדק, בספקנות רבה לצעד כזה. במקום זאת רה"מ ירצה להציג לפני דעת הקהל, ומוטב בצורה דרמטית, חבילה רפורמות שיכללו פתיחת המשק ליבוא הון ולהשקעות מחו"ל, אפשרות למקום לתת אשראים חופשיים, רפורמה של שוק המשכנתאות וכו'.

מנקודת ראותם של אנשי הליכוד, השמרנות של אנשי האוצר המעכבת ומפחות רצויות. הצמדת החבילה למידת הקיצוץ בתקציב, הם טוענים, פירושה להעמיד את העגלה לפני הסוסים.

מי ייצא מנצח מהוויכוח — הפוליטיקאים מהליכוד או הפקידות הכלכלית הממשלתית — נדע רק בעוד כמה שבועות. עד אז מובטח שהמתח יעבור ויילך.

אילן אברהם

איוואן האיום של הוול סטריט

לאחר שהאמריקנים הסגירו את איוואן דמיאניוק לישראל, נותר להם "איוואן האיום" בוסקי, איל הבורסה שנקנס לפני כשבועיים ב־100 מיליון דולר, לאחר שהואשם בניצול מידע פנימי להריפת הון מספקולציות במניות. בתואר "איוואן האיום" נודע בוסקי זה שנים, והשבועון "טיים" הכתיר אותו בתואר הזה בשער גליונו האחרון.

בשבוע שעבר גילה "וול סטריט ג'ורנאל", כי רווחיו של בוסקי מהעסקות שביצע בוול סטריט, בעזרת המידע הפנימי שסופק לו על־ידי שותפו דניס לווין, הגיעו ל־204 מיליון דולר. קודם לכן דיווח בוסקי לרשות

איוואן בוסקי
הסקנדל של השנה

חברות וייעץ בתווך זה לחברת ההשקעות "דרקסל ברנהם למברט". בגליון האישום נגד בוסקי נאמר, כי הוא ביצע עסקות על סמך המידע שקיבל מלווין. בתמורה התחייב לשלם לו 4 אחוזים מהרווחים מכל עיסקת מניות שהתבססה על מידע זה.

עוד עולה מגליון האישום, כי השניים הסכימו שלווין יזכה ברווחי העסקות במניות של חברות שהיו מועמדות להשתלטות, כמו "יוניון קרבייד" ו"ג'נראל פוד", ללא קשר למידע שסיפק.

כללי המשחק של בוסקי היו: להמר על השקעות ברכישת חבילות־ענק של מניות של חברה מסויימת, תוך הערכה, או באמצעות מידע, שהחברה תתאחד עם חברה אחרת או

האמריקנית לניירות־ערך כי מדובר בכ־50 מיליון דולר.

לטענת "וול סטריט ג'ורנאל" מדובר בשבע עסקות מניות שביצע בוסקי בין פברואר 85 למארס 86, בעזרת המידע שסיפק לו לווין. לווין, הנחשב אף הוא כאחד מילדי הפלא של וול סטריט, התמחה במיזוגים של

להשתלטות על חברות כמו "נביסקו" ו"ג'נראל גו". בין 22 ל־29 במאי קנה כמויות גדולות של מניות "נביסקו". כעו במאי הודיעה החברה כי היא מנהלת מגעים על אפשרות מיזוגה עם חברה אחרת, וכעבור יום מכר בוסקי את כל המניות שהיו ברשותו ברווח של 4 מיליוני דולרים.

רווח זה של 4 מיליוני דולרים הוא כ"סימלי" לעומת מה שהניבו הספקולציות שלו בעבר. לפני כשנתיים הצליח לגרוף 40 מיליון דולר ביום אחד, על־ידי עיסקה מוצלחת במניות חברת "גטי".

פרשת בוסקי גרמה מבוכה רבה בקהילה היהודית בארה"ב, כיוון שבוסקי נשוי לבתו של סילברסטין, בת למשפחה יהודית עשירה, ונחשב כאחד התורמים הגדולים ביותר למגבית היהודית. בעקבות הפרשה יכולה לחקירה עשרות אנשים, ביניהם יהודים עשירים רבים התורמים לישראל, ובעת הקהילה היהודית שורות עתה דאגה ממש התקפה אנטישמית נגד היהודים המפורסמים.

תחזיק בעלים. ואז יזנק ערך מניותיה בבורסה. שערי המניות יכולים לעלות במצב כזה באופן תלול, מאחר שמשקיעים מוכנים לשלם סכומים גבוהים כדי להשלים את השתלטותם על החברה — ומצבים כאלה ניצל בוסקי במסחר בוול סטריט.

העסקות שביצע בוסקי קשורות

אודי נחשון

בישראל מתקשים בחקירות

אליעזר שילוני
יו"ר הרשות לני"ע

בתיקון לחוק ניירות ערך מ־1981 (סעיף 52) מוגדרת בישראל העבירה של שימוש במידע פנימי לצורך עשיית רווחים, אולם עד היום לא הוגשה תביעה משפטית לפי סעיף זה. לדברי יו"ר הרשות לניירות ערך, אליעזר שילוני, אנשיו מכינים בימים אלה תיק הקשור לעבירה של שימוש במידע פנימי, ובשלב זה לא ניתן לחשוף את פרטי החקירה.

על־פי החוק הישראלי, ניתן לגזור על אדם שהורשע בשימוש במידע פנימי לצורך רווחים בעסקות ניירות־ערך עד שנת מאסר אחת, וכמובן קנס. אולם שילוני מציין כי במקרים כאלה קשה מאוד להוכיח, שאכן היה שימוש במידע פנימי. "אתה יכול לדעת לפעמים שמניה מתרוממת פתאום, אבל בין זה לבין הידיעה ממי קיבל אדם מסויים אינפורמציה פנימית המרחק גדול, וקשה להכין תיק כזה", אומר שילוני.

לדבריו, הרשות לניירות ערך סובלת ממחסור חמור בכוח אדם, המקשה על ביצוע חקירות מסוג זה, כמו גם על חקירות אחרות שמנהלת הרשות. **א.נ.**

מבזקים כלכליים

● **חברות הבנייה והתשתית** אינן מוכנות עוד להשלים עם התופעה שחברות ותאגידים ממשלתיים מבצעים עבודות באורח עצמי. על רקע המשבר החמור הפוקד את הענף, תובעים ראשי המוסד המאוחד לענף הבנייה, שכל העבודות יוצאו לביצוע באמצעות מיכרזים פומביים, בהם יוכלו ליטול חלק כל החברות בארץ.

● **כ־80 אלף תאונות עבודה**, מהן קלות, בינוניות וגם קטלניות הגורמות למותם של עובדים, נגרמות מדי שנה בישראל. למרות המאמצים הרבים שמשקיעה שורה של גורמים, כמו המוסד לבטיחות ולגהות, שירות הפיקוח על העבודה במשרד העבודה והרווחה, הקרן לפעולה מונעת ומחקר הבריאות בעבודה והמוסד לביטוח לאומי וההסתדרות הכללית — נשאר מספר הנפגעים בתאונות עבודה גבוה מאוד. כתוצאה מתאונות העבודה, הוצאות נגרמות למשק הלאומי ישירות ועקיפות בהיקף של 300 מיליון דולר בשנה, מהן הוצאות ישירות בסכום של כ־100 מיליון דולר. ההוצאות הן פגיעה בארם העובד, הפסד שכר עבודה, הפסד ייצור, עלויות כספיות נוספות ועלויות נוספות שלא ניתן לבטאן בערכים כספיים.

מדי שנה בשנה נהרגים בתאונות עבודה בישראל כ־250 איש וכ־1.1 מיליון ימי עבודה אובדים למשק הלאומי. כלומר, בכל יום עבודה נהרג בישראל בתאונת עבודה עוב אחד לפחות.

● **מינהלת הביטוח הלאומי** אישרה העלאת מקסימום תשלום דמי הביטוח לשכירים משלוש פעמים השכר הממוצע לארבע פעמים השכר הממוצע. כל תוספת הגבייה משינוי המקסימום לגבייה — שאומדנו 75 מיליון ש"ח נטו, תוחזר למעבר אוטומטית על־ידי הפחתה כוללת של 0.4% בדמי ביטוח שמשלמים השכירים.

● **תיקרת הערבויות להבטחת אשראי** של הבנקים תוגדל מ־27.11.86 ב־2.4 אחוז ביחס לסכום התיקרות שנקבעו עד ליום 30.10.86. בהתאם לעליית מדד המחירים לחודש אוקטובר. בתיקרת ערבויות המכירה (ליסינג) לא חל שינוי, הנחיות על כך נמסרו לבנקים על־ידי מנהל המחלקה המוניטארית בבנק ישראל.

● **המשק הפרטי בישראל משקיע כ־** חודש כמיליון דולר וחצי בהתקנה ובתחזוקה של מערכות אלקטרוניות משוכללות להגנת מפעלים. המפעלים משקיעים סכומים גדולים במערכות הגנה ואבטחה כדי לעמוד בדרישות החמורות ובתקנים שמטילים עליהם גופים ממלכתיים וחברות הביטוח.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מיסוי רכב

הוועדה לא התבקשה לטפל וההסתדרות שתקה

לאחר תשעה ירחי לידה הגישה ועדת שטראוס את המלצותיה בקשר למיסוי השווי של רכב פרטי שניתן ע"י מעביד לשימוש העובד. וכן לגבי בעיית מיסוי רכב של עובדים וחברות. "הוועדה הציבורית לבחינת היבטי מס בשימוש ברכב", בראשות רואה החשבון ישראל שטראוס מונתה כבר על־ידי שר האוצר דאז יצחק מודעי. בנוסף המלצות של הוועדה פגם מראש במסקנותיה העקרוניות, משום שהיא לא נתבקשה לדון בכל היבטי מס הכנסה הנוגעים לרכב אלא בשני קטעים מקריים בלבד.

מסקנותיה הוועדה עצמה מגלה ליקוי זה בתפקידו של שר האוצר לשעבר (ועוד כמה תפקידי שר לשעבר) במסקנות נאמר, הוועדה לא נתבקשה לטפל בהיבטי מס הכנסה הנוגעים לכיסוי הוצאות להחזקת רכב של נישום שכיר המשתמש ברכבו לצורך עבודתו, בבעיות מיסוי הקשורות בהשקעה ברכב לפי חוקי המיסוי, כגון זה של תשלום מקדמות על הוצאה עודפת בשל הוצאות להחזקת רכב ע"י נישומים מאוגדים וע"י גופים ציבוריים ומוסדות שאינם עוסקים בעסקים, יצוין", נאמר עוד בדו"ח, "כי הטיפול בהוצאת החזקת רכב על־פי חוק מס ערך מוסף, ולפי חוק הביטוח הלאומי, הינו שונה מהטיפול לצורך מס הכנסה. אף באלה לא נתבקשה הוועדה לטפל".

השכירים מפסידים במס השולי

הטיפול בנושאים אלה הוא הכרחי כיום, לאחר שמסקנות ועדת שטראוס פורסמו. מכל מקום, יש לבחון המלצות אלו מחדש, לאור התעורר להוריד את עלות העבודה בסקטור היצרני ולהקטין את התשלומים בשירותים ציבוריים. במיוחד כך, כיוון שבמהלך השנים נקבעו דפוסים של תשלום להחזקת והוצאות רכב לעובד לצורך עבודתו.

הכלל מיסוי מלא על העובד בגין הוצאותיו בייצור הכנסה עבור המעביד, גם אם המס מגולם ע"י המעסיק, פוגמת קשות באפשרות התחרות של עובדים רבים. כתוצאה ממיסוי זה, מוצאים את עצמם שכירים רבים בשיעורי מס שולי של 60 ו־50 אחוזים, למרות ששכרם האמיתי אינו משייך אותם לקטגוריה זו. עובדים אלה בוודאי מאבדים את העניין בעבודה נוספת ובהשתכרות נוספת. כיוון שהם מוצאים את עצמם ללא כל הצדקה בשיעורי מס שהמחוקק לא התכוון כלל להטיל עליהם.

מאידך, גם המעסיקים סובלים מניפוח הוצאותיהם. מדובר כאן בניכוי מלא כהוצאה לשם ייצור הכנסה שלא ניתן לנכותה ממס. זה שיעור המס האפקטיבי של המעסיק גדל וההוצאות מתנפחות. מדובר על כך שלמהנדס, על מנת שישתכר 1000 דולר נטו, יש עלות של 3000 דולר. הסיבה העיקרית לכך נעוצה דווקא בתיקון זה, שאולי היה מוצדק בתקופת בן־שחר ואולי גם אז לא, אך כיום אינו מוצדק כיום.

לכן אין מנוס ממינוי ועדה נוספת ע"י שר האוצר הנוכחי משה נסים, לטיפול ובחינת כל אותם נושאים ושאלות שהשר מנע מוועדת שטראוס לטפל בהם.

לאחר סקירת הפגם בכתיבת המינוי מטעם שר האוצר והנושאים שבהם ועדת שטראוס לא טיפלה, יש לדון בנושאים שהוועדה כן טיפלה בהם.

הוועדה ממליצה לייקר את השימוש ברכב צמוד של המעביד ע"י עובדים שכירים. לגבי רכב שגילו עד חמש שנים תתבטא תוספת הזקיפה שיראו אותה כהכנסת העובד בין 4 ל־21 אחוזים לעומת הסכומים הנוכחיים. ולגבי רכב גדול בין 200־1800 סמ"ק תהיה תוספת של כ־40 אחוז. לפיכך ישלמו עובדים אלה מס הכנסה בין 50 ל־500 ש"ח לחודש.

במקרים רבים, סכום המס כלבד עשוי להיות גבוה מההנאה האישית של הפקידות הבכירה ועובדים בעלי ניירות הכרחית המקבלים רכב מסוג זה. לכן גם המלצה זו, שלכטת עושה צדק בדירוג ההנאה לפי דגם המכונית, גילה וגודלה, תגרום תוספת לחצים על סולם השכר, כי מדובר בדרך כלל בעובדים חיוניים למפעל או בפקידות בכירה בשירות הציבורי.

הקטנת הסירבול הביורוקרטי

לעומת כל ההכבדות על השכירים, מקלה הוועדה עם העצמאיים וחברות. לגבי מכוניות פרטיות מוצע להתיר את כל ההוצאות המשתנות המתייחסות לפעולות עסקיות על־פי הקריטריון שכל נסיעה מעל ל־9,000 ק"מ בשנה ומחצית ההוצאות הקבועות יוכרו כהוצאה לניכוי ממס. יש בכך שיפור גדול למדי לעומת המצב הנוכחי.

יש לברך על המלצת הוועדה לבטל את הסירבול הביורוקרטי של תעשיית יומני הרכב שמרר את החיים לאנשים רבים ולא היתה אלא פיקציה שרק פירנסה פקידים מיותרים. הן אצל מנהלי "היומן" והן אצל בודקיהם. קריאת רישום הקילומטרז' בתחילת השנה ובסופה בהחלט עשויה להספיק. אך מן הראוי היה להוסיף קריטריון, שבדומה לספירת מלאי ע"י רואה החשבון של הפירמה יתנו גם אישור שאכן קילומטרז' זה מופיע בלוח השעונים, או כל קריטריון בדיקה אובייקטיבי אחר.

הוועדה גם ממליצה להרחיב בשיעור ניכר למדי את הפטור והניכוי מההוצאות גם לעוסקים שלא קיבלו אותו עד כה, כגון חנוונים, רופאים וכו'. קשה יהיה לקבל את האפליה שרופא ילדים העובד מביתו יזכה בפטור בעוד שעמיתו, העוכד בקופת־חולים או בבית־חולים, יהיה חייב במס מלא על מלוא ההוצאה. דבר זה רק מוכיח כי ארגוני העצמאיים הגנו על האינטרסים של חבריהם, בעוד שארגון הגדול ביותר שאמור לייצג את האינטרסים של השכירים נמנע מלהגיש תזכיר לוועדה, למרות קיום מחלקה העוסקת במיסוי בהסתדרות הכללית של העובדים. הוועדה עצמה מציינת לגנאי, ובצדק, ש"ההסתדרות וחברת העובדים נמנעו מלהתייחס לנושא, הנוגע לעשרות אלפי שכירים ולאלפי כלי רכב של מפעלי חברת העובדים. בעוד שכל ארגוני המעסיקים העיקריים, וארגונים רבים של עצמאים, הגישו לוועדה הצעות ותזכירים". נוסף על הגינוי הכללי בהמלצת הוועדה ניתן גם לציין שקולה של ההסתדרות לא נשמע גם בעת קביעת כתב הסמכות הפגום, בעת מינוי הוועדה.

בכך התעלמה ההסתדרות מנושא הנוגע לכ־100 אלף ויותר שכירים נוספים.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

ירידות גדולות במניות

בתערובות שהוגדרה כ"בלתי משמעותית" במסחר במניות ההסדר נפתח אתמול שבוע המסחר בבורסה. לוקך ההיצע במניות ההסדר הסתכם בכ־100 אלף ש"ח. במניות החופשיות היתה מגמת ירידה — פי 5 ירידות מאשר עליות שערים. ערך השוק של המניות החופשיות ירד אתמול ב־2.27%. הירידה הגדולה ביותר נרשמה בחיסורשי נמטו. שירדו ב־4.8% בממוצע ושעלו יותר מכלן — ב־113% — מתחילת השנה. המניות החופשיות עלו ב־64 ב־11 החודשים הראשונים של 1986. בחודש נובמבר בלבד עלו המניות החופשיות ב־5.1% ומניות ההסדר עלו ב־1.8%. ערך השוק של כל איגרות החוב הנסחרות בבורסה עלה ב־0.12%.

היצעור השקיע אתמול 1.5 מיליון ש"ח לקניות הנאמנות המתמחות במניות וכחצי מיליון ש"ח בקרנות המכונות סולידיות. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.46 ל־1.47 ש"ח.

בשוק המניות ירדו אתמול 238 שערים, לעומת 45 שעלו ו־97 שנשארו בלי שינוי. בהם ירדו 72 ב־5% ויותר ו־8 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 7 "מוכרים בלבד" ו־1 "קונים בלבד". ב־40 ני"ע היתה הפסקת מסחר. המחזור בשוק המניות הגיע ל־11.7 מיליון ש"ח, מזה כ־1.9 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר היתה מגמה מעורבת. עלו (ב־%): אי די בי — 0.1; דיסקונט ב' — 0.4; בל"ל — 0.4. לעומתן ירדו: איגוד רג' — 0.4; מזרחי ש' — 0.2; מימון סחר 1 — 0.3. תשואותיהן השנתיות המובילות נעו בין 13% ו־16. (בל"ל) ל־16.38% (הפועלים ש') הפועלים מ' — 16.25%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו ירידות: הספנות 0.1 — 5.8; הספנות 0.5 — 7.6; הבינלאומי — 3.7; פי בי — 3.2. לעומתן עלתה אוה"ה ב־3.6%.

במניות החודשיות בלטו הירידות: סחף 1 — 14.7; חירון 5 — 15.0, ב־10% ירדו: יעגא, ניקוב 5, מן 1, תאת 5, תגל 1. לנדקו 0.1, הסנה ירדה ב־4.1%, שופרסל ב' — ב־3.4%, דלק — ב־2.3%, איזורים — ב־3.1%. הכשרת הישוב ב־0.2%, עלית — ב־5%, פולגת 1 — ב־1.1%, פולגת 4 — ב־1.1%. אלביט — ב־1.7%, כלל תעשייה — ב־2.2%. ים המלח ב־1.0, מפעלי נייר ב־2.1%. כלל ישראל 10 — ב־5.1%, אי די בי פיתוח — ב־3.8%. לעומתן לא נרשמו עליות שערים בולטות. למניות "נכסים בנין" היה עודף ביקוש, שטופק ללא שינוי בשערן.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.04%, ומסוג "גליל 3%" בחצי אחוז. הצמודות למט"ח עלו ב־0.09% בממוצע. המחזור בשוק האג"ח עלה ל־6 מיליוני ש"ח, מזה 1.1 מיליון ש"ח בסוג "שגיא" ו־1.9 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

במלוות קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.53% ל־1.65% והתשואות השנתיות בין 20.15% ל־21.65%, תוך מחזור קטן, של 367 אלף ש"ח.

חברת מלונות "דן" הודיעה כי מחזור הכנסותיה התפעוליות בשטח החודשים שנסתיימו ב־31.8.86 הסתכם ב־21.8 מיליון דולר, לעומת 22.0 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. כ־50% ממחזור ההכנסות של החברה הינו מתיירות חוץ, לעומת כ־60% בתקופה הקודמת. הפסדה המותאם לאחר מס לתקופה הנסקרת הסתכם בכ־1,915 אלפי ש"ח, לעומת הפסד של כ־288 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה הרווחית מוסברת בירידה בלינות תיירים, בשיעור של כ־30%; במדיניות הכלכלית של הממשלה, שהקפיאה את שער הדולר על אף הגידול שחל בהוצאות, ובפתיחת מלונות חדשים. בתקופת הדו"ח החלה החברה להפעיל שני מלונות חדשים (דן פנורמה בת"א, ודן פנורמה בחיפה) וההפסד התפעולי מהפעלתם השפיע על הקטנת רווחיות החברה.

"מחודיץ": הנהלת החברה החליטה להמליץ על חלוקת מניות הטבה בשיעור של 50% לשנת 85/86, בה ירד הרווח הנקי שלה ל־1,368 אלף ש"ח לעומת 3,915 ש"ח אשתקד.

אלחנן הורוביץ

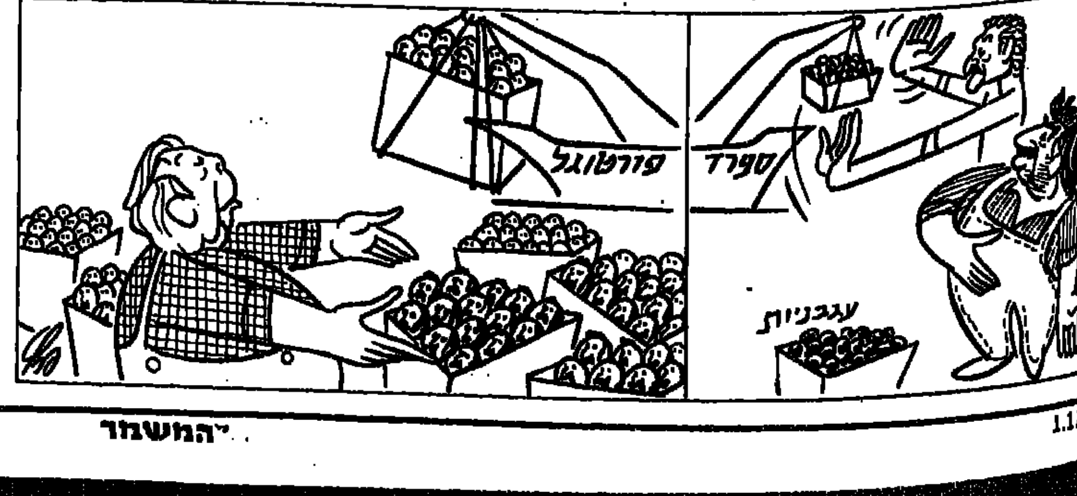

טור החדשות

החקלאות חסכה 19% מצריכת המים

החקלאות קיצצה אשתקד את צריכת המים שלה ב־19 אחוז, בעוד הצריכה התעשייתית והביתית קיצצה ב־6 אחוזים בלבד. התפוקה החקלאית גדלה גם השנה, ב־5.4 אחוזים — נתונים אלה נמסרו על־ידי חברת "מקורות".

כלכלני המרכז החקלאי בדקו ומצאו, כי בשבע השנים 1978־1985 הוקמו 57 ישובים חדשים והערך הריאלי של התוצר החקלאי עלה מ־1.48 מיליארד ל־2.26 מיליארד דולר. תוספת זו הושגה כמעט ללא תוספת מים שפירים.

לפיתוח ענף גידולי השדה נוצלה תוספת של כ־69 מיליון מטר מעוקב של מים שוליים, שאינם ראויים לשתייה. לעומת זאת, גדלה באותה תקופה הצריכה של מי שתייה לצריכה ביתית ותעשייתית בכ־70 מיליון מטר מעוקב.

נתוני "מקורות" מראים, שצריכת המים ב־1986 (חודשים אפריל־אוקטובר) לצרכי תעשייה ובית ירדה מ־254 מיליון קוב, ל־239 מיליון קוב. חיסכון של 15 מיליון קוב. שהם 6 אחוזים. בו בזמן חסכה החקלאות מהמים המסופקים על־ידי "מקורות" 132 מיליון ממ"ק.

"זהו קצה גבול החיסכון שהחקלאות יכולה לשאת", סבורים ב"מקורות".

יוסף גלילי

הריבית על ג'מבו ירדה ל־17%

בעקבות עודפי הנזילות שהצטברו במערכת הבנקאית אתמול והיום, מעריכים בבנקים שהריבית על פקדונות "ג'מבו" עשויה לרדת מ־17 אחוז, לאחר שהיא התייצבה על שיעור זה במהלך נובמבר.

מחר הוא המועד האחרון לתשלום היטל הרכב בתשלום אחד, ובגלל שיעור הריבית הגבוה על פריסת ההיטל ב־4 תשלומים מעריכים שרבים יעדיפו לשלמו עד היום בצהריים. הגבייה תקטין את עודפי הנזילות של הבנקים, אולם בבנקים מעריכים כי לא תהיה לכך השפעה ניכרת וכי שערי הריבית יירדו מעט.

בעקבות מגמות המסחר בשוק המניות בשבוע שעבר, ולנוכח הדיונים המתקדמים על גיבוש תוכנית כלכלית מקפת, ממליצים בבנקים לבדוק באופן תכוף יותר את מרכיב והרכב המניות החופשיות בתיק ההשקעות.

כלכלני אחד הבנקים הגדולים הנליצו להשוות את שווי השוק לשווי הכלכלי של החברה, ולהעריך כיום השקעה באמצעות קרנות נאמנות המפוזרות את השקעותיהן על פני מספר גדול יותר של מניות.

אותם כלכלנים מפנים את תשומת הלב להתרחבות משמעותית במעגל המשקיעים בבורסה בשבוע שעבר, שבאה לידי ביטוי, בין השאר, בגידול ניכר במחזורי המסחר וכן בגידול משמעותי, הן מבחינה כמותית והן מספרית, בביצוע עסקות מחוץ לבורסה.

אודי נחשון

מכת השכרות גורמת נזק במיליארדים באירופה ובארה"ב

שתיית משקאות חריפים במקומות העבודה והתמכרות של עובדים לסמים גורמים למעסיקים נזקים של מאות מיליארדי דולרים בשנה — קובע מחקר ארגון העבודה הבינלאומי שפורסם בז'נבה.

מסתבר, כי האלכוהוליזם מסב מדי שנה נזק של 100 מיליארד דולר בארה"ב, כיוון שהוא מהווה הסיבה העיקרית לתאונות עבודה ולהעדרויות של עובדים. הנזק בקנדה מגיע ל־7.6 מיליארד דולר ובבריטניה ל־1.5 מיליארד דולר לשנה, ואילו בשוויץ הוא מסתכם ב־5 מיליון פרנקים ליום.

המחקר מציין, כי כ־20 השנים האחרונות עלתה הצריכה העולמית של משקאות חריפים ב־50%, של היין ב־20% ושל הבירה ב־124%. להערכת בעלי המחקר, 50 מיליון איש צורכים סמים קלים וקשים, נוסף על המיליונים המשתמשים בכדורי שינה ובכדורי הרגעה.

המתמכרים לאלכוהול וסמים נמצאים בכל המקצועות, קובע המחקר, אבל השתייה המופרזת נפוצה יותר בקרב הימאים, עורכידין, מנהלים, אנשי צבא ושוטרים, בעוד ההתמכרות לסמים היא גבוהה בקרב נהגי משאיות, טייסים אזרחיים וכן רופאים ואחיות בעלי גישה קלה לתרופות.

הסוביטיים ביקשו סיוע

המחקר אינו מעריך את הנזק מבחינת נזקי הכספים שגורמים הסמים, ואינו מביא נתונים על ממדי השיכרות בבריה"מ, אולם נאמר בו שבריה"מ ביקשה מן הארגון לסייע לה בהפעלת תוכניות למניעת השתכרות במקומות עבודה.

תוכניות כאלה מופעלות כבר ב־4000 מפעלים בארה"ב, ובעקבותיהן ירד אשתקד שיעור ההעדרות במפעלי "ג'נרל מוטורס" ב־40%.

יוסף אלמרן, ז'נבה

מכוניות ללא קילקולים מדירות שינה מבעלי המוסכים

המוסכניקים מודאגים מחוסר פרנסה. יו"ר איגוד המוסכים בישראל, אריה מטוס, חזר בשבוע שעבר מהדיונים להכנת הקונגרס של האיגוד הבינלאומי לסחר מכוניות, תיקונים ושירותים, שייערך במאי 87 בהאמבורג.

לדבריו, תועלה בקונגרס האפשרות שבעתיד הקרוב יוחל בייצור מכוניות שכמעט אינן נזקקות לשירות. במכוניות אלה תידרש החלפת שמנים רק אחת לשנה וטיפול מונע בתדירות דומה.

מטוס מסר, כי בינתיים הוקמה ועדה מקצועית מצומצמת, שתגיש לראשי האיגוד הבינלאומי דו"ח ביניים לקראת הקונגרס בהאמבורג.

א.נ.

גידול של 4.4% במספר המועסקים בתעשייה

ברבע השלישי של 1986 (יולי־ספטמבר) הגיע מספר השייכים לכוח העבודה האזרחי (בגיל 15 שנים ומעלה) לכ־1,486 מיליון נפש בממוצע לשבוע. 51.0% מכל בני 15 ומעלה. השיעור לא השתנה לעומת הרבע הקודם — מסרה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

שיעור הבלתי מועסקים המחפשים עבודה באופן פעיל ירד מ־7.9% ל־6.8% מכוח העבודה האזרחי, ומספרם הגיע לכ־101,000 נפש. הירידה במספר הבלתי מועסקים היתה גדולה יותר בקרב הנשים (18.0%) מאשר בקרב הגברים (8.0%). במקביל לירידה במספר הבלתי מועסקים, היתה עלייה במספר המועסקים ל־1,379 מיליון נפש, גידול של 1.5%.

מספר המועסקים בענף התעשייה בתשעת החודשים הראשונים של 1986 הגיע ל־320,000 נפש, גידול של 4.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. גם במספר המועסקים בענף המסחר, שירותי אוכל והארחה היתה עלייה ומספרם הגיע ל־176,000 נפש בינואר־ספטמבר השנה, גידול של 7.1% בהשוואה לאותה תקופה ב־1985. לעומת זאת, ירד מספר המועסקים בענף הבינוי ומספרם הגיע לכ־63,000 נפש, ירידה של כ־13.0% לעומת ינואר־ספטמבר 1985. מספר המועסקים בענף השירותים הציבוריים הגיע בינואר־ספטמבר השנה ל־404,500 נפש, בדומה למספרם באותה תקופה ב־1985 (כ־406 אלף נפש).

מבט ראשון

מגע ישיר עם הנוף

מאת דורית קידר

בבית האמנים ברחוב אלחריזי שבתל־אביב מציגה אקוארלים יונה שילה.אם נוטיה של הר אבן בגאלריה האוניברסיטאית בת"א. (ראה מדור יום שישי) מבוססים כולם על נופי חוץ מנקודת מבט רחוקה. הרי שאצל שילה — ישנו גיוון. היא מציירת נופים, נופי פנים בית, דומם ומפשט. בהתאם לתכנים השונים — משתנה צורת הנחת המכחול ומשתנה אף האיכותיות.

ב„גמל יפו" (אקווארל מספר 20) הצביעה מאוכרת גואש דווקא, כאשר הכתמים מבודדים זה מזה, בשעה שבתמונה מספר 6, „נוף בחלון" ישנו מעין מיזוג צבעים. במקום שהצביעה שרה באמת — מתקיים מגע ישיר עם הנוף כמו „צריף שחור" (מספר 9), „נוף עם ברוש" (מספר 10) ואפילו ב„פנים חדר ונוף". אבל כאשר האמנית זונחת את ההסתכלות הישירה ובעקבותיה את ההשראה ללא מתווכים — היא מתחילה להיכשל. כך נראים הדברים בעבודות שרוצות להיות מופשטות. הצבעים דחוסים, לא זורמים, מאולצים. הדבר ניכר אף ב„דומם" (מספר 17), שבו כנראה האמנית חשה שמשהו חסר והיא מוסיפה את החסר בצורה מלאכותית, על־ידי העמסת הרקע ללא הכרח.

הר אבן לא בוחלת בהצגת תערוכה שלמה על נוף הנשקף ממרחקים. משום שהנוף הזה, הנושא הייחודי בו בחרה, הוא כנראה עבורה קרש קפיצה אל תוך ההשראה. אינה חושבת על תכנים כ„רומם", „נוף פנים" וכו'. לא רק על יכולת העברת הנחווה על־ידיה לתוך שפת הציור, וזה בעצם העיקר.

שילה יודעת לחוות והדברים ניכרים. כאמור, שלוש העבודות המצויינות המוזכרות למעלה. כדאי אם כן שתניח לרעיונות אפריורי ותיסחף אחרי עיניה וליבה.

בקומה השניה מציגים אמנים מתלמידיו של האוצר איציק עדי. ניתן לראות תו משותף ליצירות: מריה מעורכים, דגש על מערך כתמיות. עשייה הבוחרת ב„אסמבלאז'" (לקט אמצעי ביטוי שונים) כקו מנחה. צבעוניות עשירה. מהירות העשייה ואף דגש על ידע ריישומי. התוצאה הסופית סבירה בהחלט. אבל נראה שהאמנים עדיין נמצאים בשלב של חיפוש האיך ומשום מה לא הגיעו עדיין לשלב שבעצם צריך לשמש כנקודת מוצא: מה היא האמנות עבורי, האמן. איך היא מתקשרת לחיי, איך היא הופכת לכלי ביטוי שלי ורק שלי להעברת מסרים הייחודיים לי".

התוצאה בשטח — אמנות פריג'ידית. וזאת למרות הצבעוניות שבה. תוצאה ישירה של העדר האיפיונים האישיים. אולי כדאי שכל מחנך לאמנות — אם תיאורטית ואם מעשית — יראג, בד בבד, לפיתוח מודעות האמן, הלומר לעצמו ולדרכו כנקודת וינוק ראשונית.

תערוכות פתוחות עד סוף החדש.

עינן כהן מציג בגאלריה של שרה לוי. אף אצל אמן זה ישנם רבדי השראה שונים. כאשר באחרים הוא מחדיר את היסוד הצורני הבולט ובאחרים — הוא נותן דרור להתבטאות ספונטאנית כאוטית. צבעונית וצועקת יותר. כובן שיסודות מבניים ורציונליים כשלעצמם שווי ערך ליסודות ודרכי ביטוי אחרים. הבעיה נוצרת כאשר האמן צריך למצוא דרך שתבטא בצורה המהימנה ביותר את הלך חשיבתו. היסוד המבני שמתקיים בעבודות הגדולות על בד או בעבודות על נייר בשחור — פחות משכנעות מעבודות הנייר „הצעקניות".

נראה שבאלה האחרונות — מרגיש האמן את הכאוס של הטבע. והאדם המתערה בו ללא הכר. בצורה החזקה ביותר. הצבעוניות בוקעת דרך האקריליק, רצה לכל עבר, מכתימה, משרבטת, זורמת ונהנית מעצמה וכנראה זו עוד נקודה חיונית לאמנות טובה. התערוכה תינעל ב־18.12.

לאוהבי דיוקנאות בצילום כדאי לגשת ולראות את התערוכה במכון גיתה. (מידע על מועד הנעילה במכון עצמו) ישנה כאן תהלוכת דמויות מגרמניה שנשאבה מכל רבדי החברה. הדמויות מביטות נכחן, בפשטות, ללא תיאטרליות. הן מה שהן והצלם ידע היטב למסור את „מה שהן", על הפסיכולוגיה המוסווית וההוויות המתקשרות.

עינן כהן בגאלריה שרה לוי

קולנוע

חמושים בשטויות

„חמושים ולא מסוכנים" — בקולנוע אסתר בתל־אביב

מאת יעל ישראל

שלומיאלים הם נושא אהוב בקולנוע למן ראשיתו. גדולי הקומיקאים מימי הסרט האילם ואילך השתמשו בגימיק הזה. שתמיד מצליח להצחיק: צ'רלי צ'פלין, לורל והארדי, דני קיי ואחרים שילבו מעת לעת בקאריירה הטילמאית שלהם את דמות השלומיאל. או שאימצו אותה כדרך התבטאות כמו ג'רי לואיס — השלומיאל הנצחי. לעיתים גם יצרו דמות של שלומיאל, כזה שנתקל בקירות אבל תמיד יוצא מהתסבוכת בלי, אף שריטה וגם הוא לא יודע איך זה קרה לו — כמו צ'פלין הגדול. שהשתמש בזה לא אחת בבניית דמות הנווד הקטן. הטראגיקומי. גם בשנים האחרונות [...]

משטרה לשעבר שהורחק מהשירות [...] „שגיאה" שוטרים שסרחו גונבים [...] באישון לילה. ועם כוא תגבורת [...] מצליחים להפוך את הסיטואציה כאילו [...] הוא הגנב. ועם מזל כזה גם אלוהים לא [...] לעזור.

החלמאי השני הוא נורמן קין (יוג'ין לוי) פרקליט שנון ובקיא בחוק אך [...] בתגובותיו, שלא הצליח להשתלב [...] המשפטית. בחברת השמירה הם [...] בצוותא ומקווים לחשוף שערוריות, [...] ושחיתות ולהוציא את הצדק לאור. [...] כל כך פתרנים, שכבר במשימה [...] מצליחים לעבוד עליהם. זה היה יכול [...] סרט מתח על זוג בלשים שמגלים [...] בצמרת האיגוד המקצועי של אנשי [...] ומגלים שראש האיגוד (רוברט לוגיה [...] משונן") הוא בעצם מאפיונר [...]

„חמושים ולא מסוכנים" – מושחתים בחווילות פאר
בתמונה: יוג'ין לוי וג'והן קנדי

הקולנוע מלא בקומדיות הבנויות על מצבים מצחיקים, שקורים לשלומיאלים טיפשים המתייחסים אל עצמם בכובד־ראש כמו אנשי חלם.

סרטים שהוצגו לאחרונה ומתייחסים לסוג הראשון של שלומיאל חלמאי, שיוצא תמיד בשן ובעין ותמיד מרמים אותו, היו „חכמים כלילה" של בריאן דה פלמה, „מרגלים שכאלה" של לנדיס, ו„חמושים ולא מסוכנים" — סרטו החדש של מריק לסטר. שבשנה שעברה עשה את ההצלחה הגדולה: „קומאנדו" עם שווארצנגר השרירי. שם ירו, רצחו וכיסחו על באמת, עליפי מיטב כישורי ראמבו. ב„חמושים ולא מסוכנים" — אומנם יורים, אבל הרוב קורה שם בשל טעות מגוחכת. המדובר בצמד מאבטחים פרטיים שעובדים בחברת שמירה: פרנק דולי השמן והמסורבל (ג'ון קנדי מ„האחים בלוז"), איש

למרות שהוא גר בבוורלי הילס. אבל [...] אחרי הכל רק קומדיה. הם יגלו [...] השחיתות וכבודם יושב להם [...] טימטומם והשטויות שהם עושים, אף [...] נוטרתו של סרט שופע בדיחות [...] לעשות צחוק מהסביבה היומרנית [...] אמריקה ולוס־אנג'לס בפרט. בערך כמו [...] בקומדיה „חטיפה נעימה", המוצגת [...] הקולנוע. מיליונרים מושחתים [...] בחווילות פאר בבל־אייר, מסיבות [...] של החברה הגבוהה, מכוני בריאות [...] נראה כאילו כל אמריקה קופצת [...] אירובי, נשים שריריות שבונות גוף [...] האופנה. הומואים בלבושו של [...] סקס בדאון־טאון עם חלונות [...] מטרה להומור של הסרט. ואגב, [...] צולמו באתרים המקוריים במחוז [...] על שכונותיו המפוארות ואחרי [...] המפוקפקים בהוליווד השוקעת.

הצגת ילדים

אלאדין ומנורת חנוכה

„אלאדין" — מחזמר בבימוי קארול טוד בהפקת „תיאטרון יובל" ו„קו הפקות"

„אלאדין" — בדיחות להורים ולילדים. מימין: ששי קשת, יזהר כהן, רחל חיים ואריק לביא

מאת שלמה סלוצקי

אלאדין — כידוע — הוא גיבור אחד מסיפורי אלף לילה ולילה שמקורם באזורנו והוא עצמו ילד תמים מארץ סין. אלא שאלינו הוא יגיע הישר מלונדון, בלבוש מחזמר בסיגנון ה„פאנטומיים".

הבמאית קארול טוד כבר הגיעה אלינו במטוס לחזרות וצוות השחקנים המקומי, יזהר כהן כאלאדין, רבקה מיכאלי (אמו), אריק לביא (הקוסם הרע אבן עזר), ששי קשת ואחיו של אלאדין) רחלי חיים (הנסיכה) ומרדכי בן שחר (הקיסר) בין רבים אחרים, מצפה בכיליון עיניים לתלבושות המהודרות אשר שיחקו על במות לונדון זה חמש שנים, ועתה הן עושות דרכן בבטן אוניית משא, יחד עם סידרה ארוכה ומרהיבה של תפאורות.

את השחקנים, התלבושות והתפאורות יוכל הציבור הרחב לראות בכל אחת מעשרים ההופעות, שיתקיימו באולם הסינרמה הענק במשך שבוע חנוכה. לנו, העיתונאים שהוזמנו לפתיחה החגיגית של החזרות, היתה גם הזדמנות לשוחח עם הבמאית, קארול טוד, אשר זו לה ההפקה הרביעית במספר של „אלאדין". לישראל היא מגיעה לאחר שביימה אותה בתיאטרון ווימבלדון שבלונדון, בעיר מנצ'סטר ובטורונטו שבקנדה. קארול טוד ביימה ואף הכינה את הכוריאוגרפיה לשורה ארוכה של מחזות מצליחים; ביניהם אלביס, מיקאדו, הלו דולי, ג'יפסי, כרמן ג'ונס, ישו כוכב עליון, סינדרלה וכן למספר סרטים.

„דווקא משום שכבר עשיתי את אלאדין בכמה הפקות שונות, אך תמיד באנגלית", אומרת קארול טוד, „היה זה אתגר מרתק לעשות זאת הפעם במדיום שונה לגמרי ובשפה אחרת, שלצערי אינני מבינה אותה".

שפה אחת שכל אמן וכל במאי מבין, היא שפת מחיאות הכפיים והאולם המלא, או הריק. אשר לאולם, אין לקארול טוד סיבה לדאגה. כבר היום נמכרו כמחצית הכרטיסים למופעים. בעיקר לקליינט הגדול והקבוע לחגים — ועדי עובדים. ומכאן שעלות המופע, כשלוש מאות אלף דולר על־פי ההצהרה, כבר כוסתה, ואין ספק שהאולם הענק יתמלא עשרים פעם וגם יותר. אם יהיה ומה שמעלה שאלות קשות לגבי המוטיבציה להיות „אדיר" על הבמה. שהרי ידוע לך הכרטיסים נמכרו זה מכבר, ומספר ההופעות נקבע מראש. אך נשאיר זאת למקום אחר)...

אמרנו מחיאות כפיים. מחיאות צעקות והשתוללויות של ילדים והורים גם יחד — זה מה שהיה מצפה לראות כאן דן אלמגור, שתירגם בתרגום חופשי את המחזמר, כי זהו הסימן להצלחתו של פאנטומיים באנגליה. מחזות הזמר לכל המשפחה, המוצגים בין כריסמס לסילבסטר — עם זנבות של חודש־חודשיים — נקראים פאנטומיים ומהווים הזדמנות יחידה בה הילדים האנגלים המכופתרים מקבלים אישור מההורים לצעוק ולהשתולל כרצונם והופכים את הפאנטומיים לחגיגה ופורקן לכל המשפחה.

פאנטומיים זה לא רק עוד מחזמר, מסביר דן אלמגור בשכנוע של מי שאיכפת לו וחיות של קריין רדיו מנוסה — מדובר כאן במוסד ידוע, קבוע בסגנון החיים האנגלי. מוסד שיש לו כללים וחוקים משלו. בכל פאנטומיים יש תמיד גיבור צעיר, המגולם על ידי שחקנית ואמו של הצעיר, המגולמת על־ידי גבר. יש האיש הרע ויש סידרה ארוכה של שחקנים וזמרים ידועים. המופיעים בחאלטורה השנתית הזו שלהם מבלי לחשוש לפגיעה בתדמיתם.

בהפקה הישראלית לא כובדה המסורת האנגלית במלואה. יזהר כהן את אלאדין ורבקה מיכאלי את אימו. אך מסורת שדן אלמגור מבטיח לכבד היא, שהשחקנים מרשים לעצמם חריגות מהטקסט ולא פעם בדיחות דו־משמעויות. אחת בשביל הילדים ואחת, מעט גסה, עבור המבוגרים. דבר נוסף יהיו הפעלולים הטכניים, תפאורות הענק והתחפושות המובאים במיוחד מאנגליה ויגיעו בימים הקרובים לישראל.

נראה שאם הכל ילך על־פי התכנון וציפיות המארגנים, את מנורת אלאדין ישפשפו גם מעבר לשמונת ימי החנוכה, הבאים עלינו לטובה.

ג'אז

„בלו־בוקס" לסיבוב הופעות

מאת יוסי ונונו

הזדמנות להקשיב לג'אז אחר, אירופאי, תינתן עם בואה של להקת הג'אז ההרמונית „בלו־בוקס" לסיבוב הופעות בארץ בחסות מכון גיתה.

„בלו־בוקס", שלישיית ג'אז שמוצאה מחבל הרור התעשייתי בגרמניה, זכתה לפרסום ולהצלחה בינלאומית הודות להופעתה בפסטיבל הג'אז בברלין 1985 ולהקלטת „טוויט משיך".

ההרכב מתבסס על נגינת החצוצרן ראינר וינטרשלאדן, שהוא הסולן המוביל בנגינה המזכירה את מיילס דיוויס, שינויי קצב מהירים, נגינה עמומה, לוחצת, ליווי אנרגטי של המתופף פטר איימולר. כשנגן הבאס אלורים קוט מספק את הצד הפאנקי

בחלק מהקטעים [illegible] המוסיקלי. [illegible] האמריקאית, [illegible] אחרים [illegible] האירופאי של E.C.M. [illegible] חצוצרה [illegible] חקושה [illegible] מנוגנים [illegible] אלמנטים [illegible] ומוסיקת [illegible] התקליט של „טוויט משיך" [illegible] מסתברי [illegible] בג'אז הגרמני [illegible] וזו בנראה רק [illegible] מופע ראשון [illegible] 20.30 [illegible] 20.30 — 8.12

מאת יוסף שמי

סעד נפשי לקיבה עצבנית

לאנשים רבים יש קיבה „סגומה". היינו, מערכת העיכול שלהם סגומה. [...] כיב קיבה, כיב התריסריון ועוד תחלואים [...] פוקדים אנשים בגילאים שונים [...] שונות של האוכלוסיה. [...] מחלת מנהלים, הפוקדת אנשי [...] הנמצאים במתח בעבודתם. [...] היא שמחלות מערכת העיכול [...] בכל שיכבות האוכלוסיה. [...] למחלה אינה ידועה. על כן אין [...] המטפלים עליידי הרופאים.

[...] אצל חלק מהחולים יש מיחושים גם לאחר [...] ולמרות היעלמות הכיב, וגם ההיפך [...] — נעלמו המיחושים אך הכיב [...] כשהרופא מאבחן כיב עיכולי עליו [...] אם כדאי להעניק לחולה טיפול [...] מה הנזק שבתרופות לעומת הנזק [...] על טיפול תרופתי, ומה יהיה מינון [...] זו שאלה נכבדה מאוד.

[...] מקובל לבצע אנדוסקופיה בטרם [...] כדי למנוע טעויות באיבחון. שיטה זו [...] יותר מאשר שיקוף רנטגני.

[...] אין הוכחות לכך שכיב במערכת [...] עליידי מתח נפשי. אצל סוג [...] של חולים יש במתח הנפשי כדי [...] על תסמיני המחלה. אין פלא [...] רבים מקדישים זמן רב גם לצד זה [...] להענקת סעד נפשי לחולה [...]

[...] הרופאים כבר נטשו את הגישה [...] החולה יכול להמשיך בתפריט [...] עליו. אין ערך לתפריט חלבי, [...] קטנות וכן מה שחשוב זה לא לאכול [...] השינה, שכן הדבר מעורר הפרשת יתר [...] הקיבה. כן מוטב לחולה לוותר על [...] אלכוהול, ואף קפה. אין עדות לכך [...] או קפה גורמים להיווצרות הכיב, [...] אחד ברור: הכוהל עלול לפגוע [...] הרירית, והקופאין מגדיל את [...] מיצי קיבה. שני דברים אלה אינם [...] עוד משהו: פרט לאספירין אין יסוד [...] שתרופות נגד דלקת סטירואידית [...] לגרום הרעה במחלת הכיב.

[...] התרופתי מבוסס על תכשירים [...] חומצה ופפסין בקיבה ועל סוג [...] של תרופות. המעכבות את הפרשת [...]

[...] יש מגוון רחב של תרופות וצירופים [...] את יעילותן, וכן את סוג תופעות [...] צריך לבדוק תוך כדי טיפול. הבחירה [...] במידה רבה גם במחלות אחרות [...] נוספות שהחולה נוטל. יש מצבים [...] עלולות לגרום לפגיעה בכבד [...] או לגרום החמרה אצל הלוקים [...]

[...] התרופות הנפוצות קיים תכשיר הנקרא [...] „טאגאמט". תכשיר זה גורם [...] כבר אחרי שבועיים, אצל 70 [...] אחרי ריפוי הכיב והפסקת [...] יש תופעה חוזרת של המחלה אצל 60 [...] עד 80 אחוז מהחולים. מכאן הצורך [...] הנמשך שנה ויותר. גם [...] „טאגאמט" יש תופעות לוואי כגון בלבול, [...] אצל גברים, הפרעות בקצב הלב ועוד. כל זה עובר עם הפסקת נטילת התרופה.

התעשיה הפרמצבטית מעמידה לרשות הרופאים עוד מספר נכבד של תכשירים יעילים. לכל תרופה מעלות וחסרונות משלה וכן תופעות לוואי „יחודיות".

אצל חלק מהחולים אין בתרופות כדי להועיל. או שאין בכוחו של הפציינט להמשיך בבליעת תכשירים שונים, הגורמים לתופעות לוואי קשות. על כן פונים לטיפול הכירורגי.

כיב קיבה חשוד תמיד שהוא ממאיר, כל עוד לא הוכח ההפך. איילכך, הטיפול הוא ממושך, וכך גם המעקב והבדיקות החוזרות. בזמן הטיפול יש להימנע מעישון, משתיית משקאות חריפים ומצריכת קפה. רוב סוגי כיב הקיבה נרפאים אחרי טיפול של שבועיים עד 15 שבועות. הדבר תלוי בגודלו של הכיב. אם הכיב אינו נרפא אחרי פרק זמן כזה אין מנוס מהתערבות כירורגית.

בתום הטיפול, כשהכיב נרפא, יש להתייחס לכיב חדש כאל אירוע חדש. כלומר, יש לבצע את כל הבדיקות כאילו הדבר קורה לראשונה.

יש חולים המתלוננים על כאבים למרות שהבדיקות אינן מאשרות קיום כיב. יכול להיות שהדבר נובע מעישון מופרז. אין בידי הרופא לעשות דבר חוץ משינוי המינון או היעזרות בתרופה אחרת.

טיפול בכיבי מערכת העיכול מצריך שיתוף פעולה של החולה עם רופאו ומילוי ההוראות ללא התחכמות, משום שהפרות „קטנות" ואי־דיוקים עלולים להוביל למבוי סתום.

הצעקה האילמת

נדם הלב האילם — או בתירגום חופשי: חוסר דם מקומי בשריר הלב, הנובע מהתכווצות או סתימת כלי־הדם — הוא אירוע קטלני הבא במפתיע. למחלות לב שונות יש סימנים חיצוניים כמו לכאבי חזה, כאבי בטן וגב ועוד. ב„סיילנט איסקמיה" אין כאבים המהווים התרעה מפני העומד להתרחש.

המחלה מתחילה בהתקף חריף של שריר הלב. במקרים לא מעטים היא מסתיימת במוות. יש אמנם סימנים „ריסקרטיים" המבשרים את „רעידת האדמה", אך מכיוון שלא מדובר בכאבים חריפים הרי שסימנים אלה עוברים מבלי שיעוררו תשומת לב.

המחלה, שעיקרה הפסקת זרימת הדם בשריר הלב, קוטלת רבבות. התסמונת התגלתה לפני כ־20 שנה, אך בכנס האגודה הקרדיולוגית האמריקנית הדגישו את היותה מחלה „אילמת", ומכאן הבעייתיות שלה.

ב„הופקינס הוספיטל" בארה"ב סקרו 103 חולים שעברו התקפי לב, ואשר לכאורה החלימו מבלי שהמחלה היתה מלווה בסיבוכים או בכאבי לב. בין החולים נמצאו 30 איש שלהם סימני המחלה. אחרי שנה נשארו בחיים 21 חולים — 9 אחרים נפטרו. בקרב הקבוצה הנותרת, 73 חולים, מתו תוך שנה 8 חולים. החוקרים הישוו ומצאו כי הלוקים בנדם הלב האילם חשופים למוות בשיעור העולה פי 3 על חולי לב שלהם כאבים וסימנים חיצוניים המעוררים תשומת לב.

ה„סיילנט איסקמיה" מופיעה כשהעורקים הכליליים סתומים חלקית על ידי שכבות שומן. הם מתכווצים פתאום או שהם נסתמים על־ידי קריש דמי. דבר זה גורם להפסקת זרימת הדם והחמצן לשריר הלב.

בעוד שאוטם שריר הלב (איסקמיה רועשת) מופיע במהלך מאמץ פיזי, הרי הסיילנט איסקמיה מופיעה בעקבות מאמץ גופני קל או התרגשות נפשית. נדם שריר הלב האילם יכול להימשך דקות ספורות ולחזור על עצמו פעמים מספר תוך שעות. בדרך זו נגרם נזק קשה לשריר הלב. במקרים רבים אין סיבה נראית לעין להופעת נדם שריר הלב אילם, ואין סימנים חיצוניים כגון כאב. הרופאים מנסים לגלות את הסינדרום בדרך של בחינת מאמץ או הצמדת מתקן הרושם את פעולתו החשמלית של שריר הלב.

השאלה המתעוררת היא על מי יש „להטיל" את הבדיקה היקרה, המעוררת מתח רב אצל הנבדק. חלק מבעלי המקצוע סבורים שיש לבצע בדיקות אצל האוכלוסיה הנמצאת תחת סיכון. לאוכלוסיה זו משייכים את חולי הסכרת, את הלוקים ביתר לחץ דם, את אלו שלהם רמה גבוהה של כולסטרול וכן את כל אלה שלהם „היסטוריה משפחתית", דהיינו, כאלה שהיו אירועים דומים אצל בני משפחתם. אחד הקרדיולוגים יודעי השם בניו־יורק אמר כי את הבדיקות בגברים יש לבצע החל מגיל 35־40, ואצל נשים החל מגיל 45. לחולים, שאצלם נקבעו שינויים הקשורים ב„סיילנס איסכמיה" נתנים תרופות שונות. הכוללות ביתאיבלוקר, קלציום ועוד.

יש אסכולה הממליצה על ניתוח עוקף של העורקים (ביי־פס) או על טיפול בעזרת בלון כדי להרחיב את המקומות המוצרים בעורקים.

משתתפי הכנס שדנו בנושא היו בדעה אחת - גילוי מוקדם של המחלה ימנע מקרי מוות רבים מאוד. אומנם בדיקת לב תוך כדי מאמץ או הצמדת מתקן א.ק.ג. עולים כ־200 דולר ליממה. אך מחלת הלב שלא אובחנה בזמן יקרה פי כמה. באי הכנס אף הוסיפו כי המחלה פוקדת לרוב אנשים צעירים יחסית, הפעילים בכלכלה, בחיים הציבוריים ועוד. החברה מפסידה הרבה יותר כשהם הולכים לעולמם בגלל הזנחה.

כתמי הריון: סכנה

לא פעם מופיעים כתמים על העור אצל נשים הרות. כתמים אלה נעלמים אמנם עם סיום ההריון, אך הם מהווים בעיה — בעת ההריון עלולה להופיע מחלת מלאנומה ממארת, שסימניה החיצוניים דומים לכתמים השפיריים להריון. מעריכים כי מלאנומה ממארת זו מופיעה באחד מכל 40 אלף הריונות.

המלאנומה (שאת) נגרמת עליידי ההורמונים המופיעים בהריון, והיא שולחת את גרורותיה אל השליה והוולד. עליידי איבחון מוקדם שלה עולה שיעור ההיוותרות בחיים אצל הלוקים בה.

בסקירה שערכו י. בליקשטיין ומ. לנצט בבית החולים „קפלן", אשר כללה 115 נשים, נמצא כי שיעור ההיוותרות בחיים למשך 5 עד 10 היה 45 אחוז. מחקרים בחו"ל הוכיחו כי יש סיכוי טוב יותר לנשים שמחלתן התגלתה מוקדם.

גילוי המלאנומה מושתת על בדיקה קלינית, ומיקרוסקופית. שינויים פיגמנטים על פני אברי המין והרגליים הופכים למלאנומה בתדירות גבוהה יותר מאשר בשינויים אחרים בגוף. כן יש לחשוש לשינויים בצבע העור.

נגד הקונטרא

(סוף מעמוד 5)

למה הביטוי שכירי חרב? האם לא מדובר בתנועת התנגדות על בסיס עממי, שבה שותפים גם כמה ממנהיגי המהפכה ב־79'?

פרננדס: הכינוי 'שכירי־חרב' מתאים לרוב מפקדי הקונטראס, אשר עושים את מלחמתה של ארה"ב ומקבלים ממנה מיליוני דולרים דרך הסי.איי.אי. מבלי שהקונגרס האמריקני יהיה שותף לכך.

מדובר בשירותי מודיעין וריגול אלקטרוני, אספקה, אימון מפקדים וחיילים בפעולות חבלה, ובעיקר במימון נשק המגיע אל הקונטראס דרך סוכנים בארצות שונות, כולל ישראל. התמיכה המאסיבית בקונטראס גרמה למותם של כ־8000 מבני עמנו בארבע השנים האחרונות, והיא מקשה עלינו את פיתוח העצמאות הכלכלית.

מי שצייד ופיטם את מאות תומכי סומוזה, שגלו להונדורס ב־79', היה רייגן. הוא אשר שם בידם נשק והוא אשר שלח אותם לפעולות טרור נגד בתי־ספר ובתי־חולים. הוא הוא אשר הפעיל אותם נגד קואופרטיבים חקלאיים בבעלות העובדים, אשר החליפו את הליטיפונדיות ואחוזות ענק — ש.ס.) של סומוזה, משפחתו ותומכיו, וכל זאת במטרה מוצהרת לערער את הסדר הציבורי בניקראגואה ולהזמין התערבות צבאית אמריקנית.

מלחמת תוקפנות

— בכל זאת, מדובר בכ־10.000 לוחמים בשורות הקונטראס, רובם ממוצא מעמדי נמוך. שקשה לחשוד שיש להם אינטרסים כלכליים כמו לבעלי הלטיפונדיות. האם עובדה זו לא מעידה על קיומה של מלחמת אזרחים בין קבוצות שונות בארצכם?

פרננדס: בשום פנים ואופן לא. בניקראגואה לא התחוללה מלחמת אזרחים: מתחוללת בה מלחמת תוקפנות אמריקנית. ובאשר למוצא העממי של בשר התותחים של הקונטראס: נכון. העניים הם אלו אשר נופלים תמיד משני צמדי המתרס. שהרי גם חיילי המשמר הלאומי האיום של סומוזה, זה שרצח פועלים חקלאיים ואינדיאנים באלפים, גם הם חקלאים עניים שלימדו אותם לירות, לענות ולהרוג. מדי המשמר הלאומי — על מי הולבשו אם לא על המובטלים הרעבים ללחם? לא אותם אדונים לובשי כפפות משי לבנות היו אלו שרצחו במו ידיהם את חואקין צ'ימורו (עתונאי ועורך ידוע שנרצח ע"י אנשי סומוזה), אלא „עמך", ששמו בידם כסף לפרנסתם ונשק להרוג.

ולא רק זאת. המכניזמים האידיאולוגיים הופעלו תמיד על־ידי בעלי השררה במטרה לשכנע את העניים לצאת נגד האינטרסים שלהם עצמם. כך גם עושים ראשי הקונטראס, המנסים לשכנע את החקלאים בצפון שיש להתקומם נגד מי שכביכול רוצה להפקיע את הפרות והתרנגולות שלהם. נגד מי שמעוניין לסגור את הכנסיות ולאסור את הדת. ונגד מי שרוצה לגנוב את ילדיהם ונשותיהם ולשלחם כעבדים לרוסיה. מה שנשמע בשיחה זו כשקרים גסים ושטויות, הם דברים שנקלטים אצל ציבור אנלפביתי, מרוחק מאמצעי התקשורת כמו ממודעות פוליטית, במיוחד כאשר הוא נתון תחת האיום הפיסי של הקונטראס.

— במה מתבטא הלחץ הזה?

פרננדס: ראשית כל, באיום הישיר נגד שיתוף פעולה עם הממשל המרכזי. כך - לדוגמה — נסגרים בתי־ספר לילדים ולמבוגרים, שלא במקרה מהווים את אחת המטרות המובחרות של הקונטראס בהנהגת הסי.איי.אי. הנהגה זו אף הגדילה לעשות בספר הדרכה מיוחד שהוציאה עבור הקונטראס („עקרונות המלחמה הפסיכולוגית של גרילה", הוצאת הסי־איי־אי. — ש.ס.), בו ציינה את בתי־הספר כמטרות נוחות לפיגועים.

חמורה לא פחות היא תופעת החטיפות, המיועדות ליצירת לחץ למען שיתוף פעולה עם הקונטראס. מדובר במאות רבות של אזרחים, אשר נחטפו בפשיטות הקונטראס על הכפרים והובלו להונדורס ולקוסטה־ריקה. החוטפים מאלצים את החטופים את בני משפחותיהם להשתתף בפעולות טרור תמורת השחרור. לאותם טירוריסטים מסבירים כי כבר הופללו בעיני הממשל הסנדיניסטי, וכך מוצאים את עצמם מאות ואלפי אנשים בדרך חד־סטרית.

מתוך הכרה בתופעה זו, שהוכחה מעל לכל ספק עליידי עדויותיהם של כמה חקלאים, שהחליטו לערוק משורות הקונטראס — החליטה הממשלה ב־1985 להנהיג חנינה כללית לכל מי שיסכים להניח את נשקו ולחדול מפעילות חתרנית. לחנינה זו נענו מאות לוחמי הקונטראס, ביניהם גם מפקדי גזרות חשובות.

חתירה למשק מעורב

במה מתבטא הפלורליזם הסנדיניסטי שעליו דיברת?

פרננדס: מבחינה כלכלית הפלורליזם מתבטא בחתירתנו למשק מעורב, שמשמעותו דו־קיום בשלום ויעילות בין הכלכלה הפרטית לבין המשק הציבורי. במישור הפוליטי מתבטא הפלורליזם, בין היתר, בקיומן של מפלגות פוליטיות אופוזיציוניות, שבידן גם עתונות, ואשר פועלות באופן חופשי עם אפשרות לבקר את פעולות הממשלה. ואגב, יש בניקראגואה ביקורת — על אף מצב החרום.

במישור הבינלאומי פלורליזם הוא עבורנו השתייכות ל„בלתי מזדהות", ונסיון להתוות לעצמנו מדיניות בינלאומית עצמאית.

כל הנקודות שציינתי יהיו הבסיס לחוקה החדשה הנמצאת בשלבי הכנה, שאנו מקווים כי תושלם עד סוף 1986.

— איך רואה הממשלה במנאגואה את האפשרות לחידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל (היחסים נותקו באופן פורמלי ביוני 82', אך למעשה לא היו אפקטיביים כבר מאז הדחתו של סומוזה ב־1979)

פרננדס: יש לפעול בשני מישורים. האחד, חידוש היחסים הדיפלומטיים הפורמליים עם הממשלה שלכם, שעדיין מדכאת את הפלשתינים בשטחים ועדיין מוכרת נשק לאויבינו מהקונטראס, בתיווך אמריקני.

המישור השני הוא ביחסים הבילטרליים בין העם בניקראגואה והתנועה הסנדיניסטית לבין העם הישראלי וארגונים ומפלגות ישראליים המתנגדים לאותה מדיניות של כיבוש ומכירת נשק עיוורת.

כדוגמה לעמדתנו זו ניתן להזכיר את ביקורם של נציגי מפלגת הפועלים המאוחדת, מפ"ם, באוקטובר אשתקד (ח"כ חייקה גרוסמן וד"ר אברהם רוזנקיאר־ש.ס.). בביקור, שנערך בהזמנת ממשלתנו, נקשרו קשרי היכרות ראשונים וניתנו הצעות שונות לעזרה בתחומי הטכנולוגיה החקלאית והארגון הקואופרטיבי.

לא קל לשכוח את תמונות חיילי המשמר הלאומי של סומוזה יורים על אחינו ברובי „גליל" מתוצרת ישראל, אך חשוב שנאמר, שכבנים לעם שנשלט במשך עשרות שנים בידי הדיקטטורה של משפחת סומוזה, למדנו להבדיל בין החלטות של שליטים לבין רגשות של עמים. ומכאן שאנו יודעים להבדיל בין מדיניות ממשלת ישראל לבין עמדתם הכנה של שוחרי השלום והחופש בישראל ובעם היהודי.

תעלומת המיליונים

(סוף מעמוד 5)

רובלו וקרוז, שהיו פקידים בימים הראשונים לשלטון הסאנדיניסטי בטרם פנו נגדו, נחשבים כמתונים בקרב המורדים. היו חילוקי דעות פומביים ביניהם ובין חסידי הקו הנוקשה, לרבות קאלרו ואנשי צבא אחרים, אשר רבים מהם שירתו לפני המהפכה במשמר הלאומי של הדיקטאטור אנאסטאסיו סומוזה.

הכינוס בסאן־חוסה נערך לשם חיזוק האחדות והטעמת מטרותיהם של הקונטראס. ואולם היעדרו הכפוי של קאלרו, והידיעות על עיסקת הנשק החשאית, הביאו למחלוקת בתוך הכינוס.

תוכנית לממשלה עתידה בניקראגואה, אשר נידונה בכינוס נדחתה למועד מאוחר יותר, ובחירת־מחדש של הנהגת הקונטראס לא נערכה.

לדבריהם של כמה משקיפים על מרכז־אמריקה בוושינגטון עלולים הגילויים להעמיק עוד יותר שאת את הקרע בין האזרחים ובין אנשי הצבא בקרב הקונטראס.

רובלו לא הותיר ספק כי הוא מקווה שקאלרו יוכל לשפוך אור על הפרשה בפגישתם הפרטית למחרת היום.

רובלו וקרוז תמכו במהפכה בניקאראגואה בשנת 1979 ומטרתם היא להרחיקה מן המארקסיזם ולקרב אותה לדמוקראטיה. אך הם חוששים כי חלק מאנשי הצבא היו מעדיפים לשוב לימי העבר.

נשיא העצרת, פואד פאראח, אמר בנאום הפתיחה שלה: „בשביל העם שלנו אין אנו רוצים בדיקטאטורה, לא של הימין ואף לא של השמאל".

רובלו, בהערותיו, קרא לחברה אשר בה יהיה הצבא אחראי בפני הממשלה האזרחית.

שאלת האחדות נראית כמכרעת לגבי הקונטראס. והקונגרס האמריקני עוקב אחרי התקדמותם בכיוון זה בטרם יחתום על סיוע וצ'קים נוספים. אנשי קונגרס רבים, אפילו אלה התומכים במורדים, חשים אי־נוחות נוכח המחלוקת בקרב הקונטראס, נוכח האשמות בדבר מעשי שחיתות שהיו כרוכים בסיוע מארה"ב בעבר, ונוכח האשמות כי כוחותיהם פוגעים חמורות בזכויות האדם.

חילוקי־דעות נוספים, או הוכחות כי הכסף לנשק לא נוצל כראוי, יניעו קרוב־לוודאי אנשי קונגרס רבים להתנגד לסיוע נוסף למורדים — אומרים המשקיפים על ענייני מרכז־אמריקה.

המורדים סומכים על סיוע וכסף אמריקניים חדשים — מזה 70 מיליון דולר לנשק.

התפתחויות האחרונות באו כאשר המורדים קיוו להתגבר על מפלותיהם הצבאיות האחרונות, ולהפעיל על הסאנדיניסטים לחץ כבד יותר.

ועדת משנה לתכנון ולבניה

חולון

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 36 בגוש 6996/7161 רח' הבנים מס' 17 חולון הכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה. ב. מיטבח המגרש 986/4 בקומת הקרקע.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'1. את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

עו"ד ח. שרון
מ"מ ראש העיר ויו"ר ועדת משנה לתכנון ולבניה — חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת אחוזי בניה של 5% בקוי בניין צדדיים 10% ולניצול חלל הגג ולפרגולות בשטח 25 מ"ר בלבד, ברחוב קהילת ז'יטומיר מס' 6, 3, גוש 6625 חלקות: 589,535, תיקי בניין 0891-006, 0891-003.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכסי — סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס.
בגוש 6157 חלקה 186, רח' יוסף צבי, מס' 18, דהיינו הקלה 2.5% עבור קומה נוספת.
על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

עיריית חיפה

משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טל' 04-640776

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי מר לוי ירוחם (מילקיפינסקי) לאשר בדיר עבר יציע ברח' הנביאים 28, חלקה (17) 131 בגוש 10857, הדר.
הבקשה כרוכה בעודף שטח של 19 מ"ר ליציע שמעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יוציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יובינין — מהנדס העיר

מרחב תכנון מקומי

שורקות

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
בהתאם לסעיף 149 — הרינו מודיעים בזאת, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה „שורקות" בקשה למתן הקלה בגוש 5010 מגרש 22 שרמה.
מהות ההקלה: הגדלת % בניה במסגרת 6% המותרים (4.7% נרצה לו).
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל, יגיש את התנגדותו המנומקת בכתב תוך 14 יום מפרסום הודעה זו, למשרדי הועדה המקומית „שורקות" דואר גבעת ברנר 60948.

ציון כהן
יו"ר הועדה המקומית שורקות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6154 חלקה 709/708 רח' הגלגל דהיינו: הקלה 10% בק.ב. בברווחים צדדיים.
בגוש 6181 חלקה 169 18 ובניה, רח' בן אליעזר דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10% בק.ב. בברווחים צדדיים.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה בקוי בנין צדדי במסגרת 10% ברחוב שד' נורדאו מס' 24 גוש 6960 חלקה 86, תיק בנין 024־0197/3.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכסי,
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6126 חלקה 50 רח' שד' בן־גוריון ק. קריניצי דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של

נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבניה וקוי בנין, דהיינו הקמת קוטג' דו משפחתי בנצול של 49.9% בניה במקום 44% בנייה המותרים ובקוי בנין מערבי ומזרחי של 4.1 מ' במקום 5.0 מ' המותרים.
שעל החלקה: 3, בגוש: 18173, רחוב סולד 25, נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה נהריה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי

אשר

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, החליטה לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: תכנית מפורטת מס' 4619 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2315 — שינוי יעודי למגורים, שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3121 מיום כ"א בחשון התשמ"ה (16.11.84) עמוד 341.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 18141 חלק מחלקה 1. עיקרי מטרת שינוי התכנית: שינוי יעוד השטח למגורים.
השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשר שבקבוץ עברון, וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י,
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון
תאריך: כ"ב בתשרי תשמ"ז — 17.10.1986

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.10 שעת כושר. 08.40 כלי טורחות — חט"ב. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 השכון פיוטי ד' — הברוק (ב'). 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הג'יל הדרך — רגע עם דודלי — למה וכרוע. 11.00 ערבית מדוברת (ורה') — יין ולידי. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 ארץ מולדת — ממשבר להתעצמות (ב). 12.00 אנגלית ח'. 12.25 תלמוד — שניים אוחזין — הייכי דמי 2. 13.00 מדעי הטבע ד"כ — סקרנותם של חתולים. 13.30 צרפתית העזרה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 מאה ציורים מפורסמים — מלחמה — סצינות מתוך הטבח בקיוס — דלקרואה. 14.25 קסם קסם — משחקים. 14.50 רכבת ההפתעות. 15.15 קשר משפחתי. 16.00 הפונדק בערוץ חמשת המייל — פרק 3: אהבה בטרם סתיו. 17.00 ערב חדש. 17.30 עליזה בארץ הפלאות שם הפרק: פילי הדבש. 17.55 הופה היי. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 סקירת תכניות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 המירוץ אחר הגלימה. הפרק החמישי: לחצים. במרכזו של הפרק הזה שני עניינים. קשייו של התלמיד החרש סטיב ויליאמסון להתמודד עם הלחץ, שהלימודים בביה"ס למשפטים מטילים עליו, ומבוכתה של רוז, גרושה מזה 25 שנה, לנוכח חיזוריו של אבי אחד התלמידים. 20.50 נקודת חן. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 זה הזמן. 22.00 ספנסר בלש להשכיר — סדרת סרטי מתח ופעולה 23.50 פסוקו של יום וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאונה נינוחה — הנדל: זיקוקי דינור מלכותיים. היידן: קונצ'רטו ברה מג'ור לצ'מבלו ותז, כלי קשת, ובר: חמישייה בסי במול מג'ור לקלרנית ורביעיית כלי קשת. מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור הסקוטית. 09.00 קונצרט בוקר: באך: סויטה תזמורתית מס' 3. מנואל דה־פייה: קונצ'רטו לצ'מבלו, חליל, אבוב, קלרנית, כנור וצ'לו. ווהן וויליאמס: פנטסיה על נושא של תומס טאליס. ברהמס: שלישייה מס' 1 בסי מג'ור לפסנתר כנור וצ'לו. אלגאר: קונצ'רטו בסי מינור לכנור ותזמורת. בטהובן: סימפוניה מס' 7 בלה מג'ור. 11.57 מגישים שיר 12.00 מן הפרטיטורה — פרוקופייב: סונטה לכנור ופסנתר ברה מג'ור. מוצרט: חמישייה בסול מינור ק. 516. 13.05 בהאונה נינוחה — גלוק: קונצ'רטו בסול מג'ור לחליל ותזמורת. מנדלסון: קונצ'רטו מס' 2 ברה־מינור לפסנתר ולתזמורת. מוצארט: קונצ'רטונה לשני כנורות ותזמורת ק. 190. ראבל: אנא מספרת, סויטה. שוברט: פנטסיית התורד 16.00 הסברה מוסיקלית הרכיביות והראשונות של ברטוק. תכנית שניה 16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם — פסטיבל שבועות מוצרט בזלצבורג. המקהלה והתזמורת של רדיו אוסטריה/ל. האנר, מלכת השמים לסופרן, מקהלה ותזמורת ק. 127, רצ'טטיב ואריה בסול מג'ור, ק. 141. טה דאום ותזמורת ק. 141, מיסה ברו מינור, ק. 139 18.00 רגש על הביצוע, כתת אכן 19.00 תזמורות כלי נשיפה 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — פסטיבל סיבור וורגה בשוויץ/מנצח: סיבור וורגה. מוצארט: דיברטימנטו ברה מג'ור ק. 136, באך: קונצ'רטו בלה מינור לכנור ותזמורת, רי"ב 4 כ"א. קוראי: רונדו, לכנור וצ'לו, מוצרט: סימפוניה בפה מג'ור, ק. 138, דטוויילר: קונצ'רטו לחליל, נבל ותזמורת. מוצרט: סימפוניה מס' 41, ברו מג'ור, ק. 551 („יופיטר") 22.30 פעם ועוד מיכאל לבינאס: קריאות לאנסמבל בן 11 כלים ותנועון 3 פעמים) 23.00 מחזורי יצירות באך: הקונצ'רטי הברנדנבורגיים: קונצ'רטו מס' 6 בסי במול מג'ור, לכלי־קשת. היידן: הקונצ'רטי לצ'לו ולתזמורת: קונצ'רטו מס' 2 ברה מג'ור. שוברט: השירים.

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה" — בני הנדל 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 רגע של עברית 11.10 השידור היומי לבתיה"ס ספור אני שומע — לכתות ג'־ד' — נחלת־שבעה — מאת טובה הרשקוביץ 11.30 השכלה ודעת לכל בעיות פתוחות ברפואה — פרופ' משה אהרונסון גבולות הרפואה וחקר ההורקנות 12.05 שיר וסומון 14.05 לבת ולבן ולכל המתעניין — תכניות לילדים א) קופי חבקוקי — מאת טובה הרשקוביץ. ב) השלושה משכונת מחלול — מאת אברהם ברטורא. ג) ספור השבוע — מורוס הגדול ומורוס הקטן מאת אירנה ליבמן 14.46 לילדים הגדולים בארץ הלמה — חידונו של שמואל רוזן 15.25 הכדור עגול — ספורט לנוער 15.53 מאוצר הספרים — סקירה על ספר חדש 16.05 רדיו דרמה — תכניים הלום משתתפים: עזרא דגן, חנה רוט, נירה רבינוביץ ועוד 17.10 רגע של עברית 17.12 מגישים שיר 17.20 האוניברסיטה הפתוחה יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני המירוץ התיכון בעידן הגרעיני, רו"ד שי פלדמן 18.08 מנחת ערב 18.30 שידורים לעולים 22.05 אותות ומופתים — סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי — 50 שנות שידורי הספורט ברדיו (ש.ח.)

רשת ב'

06.00 הבוקר הזה 08.05 עושים עניין עם גבי גזית ודליה קיטל 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הקשת 11.10 כען לשלוש — עם נויין הוד 12.10 אלף אלף בבית — עם אהוד מנור 13.00 בחצי היום — החדשות ופרשנות 14.06 בה צהוק — רוני והנרי 15.05 רגעי יקרם 16.05 שירים ושעורים 17.05 הרשות בעניני משק וכלכלה 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים 18.06 שעה רופאית — מגזין שבועי לעניני החנוך 18.45 היום בכנסת 19.00 היום הזה 20.05 כולם הזמירות 22.05 פינת דיואן 22.45 רגע של עברית 23.05 שיחתי לילה.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת שירת המקהלה מרצה: המשורר אהרון שבתאי 06.30 פוקחים עין — החדשות הראשונות של היום, עם מירב אופיר 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 08.05 בוקר טוב ישראל 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 05 11.10 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 אחד אחד — פזמונים ישראליים 14.05 דו רה יומי — עם דובי לנץ ודני קרפל 15.05 פגישה יומית — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.51 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור 17.00 ערב טוב ישראל 18.05 ראיון מיוחד עם האלוף אמנון שחק — ר' אגף המודיעין במטכ"ל 18.45 מישוליש — עימות יופי בענייני השעה 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 הלהקות — לצפון באהבה — על להקת פיקוד הצפון בסוף שנות השבעים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת — שירת המקהלה מרצה: המשורר אהרון שבתאי 22.05 על הדבש ועל העוקץ 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראליים 23.53 שיחת חצות — עם האדריכל יעקב רכטר 00.05 ציפורי לילה עם גילת מואר 02.05 לא רוצים לישון.

רשת ג'

07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה, כבר תשע? — עם אבי אתגר 10.05 שבעים כי יודע 11.05 שעה תמימה — עם מלאכי חוקיה 12.05 רק מוסיקה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.06 פזמון חוזר 15.05 חרש: חדיש ומחודש 16.05 הצגה יומית 18.06 היה היו... מצעד פזמוני העבר 20.05 לי ולך — שיר וברכה 21.05 קצת אחרת — סוף מתקדם 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

9.30 .7.15 .4.30
אסתר: חמושים ולא מסוכנים 9.40 .7.15 .5
אורלי: צביטה בלב 9.30 .7.15 .5
בית לסין: ישנוני 21.15
בנידידה: אהבה בשחקים 9.30 .7.15 .5
גת: אהבה בשחקים 9.15 .6.15 .4.15
גורדון: אזונים פופולי 9.30 .7.00
דקל: זונות גדולות בציינה טאון 9.30 .7.15 .5
דרייב אין: הטרמינייטור 9.45 .7.45 .5.15
הוד: שבט רב המערות 9.30 .7.15 .5
זיוואין תל־אביב: „מימאה": לייזי חרש: ילדי לבנות
סאי: שתי אצבעות מצידון 9.30 .7.30 .5
סינמה 1: הכים ובים 9.30 .7.15 .5
סינמה 2: בלכת הכיתה 9.30 .7.15 .5
סאייס: עוברת אורח 9.30 .7.15 .2 .12
אודיקאה בכרל 24.30
רב־חן:
חן 1: חטיפה נעימה 9.50 .7.30 .5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום
חן 3: צבע ארגמן 9.45 .7.15 .5
חן 4: רונה פלור 9.45 .7.40 .5
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 9.45 .7.40 .5 .2 .11
שחק: חנה ואחיותיה 9.45 .7.40 .5 .2 .11
תל־אביב: איש הנצח 9.10 .7.00 .4.30
תכלת: ראובן ראובן 9.10 .7.15 .5 / 9.30 .7.15 .4.30

רמת־גן

אואזיס: חטיפה נעימה 9.10 .6.40 .4
ליליי: הצבע ארגמן 9.10 .7.15
ארמון: יחיר נגר כולם 9.45 .7.10 .5
רב־גן:
גן 1: היחפן מכבלרי הילס 9.40 .7.20 .5
גן 2: נשיקת אשת העכביש
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 9.40 .7.20 .5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.40 .7.10 .5 / 9.15 .6.15

ירושלים

אדיסון: שבט רב המערות 9.30 .7.15 .4.30
אורנע: שן תחת שן 9.15 .7 .4.30
בית אגרון:
הסיפור שלא נגמר 17.00
ממאי ועד מוצרט 18.45
הבורות הלוחמים 20.30
טרוון 22.15
שחק אותה סם 24.00
בנייני האומה: הטנגו האחרון 9.00 .7.00
בטיר: חנה ואחיותיה 9.30 .7.00 .4.30
אוריגיל: חטיפה נעימה 9.15 .7 .4.30
מיטשל: בעקבות הכרך 9.00 .7.00
סמדר: מונה ליזה 9.30 .7.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 9.15 .7.15 .4.30
אידיון
אור 1: הרומן של אתמול בלילה 9 .6.30 .4
אור 2: שובו של הנוסע השמיני 9.00 .7.00 .4.30
עדן: איש הנצח 9.00 .7.00 .4.30

חיפה

ארמון: איש הנצח 9.00 .6.30 .4
אורה: שבט רב המערות 9.15 .7.00 .4.30
חן: רומן על בטוח 9.15 .7 .4.30
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 .7.00
עצמון 2: מונה ליזה 9.30 .7.15 .4.45

פאר: חטיפה נעימה
ירון אור המחורש: עוברת אורח 8.15 .7.00 .4.30
רון: נסיעה נעימה 9.15 .7.00 .4.30
אטמוס: ירח דבש מכושף 9.00 .6.30 .4
אורלי: זכרונות אהבה מפירנצה 9.15 .7.00 .4.30 / 9.15 .6.45

נתניה

שרון: חטיפה נעימה 9.15 .7 .5
כטורון: חנה ואחיותיה 9.15 .7 .5

חולון

סבוי: הטרמפיסט 9.30 .7.15 .5
מגדל: חטיפה נעימה 9.00 .6.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון 9.30 .7.30 .5

בת־ים

עצמאות: אהבה בשחקים 9.30 .7.15 .5.00

הרצליה

היכל: אהבה בשחקים 9.30 .7.15 .5.00
מרון דניאל – אודיטוריום: תעלול קטלני 11.30 .9.15

באר־שבע

חן: אהבה בשחקים 9.30 .7.30 .4.30

פתח־תקוה

היכל 1: אהבה בשחקים 9.30 .7.15 .5
היכל 2: חנה ואחיותיה 9.30 .7.15 .5
היכל 3: הצבע ארגמן 9.30 .7.15 .5

עפולה

מוסתרון: טנגו 8.30

רעננה

אורות: תעלול קטלני 9.00 .7 .4.30

גבעתיים

הדר: הטנגו האחרון 9.30 .7.15 .5.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 1.12
ביבוף: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ב' 1.12 בשעה 20.30
„קודש".

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים -- הנביאים 1.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
מזור -- עמק רפאים 11.
נתניה
קרניאל -- מ. מסחרי ק. נורדאו.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית -- חיים עוזר.
רמת־גן
פינצי — חיבת ציון 43.
תל־אביב
סניטס — אבן גבירול 83.
הבימה — ריינגוף 17.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רעננה — כפר־סבא
אבנר גלער — וייצמן 34, כ"ס.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00,
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00.
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.05, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* רכבת תופעל בימי א' בשבוע ... חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב בימים ב', ד', ו' כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
ביקור חולים - ילדים: הדסה ע"כ - פנימית, כירורגית, אורטופדית, א.א.ג.; משגב לדך - נשים; שערי צדק - עיניים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד מסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00–20.00. בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04-920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222732.
קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 08-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של־יד ה„הסתדרות" לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00—23.00; בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברקוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנסן 26, קומה 2, טל' 311366. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00, אחרי חצות מוקד טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעליות קומה 2), טל' 03-285822, 294869.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן ילדים ונוער — טל' 261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35316
סילוק מיטורים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, ... [illegible]

הערב – פתיחת הסיבוב השני בליגה הלאומית

מרסר מול בניסטר

הפועל תל־אביב שואפת לנצל התדהמה בחולון לאחר התבוסה ברוממה ● מאבק קצוות ביהוד ● סיכוי קלוש לקבוצת התחתית לזכות בנצחונות

● **כדורסל**

מאבקי־צמרת מסקרן יפתח הערב את משחקי הסיבוב השני בליגה הלאומית בכדורסל. הפועל ת"א, הרביעית בטבלה, תנסה לנצל באולמה, ב־8.30, את התדהמה שאחזה בהפועל חולון, השנייה, בעקבות תבוסתה בסוף השבוע ברוממה (104:78 למכבי חיפה).
משחק זה יהיה המוקד במחזור ה־12 בלאומית, בו ינסו קבוצות תחתית להפתיע יריבות צמרת.
הפועל ת"א ניצחה במפתיע את הפועל חולון בסיבוב הראשון (72:74). אולם על־אף המורל הגבוה השורר בהפועל ת"א, לאחר שלושה נצחונות רצופים, והתדהמה של החולונים, עשוי להתפתח דו־קרב שקול ומרתק. קני בניסטר ינסה לסחוף את חבריו להתאוששות מהירה ולא תהיה זו הפתעה אם חולון תנצח את מייק לארגי, לאוואן מרסר וחבריהם באולמם.
● אלופת הסיבוב, מכבי ת"א, לא תיתקל בקשיים במשחקה ביהוד (8), במאבק־קצוות עם הפועל רמת־גן. בסיבוב הראשון ניצחה האלופה — 62:123.
● הקבוצה המצטיינת של אליצור נתניה תשתדל לנתק סידרה של שני הפסדים רצופים במשחק ביתי עם קבוצת־התחתית של מכבי רמת־גן (8). אליצור נתניה, שניצחה בסיבוב הראשון 90:102, מועמדת לזכות גם הערב.
● בסיבוב הראשון הפתיעה הפועל ירושלים בנצחון על מכבי חיפה (106:109). הערב, בגומלין ברוממה (8), אין לירושלמים סיכויים רבים לחזור על הישגם. אם יצליחו בכך תהיה זו הפתעה גדולה.
● מאבק מרתק יהיה בגבת (8) בין קבוצות הפועל איתן גבת וביתר ת"א. המארחים יודעים שכל מעידה ביתית עלולה להחמיר את מצבם בתחתית. לכן יסתערו על היריב התל־אביבי בנסיון לנצל את אולמם. משימה לא קלה. בסיבוב הראשון — 61:76 לבית"ר ת"א.
● כדורסלני הפועל חיפה, ששוב החליפו את מאמנם (ורשיצקי במקום לוניץ), יותירו כנראה את הנקודות בכפר־גלעדי (8), במשחקם עם הפועל הגליל־העליון, שניצחה בסיבוב הראשון ברוממה — 79:91.

הטבלה
(אחרי 11 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	883־1196	22
2.	הפועל חולון	942־998	19
3.	גליל־עליון	964־1030	19
4.	הפועל ת"א	940־961	18
5.	אלי. נתניה	1005־1054	18
6.	מכבי חיפה	977־1015	17
7.	בית"ר ת"א	1027־959	16
8.	מכבי ר"ג	1061־987	14
9.	הפו. ירושלים	1037־990	14
10.	הפועל גבת	1021־924	14
11.	הפועל חיפה	1004־926	14
12.	הפועל ר"ג	1113־954	13

חגיגת־סיכומים כש־60 נקודות עדיין ב„קופה"

בית"ר ירושלים דוהרת – חמש נושפות בעורפה

מאת ישראל פז

אנחנו אוהבים להכתיר אלופים. אלוף השליש הראשון; אלוף השליש השני; אלוף הסיבוב הראשון. חבל שאין עוד תארים מעין אלה. בליגה הלאומית בכדורגל נסתיימו בשבת עשרה מחזורים - שליש הדרך. איזו חגיגה תקשורתית. שוכחים רק שב„קופה" ישנן עוד 60 נקודות.
בית"ר ירושלים נוצבת בפיסגה בזכות ולא בחסד. היא כיום הקבוצה היציבה והמשכנעת ביותר. בעלת כושר הבקעה מצויין. אורי מלמיליאן וחבריו 21 נקודות. אבל חמש קבוצות נושפות מגבה: שחקני הבירה: בני־יהודה ת"א, שטרם נוצחה, עם 18 נקודות; הפועל פ"ת, שמשון ת"א, הפועל כפר־סבא ומכבי חיפה, עם 17 נקודות.
בליגה כמו שלנו, בה מוענקות 3 נקודות לנצחון, יכול משבר קל שבקל לגרום למהפך. זה היופי שבשיטה זו שקשה מאוד לשמור על הדירוג.
בית"ר ירושלים מסתכלת אמנם על יריבותיה ממעל. אולם היא יודעת היטב על סמך נסיון העבר, שעוד דרך ארוכה לפניה. מה שבולט במיוחד בקבוצה זו הוא כושר ההבקעה של שלושה שחקנים, לטעמה שניים, בראש טבלת מלך־השערים מובילים אלי אוחנה, עם 9 שערים, ואורי מלמיליאן, עם 7. בין שמונה המבקיעים המצטיינים ישנו גם סמי מלכה: עם 4 שערים. פירוש הדבר שמתוך 24 שערי־זכות בשו שלושה שחקנים 20!
שתי קבוצות, להן ניבאו עונה טובה – מכבי ת"א והפועל ת"א – נמצאות במרכז הטבלה עם 13 ו־12 נקודות. השבת יהיה זה מעניין עבורן כשמכבי ת"א תשחק בבלומפילד עם מכבי חיפה, ואחריה הפועל ת"א מול בית"ר ירושלים.
שלוש הקבוצות האחרונות – מכבי יבנה, מכבי יפו ובית"ר נתניה – תקן תולשה עד כה. שתי האחרונות ספגו שערים רבים: בית"ר נתניה – 23 ומכבי יפו – 18.
אם בית"ר ירושלים היתה מלכת־התקפות הרי ששמשון, עם שוערו אבי־זהר, היא „מלכת" ההגנה, כשספגה רק 4 שערים. ההפתעה הצמרת היא הפועל פ"ת, שבשני המחזורים האחרונים הבקיעה 9 שערים בחוץ (0:4 נגד מכבי נתניה ו־2:5 ביבנה). צריך לזכור שהפועל פ"ת חששה בעונה שעברה מ...ירידה.
אבל תמונה ברורה יותר ניתן יהיה לקבל אחרי מחצית הליגה. כשום מחזור ה־15.

מכבי ת"א תקים מרכז ספורט בצפון העיר

יכלול: אולם כדורסל ל־2500 איש, תשעה מגרשי טניס ואולם רב־תכליתי ● עלות המתקן כ־7 מיליון דולאר

מאת יצחק ויסהוף

לכל חזון יש סוף או לפחות התחלה — כך התבטאו אתמול ראשי אגודת מכבי תל־אביב, בהציגם בפני כלי־התקשורת את התוכנית להקמת „מרכז הספורט החדש" של האגודה, שייבנה בקצה אבן־גבירול, בהצטלבות עם דרך נמיר, מעבר לגשר בר־יהודה.
אלוף בוקשטן, יו"ר אגודת מכבי ת"א, אמר כי מחר תונח אבן־הפינה למרכז הספורט החדש, שיכלול אולם כדורסל עם כ־2500 מקומות, מרכז טניס, עם 9 מגרשים, וכן אולם רב־תכליתי שישמש לכדוריד, כדורעף, אגרוף, משקולות, התעמלות: טניס־שולחן ושאר הענפים. למעט מחלקות הכדורגל: השחייה, האתלטיקה וההוקי.
„ביצוע הפרוייקט יימשך שלוש־ארבע שנים, בשלבים. כאשר אולם הכדורסל ומגרשי־הטניס יהיו מוכנים בעוד כשנה וחצי, ולאחר־מכן, בקצב מזורז, ייתר המתקנים" — אמר בוקשטן.
עו"ד שמעון מזרחי, יו"ר מחלקת הכדורסל סיפר על עימות בינו לבין אברהם פייגר, יו"ר מחלקת הטניס של האגודה שהיה בשנת 1971. פייגר טען כי לא ניתן לשלב כדורסל וטניס על אותו מגרש. „מאז ועד היום אנו נמצאים במאבקים. זו היתה תעודת־עניות לכל מי שקשור בספורט שלמכבי ת"א לא היה בית משלו, עם אולם סגור. עתה נראה כי עומד להיפתח עידן חדש באגודה" — ציין מזרחי.
אגודת מכבי ת"א תוותר על רכוש יקר במרכז העיר (מגרש מכבי הישן ע"י קולנוע אורלי), ותקבל בתמורה שטח של 20 דונם. אריה ברנובייץ, גזבר האגודה, ציין כי תוך חודש יוצא מכרז ורק לאחר סיום הבנת אולם הכדורסל ומגרשי הטניס ינטשו את המתקנים במרכז העיר.
האדריכל אורי זרובבל גילה כי עלות הפרוייקט היא כ־7 מיליון דולאר, כאשר אולם הכדורסל ומגרשי הטניס יעלו כ־3 וחצי מיליון דולאר.
המקורות יהיו מהקצבות מועצת ההימורים ורשות הספורט (כ־30 אחוז מהעלות), עיריית ת"א תתן את המגרש בעיסקת־חליפין עם המתקנים הישנים. עיריית ת"א היתה מוכנה להעניק סכום של 3 מיליון דולאר, אולם משרד הפנים טירפד זאת, ציינו הדוברים.
● נבחרות הנוער של צרפת ופורטוגל סיימו באמיין, צרפת, בתיקו אפס, באליפות אירופה לנוער.

● **כדורעף**

בת־ים דוהרת בפיסגת הנשים

מאת אבנר מילמן

בעוד שקבוצת הגברים של הפ' בת־ים נדחקה למרכז הטבלה דוהרת קבוצת הנשים של האגודה בטבלת הליגה הלאומית לנשים בכדורעף. במחזור הי"6 הכניעה באולמה את הפועל עמק־יזרעאל — 3:0 (9:15, 6:15, 3:15) וצברה עד כה את מלוא הנקודות.
אפרת כהן הצעירה הצטיינה במיוחד. בעמק־יזרעאל בלטה יעל קריו. שפט נתי הר.
קבוצת הפועל כפר־סבא המתאוששת ניצחה את הפועל עין־החורש — 1:3 (15:9, 6:15, 12:15, 2:15). טל אנקורי מכפר־סבא היתה מצטיינת במגרש. בעין־החורש התעלתה יפעת בליך.
אליצור יבנה המפתיעה ניצחה באולמה את הקריית־ים מקרית־חיים — 1:3 (10:15, 14:16, 15:5, 14:16). ביבנה הצטיינה אפרת מירקין. בקריית־ים: רקפת ברגל. שפט אלכס רוזנברג.

הטבלה
(אחרי שישה מחזורים)

1.	הפועל בת־ים	2־18	12
2.	אס"א באר־שבע	6־13	10
3.	אליצור יבנה	10־12	10
4.	הפ. כפר־סבא	12־10	10
5.	עמק־יזרעאל	12־10	9
6.	הפ. עין־החורש	13־10	9
7.	קרית־חיים	7־11	8
8.	הפ. רמת־אביב	15־9	7
	[illegible]	18־1	6

בארצית, הכל כרגיל

כל המובילות ניצחו בקלות, אמש במחזור הי"10, בליגה הארצית בכדורסל.
שתי הראשונות בצפון זכו בנצחונות: מכבי נתניה הכניעה באולמה את מכבי בת־גלים — 60:105, והפועל נהריה ניצחה בחוץ את מכבי חדרה — 67:80.
מכבי כרמיאל הפתיעה בנצחון־חוץ על מכבי קרית־מוצקין — 68:85. מוטי אמישה קלע 40 נקודות וד"ר קלין שפירא, סגן מנהל ביה"ח בצפת — 25. הפועל בית־אלפא זכתה בנצחון־בכורה 63:75 על הפועל עמק־הירדן. הפועל דור/תבור ניצחה את הפועל גן־שמואל — 71:91.
גם בדרום ניצחו הגדולות: אליצור נוה־דור רמלה — מכבי ירושלים 73:101 (ארל ויליאמס קלע 42 נקודות וקטף 27 כדורים חוזרים). אליצור קרית־אונו — מכבי פ"ת 82:91 (יהודה לוי — 31 לק"א). מכבי ראשל"צ — בית"ר ירושלים 83:133.
שאר התוצאות: אס"א ת"א/רמת־השרון — הפועל קרית־גת 74:81; מכבי דרום ת"א - הפועל גבעתיים 83:97; אליצור ת"א/פ"ת — הפועל נען 72:98.

הצמרת הצפונית
(אחרי עשרה מחזורים)

1.	מכבי נתניה	658־836	18
2.	הפועל נהריה	658־825	17
3.	מכבי מוצקין	673־816	17

● למוצקין — משחק עודף.

הצמרת הדרומית
(אחרי עשרה מחזורים)

1.	אליצור רמלה	750־984	20
2.	אל. קרית־אונו	743־937	19
3.	מכבי ראשל"צ	745־943	19

בכדוריד: הפועל ר"ג אס"א ת"א 16:27

מאת יוסף חכם

במשחק־השלמה בליגה הלאומית בכדוריד גברה אמש קבוצת הפועל רמת־גן על אס"א תל־אביב — 16:27, לאחר 9:16 במחצית.
שערים להפועל רמת־גן: סומך 7, גרא 5, אלמוסנינוס 4, מאירוביץ 3, זלינגר 3, צל־ציון 2, ספרן 1, פרוכטר 1 וורמונסקי 1. לאס"א ת"א: אפליג 7, טורקניץ 4, אורדיטי 2, גלעדי 1, גל 1 וגיסין 1.
שפטו גורוז'ין והרט, לעיני 70 צופים, באולם האוניברסיטה ברמת־אביב.

7 ניחשו 14

שבעה משתתפים ניחשו בשבת את כל 14 המשחקים בטוטו וכל אחד יקבל 71.427 ש"ח. 159 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו כ־1092 ש"ח, 1900 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו כ־91 ש"ח, 13.843 מנחשי 11 תוצאות נכונות יזכו ב־12 ש"ח ו־66.652 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו כ־2.40 ש"ח.

הכדורגלנים יוכלו למשוך כספם מהקרן

הנהלת קרן השחקנים בהתאחדות לכדורגל החליטה אתמול כי אין צורך בהמשך גביית כספים משחקנים לקרן הכדורגלנים.
לדעת חברי ההנהלה אין הקרן עונה לצרכי הכדורגלנים וההלוואות הניתנות נמוכות למדי. לפיכך, יוכל כל שחקן בתקופה הקרובה, אם ירצה, למשוך את כספו מקרן השחקנים.
שחקנים חדשים לא יצטרכו עוד להעביר כספים לקרן השחקנים.

מילאנו ניצחה האחרונה 78:82

קבוצת טרסר מילאנו, שתשחק בשבוע הבא עם מכבי ת"א בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל, ניצחה אמש בקושי באולמה, בליגה האיטלקית, את האחרונה בטבלה, רימיני — 78.82. מקאדו קלע 33 נקודות.
היוגוסלבי הוותיק דליפג'יץ' קלע 56 נקודות לנוציה בנצחונה על סקבוליני פזארו — 87:96.
דייטו בולוניה ווארזה (ניצחה את טורינו 87:92) מובילות בראש, עם 22 נקודות כל אחת, לפני טרסר מילאנו וקאנטו (גברה ברומא על באנקו 86:89), עם 18 נקודות.

יואינג החטיא והניקס נוצחה

פט יואינג החטיא שתי שניות מהסיום שתי זריקות־עונשין וקבוצתו, הניו־יורק ניקס נוצחה בליגת האן.בי.איי. ע"י קליבלנד — 90:88.
מייקל ג'ורדן קלע 40 נקודות לשיקאגו במשחק ההפסד שלה לגולדן־סטייט — 113:106.
תוצאות נוספות: מילווקי — דנבר 99:131; ניו־ג'רסי נאטס — יוסטון 97:102; דאלאס — יוטה 107:118; וושינגטון בולטס — סן אנטוניו 103:116.

הערב: גבעת־חיים – אליצור ת"א

משחק־צמרת יהיה הערב ב־8, במחזור הי"8 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל, כשקבוצת הפועל גבעת־חיים (8) תארח את המובילה, אליצור ת"א.
שאר המשחקים הערב: הפועל ת"א — אס"א ירושלים (6.45); בני־יהודה ת"א — מכבי דרום/רמת־חן (8); הפועל גלבוע — אליצור ראשל"צ (8); הפועל ירושלים — מכבי ת"א (8); מכבי רמת־חן — הפועל חיפה (8).
● שוויץ: במשחק המרכזי במחזור הי"15 ניצחה סרבט ג'נבה את גראסהופרס ציריך 1:3. נוישטאל, שגברה על וואוואי 0:3, מוסיפה לצעוד בראש עם 24 נקודות

החלוץ הדני קלאוס ברגרין כובש את השער הראשון לרומא לרשת יובנטוס (0:3), בליגה האיטלקית אתמול. תצלום: איי. פי.

80 אלף צופים חזו בנצחון רומא על יובנטוס 0:3

● **ליגות באירופה**

במשחק המרכזי במחזור הי"11 בליגה האיטלקית בכדורגל, שנערך אתמול באיצטדיון האולימפי ברומא, לעיני 80 אלף צופים, הכניעה רומא את האלופה יובנטוס — 0:3.
נצחון זה הקפיץ את רומא מהמקום הי"5 ל־2 בטבלה, אחרי נאפולי, כשהיא מקדימה בהפרש שערים את יובנטוס, אינטר וקומו. לכולן אותו מספר נקודות — 14.
שניים מהשערים הובקעו תוך דקה על־ידי הדני הבינלאומי קלאוס ברגרין וסטפנו דסידרי בבעיטה מרשימה. זה אירע בדקות הי"41 והי"42. בדקה הי"55 החמיץ אלדו סרנה בעיטת־11 ליובנטוס. ג'יוזפה ג'יאניני השלים את השלישייה בדקה הי"76.
וורונה כפתה תיקו אפס על נאפולי, במגרשה של האחרונה. אולם נאפולי ממשיכה להוליך עם 17 נקודות וביתרון של 3 נקודות על שלוש קבוצות שמתחתיה.
קומו, עם שמונה תוצאות תיקו העונה, ניצחה את אודינזה — 1:3. סלבטורה ג'יונטה הבקיע את כל השערים למנצחת.
אמפולי גברה על פיורנטינה — 0:1. בעוד שאינטר נפרדה בלא שערים עם אבלינו במשחק נוקשה, בו הורחק קשרה האוסטרי הבינלאומי של אמפולי, וולטר שאכנר.
תוצאות נוספות: אטלנטה — ברשציה 0:1; סמפדוריה — אסקולי 0:1; טורינו — מילאן 0:0.

נצחונות גבוהים לאייאקס ולאיינדהובן

נצחונות גבוהים השיגו שתי הראשונות בטבלת הליגה ההולנדית בכדורגל, במחזור הי"17.
האלופה והמוליכה, פיליפס איינדהובן, הביסה את אקסלסיור רוטרדאם — 0:7, ואייאקס אמסטרדם הכניעה את טוונטה — 0:4.
לפיליפס ולאייאקס מספר נקודות זהה — 30, כשהן מקדימות ב־3 נקודות את דן־בוס, שנפרדה בתיקו 1:1 עם אוטרכט.
פיינורד רוטרדאם נדחקה למקום הרביעי (20), בעקבות הפסדה לוונלו 3:0. תוצאות נוספות: צוולה — אלקמאר 1:3; סיטארד — חרונינגן 2:2.

משחקה של בריז' נדחה

משחק הליגה בבלגיה בין ברסחוט וס.צ. בריז', בה משחק רוני רוזנטל, נדחה אתמול בגלל מזג האוויר.
המשחק המרכזי במחזור הי"13, בין סטנדרד ליאז' והאלופה אנדרלכט, נסתיים בתיקו 1:1. לאנדרלכט, בראש הטבלה, 22 נקודות ומקדימה בשלוש נקודות את בריז', עם משחק חסר, ולוקרן, שגברה על שרלרואה 1:2. בוורן, רביעית, עם 18 נקודות, לפני סטנדרד — 17.
● אנגליה: קבוצת ניוקאסל, שסגרה את טבלת הליגה, הביסה אתמול במשחק־השלמה במחזור הי"17, את קבוצת הצמרת של ווסטהאם — 0:4, וטיפסה מהמקום הי"22 למקום הי"18 בטבלה, עם 17 נקודות. את השערים הבקיעו: תומאס (2), מקדונלד וג'קסון.
● ברית־המועצות: המשחק המרכזי בין המוליכה, דינאמו מוסקבה, והאלופה, דינאמו קייב, נסתיים בתיקו 1:1. לדינאמו מוסקבה 38 נקודות מ־29 משחקים, ומקדימה בנקודה את ספרטק מוסקבה, עם 30 משחקים, ודינאמו קייב, עם 35 נקודות מ־28 משחקים.
● הונגריה: בדרבי המסקרן של בודאפשט, גברה מ.ט.ק. על אויפשט 0:1, כששתיהן אותו מספר נקודות בפיסגה — 20 מ־14 משחקים. תוצאות נוספות: טאטבניה — ואשאש 1:1; וידוטון — הונבד 0:2; שיופוק — פרנצוואראש 0:1.
● פורטוגל: נצחון חוץ 0:3 של בנפיקה ליסבון על פורטימוננסה, הותיר אותה בראש הטבלה, עם 21 נקודות מ־12 משחקים, כשהיא מקדימה בשתי נקודות את האלופה פורטו, שסיימה בתיקו אפס עם ואריזים.
● רומניה: האלופה, סטיאווה בוקרשט, ממשיכה להוליך בליגה, לאחר נצחון בדרבי על ויקטוריה — 0:1. לסטיאווה 28 נקודות מ־15 משחקים, ומקדימה ב־7 נקודות את דינאמו בוקרשט, שלא שיחקה. תוצאות נוספות: בראשוב — ראפיד 1:2; קראיובה — פלוייעשטי 0:0; קלוז' נאפוקה — קורבינול 2:4.

ישראל תפתח נגד מלטה

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת הקדטים של ישראל בכדורסל תפתח את הופעותיה במשחקים המוקדמים באליפות אירופה, ב־14 באפריל, נגד נבחרתה המארחת של מלטה.
בבית הישראלי ישתתפו נבחרות פינלנד, יוון, מלטה וישראל. ב־15 באפריל תשחק ישראל עם פינלנד. המשחק האחרון של הטורניר יהיה ב־16 באפריל בין יוון וישראל. המשחקים ייערכו במלטה.
נבחרת הקדטים, המודרכת ע"י יוסי הררי, ועוזרו משה גרשון, מתאמנת תקופה ארוכה. בין שחקני הסגל נמצאים שחקנים מהליגה הלאומית, כמו גיא גודס, אלון מרלי, תומר חנוך, ושחקני הליגה הארצית כאמיר כץ, שני כהן, אופיר כחולי ואחרים.

● **ליגה אזורית**

המובילות ניצחו בליגת העמקים

שלוש המובילות בליגת העמקים בכדורגל — תענכים, רמות־מנשה ובית־יוסף/ירדנה — זכו בנצחונות במחזור־השלמה שנערך בשבת.
התוצאות: תענכים — יזרעאל 0:7; רמות־מנשה — תל־יוסף 2:3; בית־יוסף/ירדנה — הזורע 2:3; אלונים — כפר־יחזקאל/חפצי־בה 2:8; גבע — בני־נעורה 4:6; גזית — גבעת־עוז 0:1.
המבקיעים המצטיינים השבת: ברק זוהר מגבע ונתן יעקב מתענכים — 3 שערים כל־אחד.

איתן ניצח במירוץ בני־שמעון/מרחבים

130 ילדים ונערים מאגודות הפועל בני־שמעון/מרחבים השתתפו אתמול במירוץ פתיחת העונה, שאורגן ע"י המועצה המקומית.
המירוץ, שכלל ילדים מכיתות ג' ועד נערים מגיל 16 ומעלה, התקיים תוך סדר מופתי.
בכתות ד'־ה' ניצחו אורית שגב (מבועים) ודודו קדוש (כרוש). איתן נחשול, מקיבוץ שובל היה ראשון ב־3000 מטר בזמן של 8:46.40 — דקות, כשהוא מקדים את תמיר כהן (שובל) — 9.09 דקות. שלישי סיים איתן טבק (להב) — 9:21.20 דקות.

טלקס

● הוגברה השמירה מסביב לשגרירות ישראל בקהיר

קאהיר. — שר הפנים המצרי הורה להגביר את אמצעי הבטחון סביב שגרירות ישראל באלג'יזה, בית השגריר הישראלי באל־מעאדי, בית־הכנסת היהודי ברחוב עדלי בקאהיר ובית־אבות היהודי באלכסנדריה. נמסר העתון המצרי "אל־וופד". (ע מ)

● "פולי ברז'ר", חוגג 100 שנה להיווסדו

פאריס. — פולי ברז'ר המיוצר של המיוזיק־הול נוסח צרפת חוגג יום־הולדתו ה־100.

מוסד נכבד זה הוקם על חורבותיה של חנות ודולה ערב מלחמת 1870. מרחק שני צעדים מהשדרות הגדולות. היה צורך להמתין ל־9 בפברואר 1893 כדי להצדיע להופעת העירום הראשונה. הסטריפטיזאית הראשונה צעירה ושמה מונה הועמדה למשפט אולם היא סללה את הדרך: מאז היה העירום לתופעה מקובלת (ע"צ)

עירית אום אל־פחם
מכרז 9/86
עבודות שיפוץ
בבנין בית־הספר אליהו־יאא

1. העירייה מבקשת הצעות מקבלנים רשומים לביצוע עבודות שיפוצים בבניין בית־הספר אליהוראא שתוכננו על־ידי אדריכל איבסאן [illegible].
2. על המשתתף במכרז לצרף להצעתו אישור [illegible] כי הוא קבלן רשום בפנקס הקבלנים לביצוע העבודה נושא המכרז.
3. סיור הקבלנים יתקיים ביום [illegible] 4.12.86 בשעה 15.00 [illegible] יתקיים במשרד [illegible] בבניין העירייה [illegible].
4. עבור [illegible] כל משתתף [illegible] וכה הקבלן במכרז ואם לא זכה.
5. הקבלנים יגישו את הצעותיהם עד יום ראשון 14.12.86 בשעה 14.00 בצהריים למזכיר העירייה במעטפה סגורה [illegible] לביצוע עבודות שיפוצים בבניין בית־הספר אליהוראא בצירוף [illegible] ערבות בנקאית [illegible] בערך ההצעה [illegible].
6. כל הצעה שלא יצורפו לה האישורים האמורים או הערבות הבנקאית הנ"ל לא תובא לדיון.
7. אין העירייה חייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא.

ראש העירייה [illegible]

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חיפה

הודעה עליפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הוגשה בקשה ע"י מר גרשניק בוריס לאשר תוספת בניה למגורים ברח' איציק מנגר 11, חלקה 54 בגוש 11572 קרית־חיים מערבית. הבקשה כרוכה בהקלות הבאות: 1. בליטה של 0.60 מ' מקו בנין קדמי. 2. עודף שטח של כ־4 מ"ר מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפקוח על הבניה של עירית חיפה, רח' ביאליק 1, בימי א', ג', ה' בין השעות 8.00־11.00. המעוניין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר ינובין
מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 582 בגוש 8267, רח' גבעת חיים, בחריגות מבוקשות כהקלה: עד 6% בניה (4.77%) 0.6 מ' בקו בנין אחורי, 0.25 מ' בקיר אטום צדדי (מזרחי) 0.05 מ' ק.ב.צ. תוכנית מס' 468/86 ת.ב. 6699.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

מסמכי ניקסון נחשפים לציבור למרות התנגדותו

ושינגטון. — תילי־תילים של מסמכים של הבית הלבן, שהנשיא לשעבר ריצ'ארד ניקסון האמין כי יוכל לשמור על סודיותם, ייחשפו היום לפני הציבור, אחרי מאבק בן 12 שנים על גורלם.

ערימות הארכיונים הלאומי, המחזיק 40 מיליון דפים של חומר מתקופת ניקסון ב־1,500 ארגזים, ישחרר מחר כשני מיליון דפים. אין סבורים כי חומר זה ישפוך אור חדש על פרשת ווטרגייט, שהפילה את ניקסון ב־1974. אולם ג'ון ארליכמן, עוזר בכיר של ניקסון, אומר, כי הנשיא לשעבר אמר לפני 14 שנה שהוא מתכוון להשמיד את המסמכים הללו.

הנשיא לשעבר, שנאלץ להתפטר, נאבק בבתי־המשפט כדי להשאיר בידיו את השליטה על המסמכים. אולם הפסיד במשפט בבית־המשפט העליון, לפני תשע שנים. עורכי־דינו אומרים, כי עדיין נחושה החלטתו לערער על ההחלטה לפרסם את יתרת מסמכיו. אך הוא החליט לאפשר את הפרסום של אלה שישוחררו היום, שהם כנראה פחות שנויים במחלוקת.

גם שר החוץ לשעבר הנרי קיסינג'ר ועוזרים בכירים אחרים הצטרפו לניקסון, בבקשה של שחרור המסמכים לקהל. בין היתר ידובר בהקלטות של שיחות בין ניקסון לקיסינג'ר ולאישים אחרים. וקיסינג'ר אמר, כי [illegible] יתקבל הרושם שאנו מסתירים ענין, בשעה שהכל יודעים שלא הסתרנו.

גישה זו הופעית למסמכים של נשיא לשעבר היא יוצאת דופן, שכן רק חלק קטן מהמסמכים מתקופות הנשיאות של ג'ון קנדי ולינדון ג'ונסון שוחרר עד כה לציבור. (ע־י)

בריה"מ פותחת במסע נגד שחיתות המשטרה

מוסקווה. — **שלטונות בריה"מ הורו לשים קץ למעשים חריגים במשטרה ובמערכת המשפטית, במסגרת מסע הקרמלין לפקירת השחיתות והנהגת הרפורמות בחברה הסובייטית.**

צו שפורסם אתמול ב"פראבדה" מטעם הועד המרכזי של המפלגה, הורה לשלטונות החוק והמשפט של המדינה לנקוט בצעדים מיידיים כדי לשים קץ לפגיעות בזכויות האזרחים. נראה, כי צו זה מבשר את חידוש המערכה נגד השחיתות, שאותה יזם המנהיג הסובייטי הקודם, יורי אנדרופוב. הלה הדיח ב־1982 את שר הפנים הוותיק ניקולאי שחולוקוב, כאשר פתח במערכה לחיסול השחיתות.

בין היתר, נאמר בצו, כי גופים נבחרים מקומיים חייבים לעקוב אחר הפעילות של המשטרה ובתי המשפט באזוריהם, כדי למנוע כל עיוותי צדק.

ברמז לנוהל הוותיק מצד מנהיגים מקומיים מסויימים, לנסות להשפיע על תוצאות משפטים, הדגיש הצו, כי לא תורשה התערבות מכל צד שהוא במהלך חקירות או משפטים.

עוד נאמר בצו, כי יש לשים קץ למעצרים חסרי בסיס, ושלטונות המשפט הוזהרו לא להוציא גזרי דין בטרם ישמעו את טיעוני שני הצדדים. בעבר התלוננו מתנגדי המשטר, כי הורשעו עוד לפני משפטם.

משקיף מערבי העיר על כך: "רבים ממתנגדי המשטר שהכרתי הואשמו בחוליגניות או בפעילות אנטי־סובייטית, כאשר בסך הכל ניסו לתת פירסום להפרות של החוק".

קבוצה של ציירים סובייטים אוואנגארדיים הופיעה אתמול בשוק פרטי חדש לאמנות במוסקווה, כדי לבחון את גבולות חופש־הפעולה שלה, והכריזה, כי התצוגה נחלה הצלחה, מכיוון שהמשטרה נמנעה מהתערבות.

השוק, שהתנהל מתחת לעצי־ליבנה בגן העירוני ביטסה, בדרום הבירה, משך אליו מאות ציירים ואמנים ואלפי מבקרים, מאז התירה מועצת העיר את קיומו, לפני ששה שבועות.

הציורים הראשונים שהופיעו בשוק — שאותו מיהרו אורחי מוסקווה לכנות "המונמארטר שלנו" — היו נופים תמימים וסצינות סנטימנטליות, מן הסוג הנמכר לתיירים ברובע האמנות המפורסם יותר דפאריס.

"רצינו לראות אם נוכל להרחיק לכת צעד נוסף, ואנו שמחים מאוד שהצלחנו לקיים תצוגה חופשית", אמר ניקיטה אלכסייב, אחד ממתדיסר האוואנגארדיסטים, שנבהו במקום יחד עם ציירי הנופים ומוכרי־המזכרות, לנגד עיניהם של שוטרים ספורים. "אנו מרוצים. אך נצטרך לראות איך יתפתחו העניינים מכאן והלאה", הוסיף. באומרו, כי עדיין לא ברור בדיוק כמה חופש תרבותי יתיר מנהיג בריה"מ גורבאצ'וב. (ע־ר)

אולימפיאדת השחמט — היום הסיבוב האחרון

דובאי. — אחרי מנוחה של יום אחד, ייערך היום הסיבוב האחרון המרתק ביותר של אולימפיאדת השחמט ה־27: לארה"ב, בריה"מ ולאנגליה סיכויים שווים כמעט לזכות במדליית הזהב.

אחרי 13 סיבובים, מובילים האמריקנים (המדורגים במקום החמישי) עם 36.5 נקודות מתוך מקסימום של 52, הסובייטים — 36 והאנגלים 35.5. סבורים, כי ארה"ב תעמוד מול היריבה הקשה ביותר — בולגריה, המדורגת במקום ה־13. בריה"מ תתמודד עם פולין, המדורגת במקום ה־17, שגילתה כושר מצויין ותפגין ללא־ספק התנגדות רצינית.

אנגליה תעמוד מול ברזיל, המדורגת במקום ה־40.

בנבחרת הסובייטית. הנחשבת מבחינה תיאורטית לטובה ביותר שהעמידה בריה"מ מעולם, נמנע עד כה רק ארתור יוסופוב מהפסד. אלוף העולם קאספארוב הפסיד לשחקן אמריקני וקארפוב הפסיד בשלבים הראשונים לשחקן יוגוסלבי.

אנגליה הפגינה כושר מצויין, אולם לפתע נחלה תבוסה קשה 3.5־0.5 [illegible], בתחרות שנוייה במחלוקת.

בתחרות הנשים התנהל הכל כצפוי. ובריה"מ כבר הבטיחה לעצמה את מדליית הזהב בסיבוב שלפני האחרון. הונגריה תזכה כנראה בכסף. (ע־ר, ע צ)

היום ועידה בינ"ל על הסכנה מפני פגיעה בשכבת האוזון

ז'נווה. — **נציגים של 40 מדינות עומדים להתכנס היום בז'נווה, בחסות לארגון האו"ם לאיכות הסביבה, כדי לנסות למנוע פגיעה המקיפה את כדור הארץ ומגינה עליו מפני קרינה אולטרה־סגולית.**

המטרה היא לגבש הסכם בין־לאומי, שמטרתו להסדיר את הייצור ואת הפליטה של כלורופלואורו־קארבונים, שחושדים כי הם המקור לסכנה אקולוגית זו.

שכבת האוזון, הנמצאת ברום של בין 15 ל־50 ק"מ, פוחתת בהתמדה. הודות לצעדים ראשונים, שאושרו לא־מכבר במספר מדינות, הואטה מגמה זו, אך לא נבלמה. ב־1975 נרשמה ירידה בשיעור 15 עד 20 אחוז בשכבת האוזון. ב־1984 נרשמה ירידה של שלושה עד ארבעה אחוזים בלבד. הקטנת שכבת האוזון מונעת לפי שעה בעיקר בשני הקטבים.

השינוי ההדרגתי ב"שכבת מגן" זו גורמת למה שמכונה "תסמונת החממה", העלולה לגרום לחימום גלובאלי של כדור הארץ, בשלב ראשון במעלות ספורות, ולאחר־מכן במידה מסוכנת. והיא גם עלולה לגרום לעליית מפלס המים באוקיאנוסים.

האוזון מגן על החיים על כדור הארץ בכך, שהוא בולם חלק גדול של הקרניים האולטרה־סגולות. לדעת המדענים, ירידה קטנה יחסית בכמות גאז זה תגרום שיבושים אקלימיים חמורים וגידול ניכר במחלת הסרטן ובמחלות העור אצל בני־אדם. (ע־צ)

תיקון שיבוש

בראיון עם ק. בראנדיס שהופיע בגליון יום שישי האחרון, חל שיבוש בקטע הדן על "גיטו ספסלים", גזירה גזענית שהוטלה בשנות השלושים על סטודנטים יהודיים בפולין. הרעיון ל"גיטו" נלקח מגרמניה הנאצית, מתוך כוונה לבודד בכיתות הלימוד סטודנטים "לא אריים". רוב העומדים או בראש המוסדות האקדמיים נתנו את הסכמתם שבשתיקה למנהג של "גיטו ספסלים", שהשליטו ארגוני הסטודנטים הפאשיסטיים.

ק. בראנדיס פירסם מכתב מחאה ששלח אז אל דיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטה וארשה, על שזה האחרון סירב לחתום על דף מיוחד. המאשר מילוי כל החובות על־ידי הסטודנטים היהודיים. רק משום שאלה סירבו לשבת בפינה שהוקצבה להם ב"גיטו הספסלים". חתימה זו של הדיקן היתה נחוצה לשם רישום פורמאלי שהסטודנט עבר משנת לימודים אחת לשניה.

כוכב הקולנוע האמריקני קרי גראנט, שמת אתמול לפנות בוקר משבץ. בן 82 היה במותו. (צילום: איי־פי)

השבץ הכריע את קרי גראנט בגיל 82

דייוונפורט, איווה. — השחקן קרי גראנט, הכוכב הנערץ ההוליבודי של יותר מ־70 סרטים, מת כאן אתמול לפנות בוקר כשהוא בן 82 שנה — מסרו דוברי בית־החולים.

גראנט מת משטף דם במוח. הוא נולד בינואר 1904 בבריסטול, בבריטניה, ושמו אז היה אלכסנדר ארצ'יבלד ליץ'. הוא גילם דמות של דון ז'ואן, שאין לעמוד בפניו, ב־72 סרטים, מ־1932 עד 1966 לאחר ש"נתגלה" על־ידי מיי ווסט. הוא הפסיק להופיע בסרטים אחרי "לך, אל תרוץ". שנה לפני הולדת בתו ג'ניפר. או אמר: "אין כותבים עוד את התפקידים שבהם אני מצטיין".

לאחר מכן, עסק גראנט בניהול עסקים, ובין היתר, הצליח בתפקידיו בחברות גדולות, כגון פאברז'ה וחברת־התעופה ווסטרן איירליינס.

גראנט היה נשוי חמש פעמים, בין היתר לשחקנית דיאן קאנון, ב־1965, שילדה לו את ילדתו היחידה. ב־1981 נשא לאשה את אחת יחסי ציבור של מלון לונדוני, ברברה הריס, שהיתה צעירה ממנו ב־47 שנה. היא נלוותה אליו לדייוונפורט. שם מת.

במהלך 30 שנות הקריירה שלו, שיחק גראנט עם כוכבות בין־לאומיות מפורסמות רבות, כולל מארלן דיטריך, אינגריד ברגמן, מרלין מונרו, גרייס קלי, קאתרין הפבורן, סופיה לורן ואודרי הפבורן. (ע"ר, ע"צ)

מסיכות גאז "כחול־לבן" מוצעות לתושבי באזל

מאת יוסף אלפרן, כתב "על המשמר"

ז'נווה. — **בתיבות הדואר של תושבי באזל תושמו באחרונה דברי־פרסומת של חברת היבוא "מאייר", המציעה מסיכות גז מתוצרת ישראל במחיר 128 פרנק החתיכה.**

החברה משבחת את מוצרה על פני עמוד שלם ביומון רב־התפוצה "בליק", בציינה, כי מסיכת הגז מישראל "דומה מאוד למסיכות גז שמספק צבא שוויץ לאנשי הג"א שלו".

נראה, שהביקוש למסיכות גז מישראל רב למדי, אחרי שבשבוע שעבר שוב פלט מפעל מקומי גז בעל ריח חריף. בשלושת השבועות האחרונים אירעו 3 תאונות כימיות בעיר ובסביבתה, ועתוני שוויץ דיווחו בהרחבה על המתרחש ב"צ'רנובאזל". בכל אחת מן הפעמים נקראו תושבי העיר לסגור את חלונותיהם ולא לצאת לרחובות, ורבים מהם התלוננו בכל זאת על הקאות וסחרחורות.

יאמאני לא הורשה לבוא לשווייץ

מאת יוסף אלפרן, כתב "על המשמר"

ז'נווה. — **שר הנפט לשעבר של סעודיה, שייך אחמד זאכי יאמאני, לא הורשה לבוא לאסיפה כללית של בעלי המניות של חברת בתי־המלון "הוטל דה פראנס", שנערכה בסביבות לוזאן, ובכך התאכזבה הידיעה, שלפיה אסר המלך פאהד על יציאתו מן המדינה.**

מיד לאחר הדחתו, התעניין יאמאני ברכישת בית־חרושת לשעונים בז'נווה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 26.11.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שער יציג
כל מטבעות	1			1.4883	1.5068	1.4987
דולר אמריקאי	1	1.45	1.52	1.4798	1.4982	1.4908
מרק גרמני	1	0.73	0.77	0.7454	0.7547	0.7499
לירה סטרלינג	1	2.08	2.18	2.1167	2.1431	2.1289
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2274	0.2302	0.2291
ין יפאני	100	0.89	0.94	0.9103	0.9217	0.9176
גילדן הולנדי	1	0.65	0.68	0.6586	0.6668	0.6638
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8957	0.9069	0.9007
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2149	0.2176	0.2161
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1963	0.1987	0.1978
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1972	0.1997	0.1986
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3019	0.3057	0.3042
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0676	1.0809	1.0764
דולר אוסטרלי	1	0.93	1.00	0.9622	0.9742	0.9692
ראנד דר' אפריקאי	1	0.40	0.67	0.6600	0.6682	0.6652
פרנק בלגי	10	0.35	0.37	0.3585	0.3629	0.3607
שילינג אוסטרי	10	1.04	1.09	1.0575	1.0707	1.0645
לירה איטלקית	1,000	1.05	1.12	1.0757	1.0891	1.0823

טלקס

● שלג קל בחרמון

שלג קל ירד אתמול בבוקר באתר החרמון. גובה השלג הגיע ל־50 ס"מ באתר העליון ול־70 ס"מ בנקודות האתר — גבוה יותר מהגובה המירבי של השלג בשנה שעברה באתר החרמון. בגליל ירדו אתמול גשמים עזים ובאיזור צפת שרר ערפל כבד.

יהודה צור

● עובר נתגלה במי שפכים בצפת

עובר מת בן ארבעה חודשים נמצא אתמול בבוקר במכון טיהור מי השפכים של צפת. עובד המכון שגילה את העובר הזעיק את המשטרה והוולד הועבר לבדיקה פתולוגית.

משערים כי אמו של הוולד הפילה את העובר בחדר השירותים בביתה והוא נשטף במים עד שהגיע למכון הטיהור. במקביל נבדקת השערה אחרת, לפיה הגיע העובר דרך שפכי בית־החולים הנמצא במרחק כ־2 ק"מ מהמכון.

יהודה צור

● כנס ארצי של פעילי ה"צוותאות"

כנס פעילים ארצי של אנשי "צוותא" מ־24 מועדונים ברחבי הארץ מאילת ועד נהריה, נערך בסוף השבוע בגבעת חביבה. למרות מזג האוויר הסוער הגיעו כ־120 איש לסמינר, שאותו פתח ח"כ יאיר צבן, בהרצאה מקיפה. נערך התקיים שיח סופרים ומשוררים יהודיים וערביים בנושא "תרבות מחאה בישראל" והוא נחתם ב"שירים בצוותא" שנמשכו עד לאחר חצות. ביום המחרת נפתח בשיחה [illegible] על בעיות השעה ויישומן ב"צוותאות" ואח"כ התקיימו סדנאות על דרכי הפעולה וגיוון הפעילויות ב"צוותאות", עם פתיחת עונת הפעילות החדשה. (שע"ה)

● מ.פ. ירושלים מגנה הרצח וההתפרעויות

במאות מקומות עבודה בירושלים עובדים מאז מלחמת ששת הימים עשרות אלפי יהודים וערבים תוך שיתוף פעולה, חברות [illegible] ומועצת פועלי ירושלים [illegible] לשוויון זכויות מלא ביניהם. [illegible] למערכת יחסים תקינה [illegible].

דברים אלה אמר ניסן הרפז, מזכיר ההסתדרות בבירה, במליאת מועצת פועלי ירושלים שהתכנסה לדון ביחסים בין היהודים והערבים משני חלקי העיר. [illegible] פה אחד את הרצח [illegible] במזרח ירושלים ואת המתפרעים שתרמו לתסיסה [illegible] ישראל. **בצלאל עמיקם**

● מנהל חדש למוסד "רוחמה"

מנהל חדש מונה אתמול למוסד "רוחמה" בכפר־סבא. המנהל הוא [illegible] ארבל, המנהל את המוסד "בצלאל" בהרצליה. הוא [illegible] בתקופה הקרובה את שני המוסדות.

ארבל מונה לתפקיד זה 6 ימים לאחר שהושעה המנהל הקודם, אלי רבינוביץ בעקבות המעצרים במוסד. היום יבקר במוסד שר־העבודה והרווחה, משה קצב, ויפגש עם הורי הילדים ועובדי המוסד.

עשרה מעובדי המוסד עצורים בחשד להתעללויות במפגרים. (עתי"ם)

● גשמי סוף השבוע — ברכה לחקלאות

גשמי סוף השבוע היו, כמו אלה שקדמו להם, גשמי ברכה והן למשק המים והן לחקלאות, אמר אתמול דובר "מקורות". באזורי חצור־אשדוד וקיבוץ חפץ־חיים הגשמים שירדו עברה כבר כמות הממוצע הרב־שנתי. ובאזורים רבים אחרים כמו דגניה, שדה־דב, קריית־אונו, בית־דגן, עקרון, נמל התעופה בן־גוריון, ירושלים ויריחו עלתה כמות הגשמים שירדה עד כה על 50 אחוזים מהממוצע הרב־שנתי. (שע"ה)

אחת המכוניות שהוצתו בשכונת אבו־טור בירושלים — צילום: רחמים ישראלי

מכוניות של יהודים הוצתו ומשאית נרגמה בירושלים

המשטרה אסרה קיום הפגנות ותהלוכות בעיר העתיקה

שתי מכוניות של יהודים הוצתו אתמול לפנות בוקר בשכונת אבו־טור בירושלים. שתי המכוניות היו מסוג "טלבוט" ו"אופל" והן חנו ברחובות נעמי ועין רוגל. למכוניות נגרם נזק רב.

בשכונת אבו־טור מתגוררים יהודים וערבים והמשטרה סבורה כי ההצתות בוצעו על רקע המתיחות השוררת לאחרונה בירושלים בין יהודים לערבים בעקבות רצח עמדי וההתפרעויות שבאו בעקבותיו. חוקרי המשטרה בודקים גם כיוונים אפשריים אחרים.

משאית נרגמה

משאית ישראלית נרגמה באבנים אתמול [illegible] — בניגוד גמור להכחשות הרשמיות מירושלים — כי [illegible] ניפגע. במשטרת ירושלים [illegible] את הפגיעות ההדדיות [illegible] לערבים מחשש שהפרות יתקלחו שוב.

2 מכוניות ערבים נגרמו

2 מכוניות של ערבים [illegible] אמש בשכונת מוסררה [illegible] משכונת מגדלאום בירושלים [illegible] שתי השמשות האחוריות [illegible] הרכב נופצו והנהגים [illegible] במשטרה.

לא יהיו יותר הפגנות

המשטרה החליטה לא לאפשר יותר קיומן של הפגנות, אזכרות, תהלוכות של יהודים או ערבים [illegible] העתיקה של ירושלים, מחשש [illegible] הסדר.

[illegible] דנו מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס, סגל הפיקוד של המשטרה ופיקוד מחוז ירושלים באירועים האחרונים [illegible] בעקבות רצח אליהו [illegible] סיומה של הישיבה הוחלט [illegible] קיומן של ההפגנות מכל [illegible] שהוא מעתה ואילך בעיר העתיקה.

הנחיה זו אינה חלה על תהלוכות דתיות מסורתיות הנערכות מזה שנים בעיר העתיקה, כמו תהלוכת חג המולד הצפויה בסוף חודש דצמבר. (עתי"ם)

רוצחי תלמיד הישיבה [illegible] ניסו גם לרצח

[illegible] ספק נשק לאירן. [illegible] על הנשיא או לפחות נוח לו בשלב זה, שבו הוא מותקף מכל העברים, להשאיר את תפקיד ישראל [illegible] [illegible] מוקדת

מאת דוד פרידמן,
כתב עתי"ם

אחד מתושבי ג'נין, המואשם ברצח תלמיד הישיבה, החזיק ברגליו שלא יברח ושני הנאשמים האחרים דקרו אותו ב־14 דקירות סכין בכל חלקי גופו וגרמו למותו — פרטים אלה עולים מכתב־האישום נגד שלושת תושבי ג'נין בני 20 עד 22 המואשמים ברצח אליהו עמדי מישיבת "שובו בנים" בירושלים.

אתמול הוגש נגד השלושה כתב־אישום לבית־המשפט המחוזי בירושלים. הנאשמים הם: סמיר בן עיאטם מחרום (20), עומאר בן נאיף איד (22) וחמזה בן־נאיף זאיד (20).

מכתב־האישום עולה עוד, שבחודש אוקטובר השנה החליטו השלושה, בעקבות ההצלחה של תקיפה ודקירה של יהודים בעזה, לתפוס יהודי ולהרגו בדקירות סכין.

בסוף אוקטובר החליטו השלושה לבצע את הרצח בנצרת. הם יצאו לעיר, קנו שני גרזנים וסכין וחיפשו מועמד מתאים לרצח. יהודי הגיע לבדו. כעבור זמן מה ראו יהודי הפוסע לבדו ברחובות נצרת, אך ברגע האחרון חזרו בהם ולא ביצעו את הרצח.

ביום שבת, ה־15 בנובמבר, יצאו השלושה במונית מג'נין לירושלים, לאחר שהחליטו לבצע רצח יהודי בירושלים. בשעה 11 בבוקר הגיעו לשער שכם בבירה, קנו באחת החנויות שתי סכינים והחלו לחפש קורבן לרצח. במשך 4 שעות הסתובבו השלושה בעיר העתיקה בירושלים וחיפשו קורבן. בשעה 3.30 הבחינו הנאשמים בבחור הישיבה אליהו עמדי שפסע לבדו במורד המדרגות במעלה חלדיה. אחד מהשלושה אחז ברגליו ושני הנאשמים האחרים דקרו אותו 14 דקירות, בחזהו, בבטנו ובגבו ובכך גרמו למותו, טוענת התביעה.

שוטרים בלי מדים הצטרפו להפגנת נשותיהם בירושלים

2 נשות שוטרים נעצרו לחקירה במהלך הפגנה של קבוצת נשות שוטרים, שבאו לדרוש העלאת שכר לבעליהן. 2 הנשים שוחררו בתום חקירתן.

הגשם שיבש לנשות השוטרים את התוכניות. כוונתן היתה להביא אל מול משרד ראש הממשלה בירושלים כאלף נשים. אך התוצאה היתה זעומה — כ־30 נשים בלבד הגיעו להפגנה.

המפגינות תלו כמה כרזות. "המשטרה היא אתגר, אבל עם אתגר אי־אפשר לקנות במכולת". ובכרזה אחרת נאמר "תנו משאבים לפיקוד על מנת לשפר את התיפקוד".

לראשונה בהפגנות של נשות השוטרים נראו ביניהן גם כמה שוטרים, אשר לקחו חופשה כדי להשתתף בהפגנה. השוטרים לא לבשו מדים, מחשש שיזוהו.

אחד מהם, שוטר סיור מרמלה, אמר לכתב עתי"ם: "המצב גרוע. החודש קיבלנו 600 ש"ח. אני עובד בעבודה נוספת כמלצר ונהג מונית ללא אישור. אין לי ברירה".

מיכל צרקוביץ מושב אחיעזר אמרה: "אני לא מסוגלת לקנות דירה, אילמלא העזרה של ההורים שנתנו לנו חדר בביתם. לא היה לנו איפה לגור". בעלה משרת כשוטר סיור בראשון־לציון. (עתי"ם)

לחברנו שושנה וחיים מרגלית
תנחומים במות
האם
בית "על־המשמר"

לאמיל קראוס והמשפחה
משתתפים באבלכם הכבד במות האח
שמואל קרויז
קיבוץ המעפיל

בפלילים

עיסקת טיעון במשפט הברחת הסמים מלבנון

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

ז'אן מנשה בן 35 ואברהם בלילי בן 36 ממושב סגולה ואליהו נורי בן 42 ממושב רווחה, שהיו מעורבים בפרשת הברחת הסמים הגדולה מלבנון, בה היו קשורים שני קציני צה"ל, נידונו אתמול בבית־המשפט בנצרת לעונשי מאסר שנספו לתקופת מעצרם, בעקבות עיסקת טיעון עם התביעה.

השלושה נידונו לשמונה חודשי מאסר בפועל ושוחררו עם תום משפטם, מאחר והיו עצורים מאז חודש אפריל השנה.

השופט יהודה אברמוביץ דן את השלושה גם ל־18 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים.

בעקבות עיסקת הטיעון בין פרקליטם, עו"ד ששי גז, לבין בא־כוח התביעה, נמחק הסעיף של יבוא סמים ובתמורה הודו השלושה בסחר ובהחזקת סמים.

גופת אשה מעזה הוצאה מקברה בשל חשד לרצח

מאת רפאל גאון, כתב "על המשמר"

גופתה של רווקה בת 26 מעזה, שנקברה אתמול על־ידי בני משפחתה ללא רשיון קבורה כנדרש, הוצאה מקברה והועברה למכון לרפואה משפטית בהוראת שופט, כדי לבדוק אם יש קשר בין הקבורה החשאית לבין מציאת תינוקת בת 24 שעות בשבת בבוקר על מדרגות בית־החולים "נאסר" בעזה.

המשטרה חושדת כי האשה ילדה את התינוקת שננטשה מחוץ לנישואין ונרצחה לאחר מכן על־ידי בני משפחתה על רקע שמירת כבוד המשפחה.

גופת כלבלב העמידה המשטרה על הרגליים

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

חשד למציאת גופת תינוק העמיד בשבת את משטרת מרחב העמקים על רגליה.

צעיר, שטייל עם חברתו ביער סמוך לשכונת שלום בנצרת עילית, דיווח למשטרה כי ראה גל אבנים מסודרות וכשניגש למקום והזיז אותם ראה גופת תינוק עטופה בסוודר ושקית ניילון.

ראש לשכת החקירות במרחב וטכנאי זיהוי פלילי הגיעו למקום ופתחו בחקירה ואז הוברר להם שלא מדובר בגופת תינוק, כי אם בגופת כלבלב שבעליו קבר אותו ביער.

שופט מבקר מנהגי אישות בין מוסלמים

מעורבים בכל שלבי הפרה [illegible] שוב. [illegible], כתב "על המשמר"

"ככל שמזדמן לי לדון יותר במקרים הנוגעים לקשרי נישואים בין מוסלמים, גוברת בי התחושה שמנהגים בקרב העדה המוסלמית בענייני אישות חוקים מהחובה לציית לחוקי מדינת ישראל". כך אמר אתמול השופט המחוזי החיפני דוד גרשון, כשהטיל קנס בסך 1500 ש"ח ו־10 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים על סאלח זביראת מהכפר אבו־סנאן.

בכתב־האישום נטען, כי באוקטובר 83 התיר הנאשם קשר נישואים עם אשתו בטרם נתן בית־הדין השרעי פסק־דין סופי המחייב את האשה בהתרת הנישואים וחרף אזהרתו של הקאדי.

השופט ציין, כי לא היה מהסס לשלוח את הנאשם למאסר בפועל, אך מאחר וריצה לא מכבר עונש מאסר ארוך והקים משפחה, החליט להקל בעונשו.

600 ש"ח קנס על גניבת רסק עגבניות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

600 ש"ח קנס ותשעה חודשי מאסר על תנאי לשלוש שנים הטיל אתמול בית־המשפט המחוזי בחיפה על עובד "מילוז" לשעבר שגנב מהמפעל קופסאות של רסק עגבניות.

בכתב־האישום נטען, כי יוסף שולי בן 30 מכפר דנון, שעבר כמלגזן במפעל "מילוז", נטל בחודש פברואר השנה קופסאות רסק עגבניות והעבירן למכולה שעמדה ליד גדר המפעל בכוונה לקחתן בשלב יותר מאוחר.

לסילבי שיפון (מקבוצת מל"ב)
משתתפים בצערך
על מות
אמך
בית כפר מסריק

למשפחת מינצר ולקיבוץ מזרע
אתכם באבלכם במות יקירכם
יגאל מינצר ז"ל
חבר הועדה לתיכנון ולבניה "יזרעאלים"

הוועדה לתיכנון ולבניה "יזרעאלים"
מועצה אזורית עמק יזרעאל
מועצה אזורית מגידו